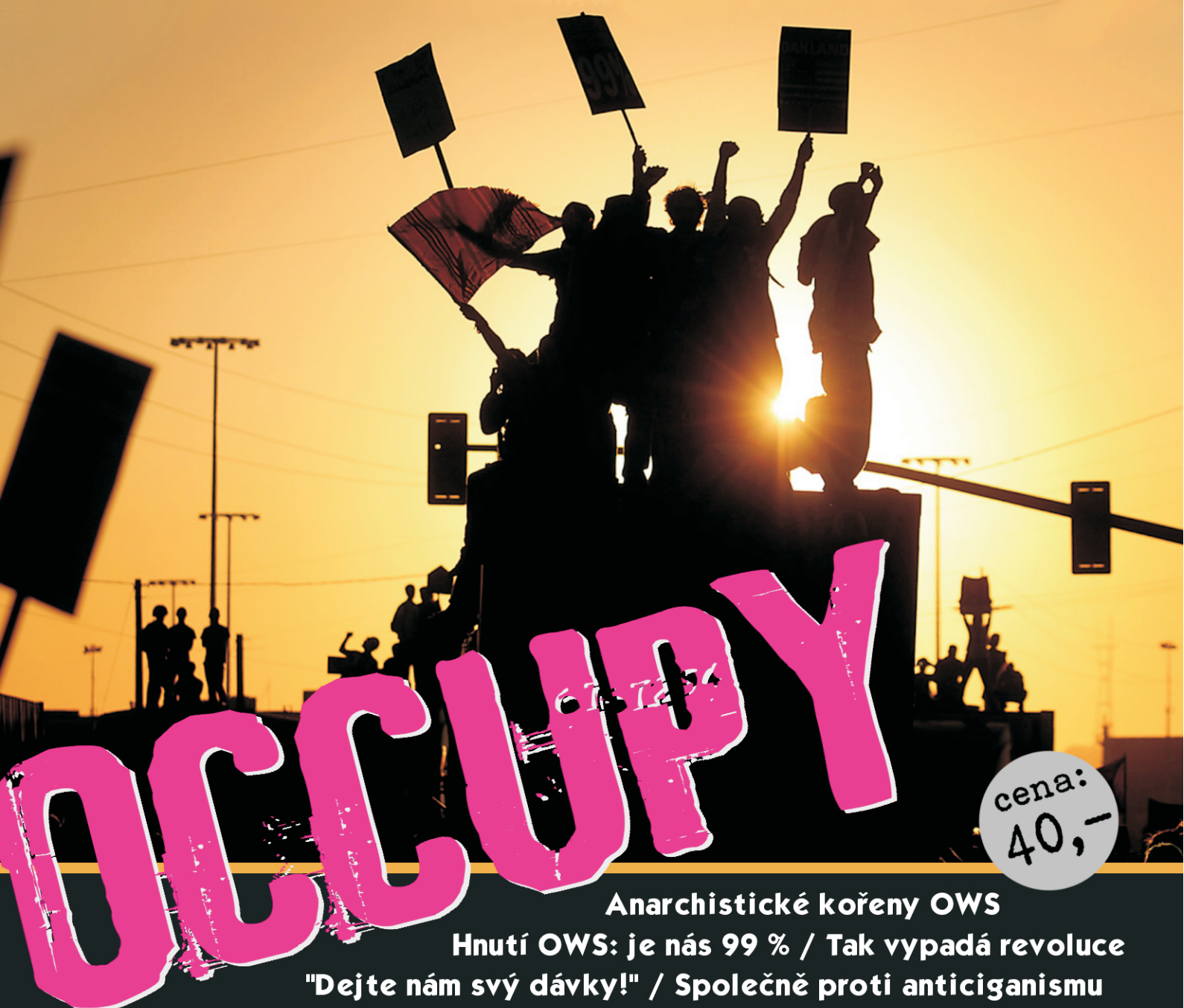

Existence

Anarchistická revue

I / 2012

cena:
40,-

Anarchistické kořeny OWS

Hnutí OWS: je nás 99 % / Tak vypadá revoluce

"Dejte nám své dávky!" / Společně proti anticiganismu

Tahrír znovu ožil / Lež jako argument / Café Zapatista

Filozofie anarchismu / Kropotkin tour 2011 / Sjednoťme své boje

vydává Československá anarchistická federace

EDITORIAL

Tak je za námi rok 2011 a nezbývá než ho hodnotit jako bouřlivý. Je to rok, kdy o sobě dali vědět *rozhořčení* z celého světa, počínaje arabskými zeměmi, přes Evropu až po Spojené státy, bouří se ale například i lidé v Japonsku, Číně či Kazachstánu.

Jednotlivým projevům tohoto globálního pnutí jsme se na stránkách *Existence* snažili v předešlých číslech (i v tomto) věnovat, jakkoli byly a vlastně stále jsou čerstvé a nedá se na ně zatím pohlížet s odstupem. Je však třeba říci, že ačkoliv jednotlivá povstání a akty vzpoury a odporu stále pokračují, už nyní mají své výsledky - ať již jde o pády diktátorů či (ne)obyčejné probuzení angažovanosti v mnoha dosud pasivních lidech.

Není vůbec jasné, jak jednotlivé vzpoury skončí. Možná že tak, jak jsme většinou zvyklí - pod tíhou brutálních represí a/nebo nástupu nových režimů, které nebudou o mnoho lepší. To vše je stále otevřené a dá se čekat, že i když nebude rok 2012 koncem světa, rozhodně s sebou přinese mnohé bouřlivé okamžiky, stejně jako rok předešlý.

Pro anarchisty a anarchistky je pozitivní sledovat, že velká část aktů odporu se již nespokojuje s kritikou dílčích problémů v rámci systému, lidé se na něj začínají dívat jako na celek a dříve „nevhodná“ antikapitalistická rétorika „nebezpečných“ radikálů se pomalu začíná stávat slovníkem obyčejných lidí. Dalším aspektem, který můžeme jediné kvitovat, je, že mnohá hnutí, která se v roce 2011 zrodila (nebo přinejmenším obrovským způsobem rozšířila), si osvojila antiautoritářské principy a zatím se jich svědomitě drží. To, co dříve bylo doménou anarchistických organizátorů, berou za své lidé, kteří nikdy o anarchismu ani pořádně neslyšeli.

A proto: anarchisté nesmí stát stranou a měli by se těchto hnutí aktivně účastnit, obohacovat je svými myšlenkami a praktickými zkušenostmi a zároveň obohacovat sebe tím, co tato hnutí přináší. Je třeba sledovat, co se děje, inspirovat ostatní i sebe a podněcovat k aktivnímu přístupu jak okolí, tak svým způsobem mnohdy zkonstatělané anarchistické hnutí. A to je věc, o kterou se chce snažit i tato anarchistická revue.

V tomto čísle *Existence* jsme se zaměřili především na hnutí „Occupy“, které se během podzimu 2011 rozšířilo po celých Spojených státech a odtud se šíří dál do světa. Dá se říci, že USA zažívají něco po dlouhá léta nevidaného. Počáteční ignoraci ze strany médií vystřídala státní represe. Lidé v ulicích jasně pojmenovali viníky současné krize - pomyslné jedno procento těch nahoře, kteří ve svých rukou třímají skutečnou moc. A „impérium“ se samozřejmě brání a snaží se dostat své kritiky z ulic - buď jim po dobrém vnutit svá pravidla (předložte požadavky, založte politickou stranu...), nebo je rovnou vzít obuškem po hlavě a do očí nastříkat co nejvíce z pepřového spreje.

Jelikož je hnutí Occupy tak rozšířené a za krátkou dobu, co o sobě dalo vědět, má na svém kontě nespočet okupací, pochodů, happeningů a přímých akcí, nesnažili jsme se toto vše vyjmenovat. Využili jsme převážně zahraničních komentářů, které na hnutí pohlížejí v celku a věnují se některým jeho aspektům. Steve Fake z Workers Solidarity Alliance rozebírá jak počátky Occupy Wall Street (OWS), tak reakci médií, policie, Demokratické strany či odborů. Následuje překlad článku o anarchistických kořenech OWS, který pro webový portál televizní stanice Al-Džazíra napsal známý anarchista a antropolog David Graeber. Aidan Rowe z irské anarchistické organizace Workers Solidarity Movement zas hodnotí své postřehy z okupace na dublinské Dame Street. Novinář Chris Hedges srovnává hnutí Occupy s revolucemi, které měl během svého života možnost sledovat. To vše je doplněno dvěma postřehy člena ČSAF a letákem britské Anarchistické federace vydaným k vlně okupací.

Původně zamýšleným tématem této *Existence* byly demonstrace proti „nepřízrůbivým“, které koncem léta hýbaly Šluknovským výběžkem a nejednou hraničily s pokusy o pogrom. Proto je také tomuto tématu věnován větší počet stran. Ústředním článkem je analýza z pera skupiny Kolektivně proti kapitálu. Ta se vydala na Šluknovsko a pokoušela se zjistit, jaké jsou skutečné motivace místních lidí, kteří se těchto demonstrací účastnili. Protesty proti „vyloženým“ se ve zkratce ukázaly být výrazem konkurence mezi těmi dole. Článek je doplněn textem o třídní kompozici na Šluknovsku. V rámci tématu jsme se zajímali, jaké byly reakce antirasisticky zaměřených skupin v rámci širšího antiautoritářského hnutí, odpovídali nám členové Antifašistické akce a Iniciativy Ne rasismu!

Velmi dobrý ohlas jsme měli na rubriku „Kvartál“, kterou jsme vedli v minulém čísle a která se snaží mapovat vždy uplynulý čtvrtrok, co se týče konaných veřejných akcí, na nichž se nějakým způsobem podílely jednotlivé součásti antiautoritářského hnutí. Tentokrát se nám

rozrostla hned na tři stránky a doplňuje ji samostatný report z demonstrace, která se konala 17. listopadu v Praze.

Ze zahraničí zámíříme do Egypta v rozhovoru s místním anarchistou, který mluví o listopadových nepokojích a střetech s bezpečnostními složkami na káhirském náměstí Tahrir. Od rozhovoru se událo mnoho dalších věcí a na straně demonstrantů narostly počty mrtvých a zraněných.

Anarchistický černý kříž nabízí čtenářům v rámci své distribuce kávu, kterou na jihu Mexika vypěstovali zapatističtí povstalci a zpracovali členové německého družstva Cafe Libertad. Kolektiv VAP stejně jako minule připravil svou rubriku „Vidíme to jinak“ a na závěr nebudou jako vždy chybět texty z posledních tří čísel nástěnných novin A3 a recenze na množství publikací, které za předešlé tři měsíce vyšly z lůna antiautoritářského hnutí.

Nakonec bychom rádi upozornili na překlad teoretické statě „Filozofie anarchismu“ od Herberta Reada, nekrolog italského anarchistického folkaře Enzy del Re a reportáž z Ruska, jejíž autor se vydal po stopách známého anarchistického myslitele Petra Kropotkina.

Přejeme příjemné čtení.

OBSAH

- 2 ... Editorial
- 3 ... Kvartál
- 6 ... Pryč s vládou!
- 7 ... Téma Existence: Occupy
- 8 ... Hnutí OWS: Je nás 99 %
- 12 ... Anarchistické kořeny OWS
- 14 ... Odvrat od politiky
- 15 ... Zacílono na hnutí Occupy? / Přichází opět fašistická reakce?
- 16 ... Tak vypadá revoluce
- 17 ... Sjednotme své boje
- 18 ... Tahrir znovu ožil
- 20 ... „Dejte nám své dávky“
- 23 ... Třídní kompozice na Šluknovsku
- 24 ... Společně proti anticiganismu
- 26 ... Café Zapatista
- 27 ... Lež jako argument
- 28 ... Filozofie anarchismu
- 32 ... Kropotkin tour 2011
- 34 ... Já a moje židle
- 35 ... A3
- 36 ... Recenze

DISTRIBUČNÍ MÍSTA

Kde můžete *Existenci* (případně další publikace ČSAF) zakoupit:

Kamenné obchody:

Rekomando (Trojanova 9, Praha 2),
Emergency shop (Chvalova 8, Praha 3- Žižkov)
Antikvariát Černý pes (Sedláčkova 20, Plzeň)
Infoshop Pelech (Čápkova 48, Brno)

Internetové distribuce:

Antifa e-shop (antifa.cz), Waking the dead (wakingthedeath.cz), Phobia records (phobiarecords.net), Insane society (insanesociety.net), Papagájův hlasatel (phr.cz), Miruus Levy (miruuslevy.cz), xBASTax (xbastax.cz), Gasmask records (maskcontrol.com), Carpath.Bears (carpathxbears.org), Nuclear Madness (nuclearmadness@seznam.cz), Pure Heart Records (pureheart.czechcore.cz), Damage Done (damagedonerecords.com), Hitchin' to Revolution (hitchintorevolution.wordpress.com),

Pro zájemce ze Slovenska doporučujeme objednávat na e-mailu: libertaria@riseup.net

ANARCHISTICKÁ REVUE **EXISTENCE**

1 / 2012 (V POŘADÍ 23. ČÍSLO)

VYDÁVÁ ČESKOSLOVENSKÁ ANARCHISTICKÁ FEDERACE

KONTAKT: CSAF@CSAF.CZ

WEB: WWW.CSAF.CZ

KVARTÁL

Přehled veřejných aktivit širšího antiautoritářského hnutí za uplynulé tři měsíce od vydání předešlého čísla Existence.

PROTI RASISMU

V sobotu 1. října se konala demonstrace skupin Alerta, Iniciativa Ne rasismu! a Skutečná demokracie teď! (SDT) - Praha, a to za účelem protestu proti rasistickým tendencím při řešení problémů na severu Čech.

Akce začala na Palackého náměstí mezi první a druhou hodinou odpolední. Organizátoři postavili stánek a po stromech rozvěsili transparenty. Krátce nato se čtou projevy pořádajících skupin a dává se také prostor promluvit komukoliv ze zúčastněných, takže se za megafonem vystřídá několik lidí s různými názory na danou problematiku.

Chvilí před třetí hodinou odpolední se na místě nachází zhruba devadesát lidí, načež dorazí protiromská výprava z Varnsdorfu, která do Prahy přijela objednaným autobusem. Začíná výměna názorů, někdy mírná, mnohem častěji však poněkud ukřičená, stále však nenásilná. Po třetí hodině se varnsdorfští v čele se známým podvodníkem Kohoutem přesouvají do horní části náměstí před budovu ministerstva zdravotnictví a jejich počet narůstá o přichozí z Prahy a dalších míst. Nakonec počet účastníků protiromské akce činí něco málo přes sto lidí, z čehož asi třetina jsou členové a členky Dělnické strany.

Po skončení projevů se protiromské shromáždění vydává na neohlášený pochod k Úřadu vlády. Protirasističtí aktivisté se přesouvají o něco rychleji na stejné místo. Tam dochází k překřikování se s pomocí megafonů i bez nich. Jediná provolávání, na kterých se shodou obě strany, jsou „Práci pro Romy!“ a „Nečasi, vypadni!“.

D.I.Y. KARNEVAL

V sobotu 8. října se v Praze konal 8. ročník D.I.Y. karnevalu, jehož se účastnilo asi pět tisíc lidí a desítky subkulturních sound systémů.

Celá akce začala v poledne na čtyřech místech, aby se pak její jednotlivé části setkaly kolem třetí hodiny u holešovického klubu Cross, ve kterém je během roku možné subkulturní vyžití stejně jako návštěva přednášek a promítání na různá sociální a politická téma.

ta. Podobnými místy bývaly v minulosti i objekty Papirenská a squat Milada, kde se nyní konala dvě úvodní shromáždění D.I.Y. karnevalu.

Na karnevalu samozřejmě nechyběli lidé v maskách, vyzdobené vozy sound systémů ani množství rozdáváných letáků či nové číslo A-kontra. Několikahodinový průvod pokračoval z Holešovic přes magistrálu na Václavské náměstí. V deset večer pak celá akce skončila na Štvanici.

D.I.Y. karneval nebyl ale jako takový jen o zábavě, i když pro některé účastníky bezesporu ano. Svědčí o tom mimo jiné jeho podtitul „My jsme krize“ a Karnevalové prohlášení zaměřené proti reklamě a konzumnímu způsobu života, deklarující nedůvěru k politikům, vyjadřující vůli brát si zpět veřejný prostor a vystupující proti rasismu a vlivu ultrakonzervativců.

CHUDÍ SE PEROU, MOCNÍ SE SMĚJÍ

Na neděli 9. října 2011 svolaly asociace Alerta, Iniciativa Ne Rasismu!, pražská skupina SDT a anarchopacifistický kolektiv V.A.P. protestní shromáždění pod názvem „Chudí se perou, mocní se smějí“. Jeho cílem bylo vyjádřit nesouhlas s rasistickými tendencemi a hledat odpovědi na otázku, jak se aktivně postavit k situaci ve Šluknovském výběžku.

Po druhé hodině odpolední se tedy na Palackého náměstí v Praze sešlo asi 60 lidí. Po úvodních projevech následovala několikahodinová veřejná diskuse.

SPOLEČNĚ ZA GLOBÁLNÍ ZMĚNU

V sobotu 15. října 2011 se v asi tisícovce měst po celém světě konaly protesty v rámci globálního dne akcí proti politikům a finančníkům, kteří se neohlíží na lidi, nýbrž vidí jen svůj vlastní prospěch.

Protesty proti politickým a ekonomickým elitám byly inspirovány a vyhlášeny hnutími, jako jsou Democracia real ya! nebo Occupy Wall Street.

Jedna z protestních akcí proběhla tento den také v Praze. Na náměstí Republiky ji svolala iniciativa Skutečná demokracie teď! a zúčastnilo se jí 300 - 400 lidí. Po několika projevech se dav vydal na pochod kolem finanční burzy a Úřadu vlády na Hradčanské náměstí. Závěrečného sněmu na Hradčanském náměstí se účastnilo asi 150 lidí.

ANTISYSTEMA

V sobotu 22. října se v Plzni konala akce nazvaná „Antisystema - pochod nespokojenosti“. Účastnilo se jí asi 200 převážně mladých lidí (objevili se tu ale i lidé ve středním věku či důchodci), kteří se tak přidali k protestu proti sociální nejistotě, nárůstu chudoby, korupci, proti mediální a reklamní manipulaci, válkám, veřejnému sledování, vykořisťování a drancování planety.

Účastníci během akce, která začala ve čtyři hodiny odpoledne na Chodském náměstí, vyjadřovali svou nespokojenost se stávajícím kapi-

talistickým systémem. Na shromáždění se objevily transparenty a cedule s nápisy „Jen jiný svět je možný“, „Nejsme vaše loutky“, „Systém proti lidem, lidé proti systému“, „Lidské zdroje, spojte se“, „Tenhle systém je na hovno“, „Strach je náš největší nepřítel. Odvaž se!“, „Společně proti dolarové modle“, „My jsme krize, vaše krize“, „Země nepatří nám, my patříme Zemi“, „Kapitalismus může zabít“, „Přizpůsobiví umírají předčasně“, „Demokracie - jen si ji zkus na pracovišti“, „Systém škodí vám i lidem ve vašem okolí“ apod. V čele nechyběl ani černorudý prapor. Součástí akce byl vůz s obří obrazovkou a reprodokovanou hudbou.

Během pochodu účastníci vykřikovali hesla jako „Svoboda, rovnost, solidarita“, „Nejsme stroje, lidské zdroje“, „Odpor žije, boj pokračuje“, „Antifa“, „Bida, hnus, kapitalismus“ či „Revoluci na ulici“. Pochod pokračoval po Klatovské třídě, na Americkou třídu a dále do Resslovy ulice, kde bylo veřejné shromáždění ukončeno několika projevy. Poté následoval koncert a diskuse v klubu Neutral, před nímž visel parodický nápis „Přizpůsobivým vstup zakázán!“.

BENEFIT ČSAF V AZYLU

28. října se konal v libereckém klubu Azyl benefiční koncert pro Československou anarchistickou federaci (ČSAF).

Koncert měl výbornou atmosféru a energii díky návštěvníkům, kterých přišlo asi 40, a nasazení účinkujících kapel: Fasteratu, Woundead Knee, Jonestown a Gomora. Mimo jiné tu byla k vidění výstava „15 let ČSAF“.

Výtěžek z celé akce je 1000 Kč. Peníze budou použity na pokrytí nákladů spojených s aktivitami, na kterých se dlouhodobě podílí ČSAF.

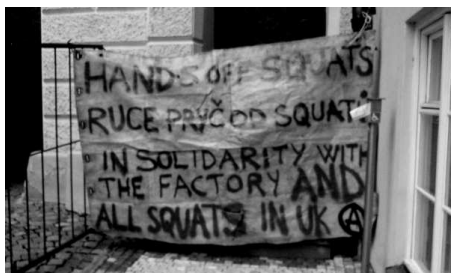
TRANSPARENT NA PODPORU BRITSKÝCH SQUATTERŮ

V pondělí 1. listopadu vyvěsila skupina anarchistů a anarchistek transparent na dveře britské ambasády v Praze, a to na protest proti plánované kriminalizaci squattingu ve Velké Británii a jako vyjádření solidarity s bojem squatterů a squatterek z Orange Fence a The Factory.

Na místě byl rozdáván leták, kde mimo jiné stálo:

„Kriminalizace squattingu neznamená jeho konec. Neudusí naši touhu po autonomních samosprávných projektech a nezastaví nás ani v osvobozování prázdných domů z kapitalistického

ké mašinerie. Chceme a potřebujeme domovy, ne nákupní centra, banky a luxusní hotely. V Čechách, Velké Británii nebo kdekoliv jině.“

PROJEV SOLIDARITY S OBĚMI POLICEJNÍHO NÁSILÍ V USA

25. října policie brutálním způsobem zasáhla proti lidem, kteří mírovou formou okupovali náměstí v Oaklandu a Atlantě. Policie také brutálně zasáhla proti solidární demonstraci v New Yorku. Pražská skupina iniciativy SDT na protest proti tomu svolala solidární protestní akci.

Ta se uskutečnila v sobotu 5. listopadu. Kolem čtvrté hodiny odpolední se na Malostranském náměstí v Praze sešlo deset lidí, kteří následně vyrazili k nedaleké ambasádě Spojených států, kde se spojili se skupinou asi 15 dalších. Poté zazněly projevy a skandování „Occupy Prague! Occupy Oakland! Occupy Wall Street!“

Tragikomický byl nepoměr nasazených policejních sil a techniky. Na každé demonstraci tak připadalo několik policistů.

SLOŽENKA PRO KALOUSKA

11. listopadu proběhl pod organizační záštitou pražské skupiny SDT happening nazvaný „Složenko pro Kalouska“, který začal srazem v 18.00 na tramvajové zastávce Petřiny a pokračoval k bydlišti ministra.

Během happeningu se však složenku ministři financí doručit nepodařilo a jeho neméně arogantní syn ji převzat nechtěl. Organizátoři přesto vyjádřili odhodlání mu ji při nějaké z dalších příležitostí veřejně doručit.

OKUPUJ PLZEŇ!

11. listopad byl po 15. říjnu vyhlášen dalším globálním dnem akcí celosvětového hnutí Occupy. K městům, kde se ten den konaly protesty a okupace veřejných prostorů, se přidala, i když velmi skromně, i západočeská metropole Plzeň.

Tady se „u Branky“ hned vedle petičního stánku za referendum proti bourání plzeňského Domu kultury sešlo necelých 30 lidí. K vidění byly cedule s hesly „Vylástnit 1 %“, „Nahoře se krade“ či „Nejsem stádové zvíře“. Dvojice v maskách Guye Fawkesa (což se nelíbilo policii a dovolávala se zákazu maskování) držela nápisy „Tento transparent právě nevídíte v českých médiích“ a „Lidé třídí odpad, média třídí informace“.

Záhy se začalo s úvodními proslovky, které díky megafonu mohli vyslechnout procházející lidé, z nichž se někteří na chvíli zastavili a poslouchali radikální sdělení. V projevech byl napaden současný systém a jasně řečeno, že rozhořčení nemíní být přizpůsobivými a poslušnými občany, naopak mají vůli se bouřit, nebyť stroji a postavit se modernímu otroctví. Poté přednesl několik svých básní místní revoluční bard.

Za hlasitého skandování hesel jako „Španělsko, Řecko, na řadě je Česko“, „Odpor žije, boj pokračuje“ či „Okupuj Plzeň! Okupuj Wall Street!“ se protestující skupinka vydala přes Kopeckého sady k nedaleké Komerční bance. Tady již byly připraveny transparenty „Okupuj“, „Systém proti lidem, lidé proti systému“ a „Země nepatří nám, my patříme Zemi“.

Kolem půl páté tu za účasti 24 lidí začala veřejná diskuse, která byla zahájena kolečkem, při němž se každý, kdo chtěl, nějakým způsobem představil a řekl, co ho baví nebo jaká byla jeho či její motivace vyjít tento den do ulic. Po vzájemném seznámení byla zahájena volná diskuse na téma, jak se postavit současnému systému a jak dosáhnout změny. Zazněly různé pohledy od revolučních požadavků po aktivní zapojení se a boj v rámci prostředků, které nabízí současný systém.

Jelikož bylo velmi chladné počasí, ukázaly se jako velmi dobrý nápad připravené termosky s teplým čajem. Asi po hodině se diskutující přesunuli do teplejších prostor jednoho z místních klubů, kde pokračovali v debatě až do pozdních večerních hodin. Přítomní se dohodli na uskutečnění následných setkání, z nichž by mohly vzejít konkrétní společné aktivity.

ABC SOLIDARITY ACTION

11. listopadu se konal v libereckém klubu Azyl benefiční koncert s názvem „Solidarity action“. Cílem akce bylo poukázat na případ stíhaného aktivisty JASONA MULLANA.

Koncert započal kolem deváté večer vystoupením kapely Kruger. Následovali Angry Brigade, kteří dostali lidi kolem do varu a mezi písničkami nešetřili proslovky proti fašismu a výzvami, aby se mu lidé nebáli postavit a bojovat. Také přinesli info k dění v polském hlavním městě Varšavě, kde ten den probíhala protifašistická blokáda. Poslední nastoupila kapela Thalidomide. Písničky prokládala proslovky proti příčině a zastánci současné nespravedlivé společnosti – vládám, které hájí spíš vlastní zájmy než zájmy obyčejných lidí.

Sál byl plný lidí a vládla příjemná atmosféra. Během koncertu byla u vstupu kasička a informační panel o kauze JASONA MULLANA. Benefiční výtěžek byl také z prodeje vegetariánského občerstvení.

Následující den se organizátoři solidární kampaně ABC-ČSAF vypravili do Podluh u Hořovic, kde probíhal koncert šesti punk/hc/crust kapel. Zde jim byl poskytnut prostor pro distribuci, solidární kasičku a info panel. Na místě byly rozdávány letáčky s popisem JASONOVA PŘÍPADU a v sále zavěšen transparent

AKTIVITY HNUTÍ

ABC. Vládla příjemná atmosféra a opět na benefit putoval výtěžek z prodeje vege jídla.

PRYČ S NÁCKY!

Nedlouho poté, co byl neonacisty a Dělnickou stranou, která je s nimi úzce propojena, avizován záměr projít 17. listopadu Prahou, rozhodli se aktivisté a aktivistky antiautoritářské Iniciativy Ne rasismu! pro protiakci, která by dala možnost veřejně se vyjádřit lidem, kterým se hnusí rasismus, neonacismus a xenofobie.

Pod mottem „17. listopad patří studentům, ne neonacistům“ svolala iniciativa na tento den od 14.00 shromáždění na pražském Betlémském náměstí. V tu dobu se zde záhy sešlo na 300 lidí, především mladých. Ale nechyběli ani rodiče s dětmi či důchodci. V ulicích, které vedly na náměstí, kontrolovali policisté každého, kdo šel na demonstraci.

Před třetí, kdy se náměstí ještě trochu zaplnilo (pořadatelé uvádějí účast 400 lidí), se shromáždění lidé vydali na pochod. Začátek byl trochu zmatečný, ale vše se po několika minutách vyjasnilo a dav vyšel k Národnímu divadlu. V čele průvodu byly transparenty s hesly „(Neo)nacismu se neustupuje“, „Náckové z ulic pryč“ a „Fašismus zvíťazí, pokud nenarazí na odpor“. Neprehlédnutelné bylo množství barevných piktů se slogany jako „17. listopad bez nacismu“, „Bílá hrdost, černý svědomí“, „Řekni NE náckům“ apod. Průvod doprovázelo několik policajtů na koních a desítky řadových. Těžkoooděnci byli v dodávkách a pohybovali se v postranních uličkách.

Když se došlo k Národnímu divadlu, zaznělo několik projevů. Během celé akce se svými proslovky vystoupili Marcus Pape z iniciativy Nenávist není řešení, romský aktivista Štefan Tišer, mluvčí Studentské komory Rady vysokých škol Heda Čepelová, člen Asociace Aler-ta, Pavel Botoš z občanského sdružení Fórum, publicista František Kostlán a členka Iniciativy Ne rasismu!. V proslovcích šlo o reflexi současné situace s poukazem na stále se vyostřující vztah majoritní části společnosti k romské menšině, na praktiky mediálního označování, které často antifašisty očerňují nálepkou extremismu, a v neposlední řadě šlo i o zdůraznění symbolické hodnoty 17. listopadu jako významné historické zkušenosti.

Dál se pokračovalo na Jiráskovo náměstí k Tančicímu domu. Zde se opět mluvilo do mikrofonu a průvod se na dobrou půl hodinu zastavil. Původně se čekalo, až po nábřeží dorazí marš nácků a budou náležitě „přivítáni“, jenže jejich pochod byl odkloněn na druhou stranu Vltavy. Antifašisté proto pokračovali až k Palackého náměstí, kde měl původně pochod neonacistů končit.

Následovalo další dlouhé čekání na to, až se objeví první náckové, jenže se začalo stmívat a žádní nepřicházeli. Po nějaké době se donesla zpráva, že byl pochod neonacistů ukončen na druhé straně řeky. Proto byl i antifašistický protest následně pořadatelem ukončen.

Někteří přítomní, včetně pořádající Iniciativy Ne rasismu!, označili za úspěch, že musel

být pochod nácků odkloněn a že nedošli ani do plánovaného cíle, který nakonec obsadili jejich odpůrci. Skutečným úspěchem ale bylo, že se podařilo do ulic zmobilizovat dostatečný počet lidí, a to i v den, kdy se mnozí, kteří by jinak také dorazili, účastnili protivládních demonstrací v Praze a dalších městech. Úspěchem bylo, že se povedlo spojit aktivní i pasivní antifašisty, příslušníky různých subkultur, studenty, Romy a zástupce různých sdružení a iniciativ ke společnému veřejnému protestu proti těm, kteří se snaží oživit hnědého strašáka rasové a nacionalistické nenávisti.

DĚJINY NESKONČILY

17. listopadu proběhla v Olomouci pod názvem „Dějiny neskončily“ demonstrace organizovaná iniciativou ProAlt, hnutím Occupy Olomouc a místní skupinou ČSAF.

Po zahájení celé akce kolem druhé odpoledne následoval satirický skeč o placení školného. Kolem účinkujících byl utvořen kruh, který posiloval atmosféru sdílení. Odměna potleskem i smíchem byla zasloužena. Následoval proslov, jehož text byl převzat z listopadového čísla nástěnných novin A3. Po něm byl mikrofón nabídnut každému, kdo měl chuť se vyjádřit. Do diskuse se zapojili i nově příchozí a debatovalo se o nejrůznějších kapitalistech, včetně těch baťovských, o dnešní vládě, o svobodě a dalších tématech.

Před třetí se dav dvou stovek lidí vydal na protestní pochod, jemuž vévodily dva velké transparenty pořadajících skupin: „Solidaritou proti útlaču“ a „Vzbuďte se, nebo bude hůř“. Lidé si přinesli i vlastní hesla, například slogan „Mráz přichází z Wall Streetu“. Demonstrující během pochodu skandovali „Nejsme lidské zdroje“, „Kapitalismus - špína a hnus“ či „Demisi“. Pochod se měl otočit na náměstí Republiky a pokračovat zpět k orloji. To se nestalo, jelikož se účastníci spontánně rozhodli, že jim nemá nikdo co rozkazovat a že půjdou celou Olomoucí až k nádraží. Spontaneita byla všeobíhající a natolik přirozená, že se dlouho neváhalo. Lidé však zastaveni na první křižovatce přehrazené policejními vozy, kdy vyskakalo několik policistů a vytvořilo bariéru, aby jim tak zabránili pokračovat v cestě. Demonstranti proto pokračovali směrem k filozofické fakultě a pak zpátky na Horní náměstí, kde byla akce oficiálně ukončena.

Příjemným zjištěním bylo, že se nikdo z demonstrantů nevymezoval vůči spoluúčasti anarchistů, jak tomu ještě nedávno bývalo, například v souvislosti s červnovou stávkou dopravců. Naopak - letáky ČSAF byly rozdávány během chvilky a přítomným anarchistům se také podařilo rozšířit množství tiskovin ČSAF.

Akce se samozřejmě neobešla bez policejních represí. Organizátoři dobrovolně po skončení demonstrace nastoupili do vozu s policisty a museli podat vysvětlení, proč se lidé odchýlili od předpokládané trasy protestního pochodu. Jako vysvětlení bylo nakonec podáno euforické nadšení demonstrantů.

HISTORIE SE OPAKUJE

Brněnský Kulturní kolektiv (KulKol) podnikl plakátovací akci pod názvem „17. listopad

- historie se opakuje“. Jeho aktivisté tak připomněli události, které se v tento den staly: „Roku 1939 nacisté zavřeli české vysoké školy a popravili devět představitelů studentských hnutí. V roce 1968 komunisté tvrdě potlačili pokojnou studentskou demonstraci v Brně a ukázali tak opravdovou tvář nastávající normalizace a v roce 1989 došlo k protestům, jež přispěly k pádu komunistické totality, která byla nahrazena totalitou kapitalistickou. Systém se mění, útlak zůstává!“

HRADECKÝ DISKUSNÍ KLUB

Od října 2011 probíhá v Hradci Králové každý měsíc setkání v rámci 4D - nezávislého diskusního klubu. Říjnové téma „Varnsdorf - Rumburk - Nový Bor“ se věnovalo sociálnímu napětí na severu Čech a v debatě zazněly i názory přímých účastníků tamějších protirasistických akcí. Listopadové téma „Práce“ bylo uvedeno promítáním dokumentu Víta Janečka *Robota* a neslo se jednoznačně v duchu nutnosti změny pojetí práce jako zideologizované součásti konzumního životního stylu a politického nátlakového nástroje. Při prosincovém tématu „Occupy“ šlo hlavně o korigování zkreslených či neúplných informací z masmédií, které samozřejmě „occupy“ hnutí rozšiřující se během posledního roku po celém světě provázejí.

SOLIDARITA S PALESTINSKÝM LIDEM

29. listopad byl vyhlášen „Mezinárodním dnem solidarity s palestinským lidem“. K celosvětovým akcím se rozhodla připojit i pražská umělecká skupina Solyart. V blízkosti izraelské ambasády v Praze proto rozmístila sedm obrazů. Podle prohlášení členů skupiny tyto obrazy „vyjadřovaly naše postoje a pocity ohledně daného problému, ale jejich cílem bylo také upozornit na utrpení, které Palestinky a Palestinci denně zažívají pod izraelskou okupací“.

PROTI DOVOZU ODPADU

7. prosince v odpoledních hodinách proběhla v Litvínově demonstrace proti dovozu nebezpečného odpadu na Mostecko a pochybným schvalovacím postupům litvínovského zastupitelstva. Akce, kterou pořádala asociace Alerta, se účastnily necelé tři desítky lidí. Avšak i ta hrstka, co se na náměstí Míru sešla, dokázala rázně vyjádřit svou nespokojenost. Po projevu člena pořadající organizace byl dán prostor přítomným, aby projevíli své názory v souvislosti s kontroverzní kauzou ostravských kalů. Příležitost využilo několik z demonstrujících, kteří se chopili megafonu. Řečníci lidé

hovořili především o zhoršující se kvalitě ovzduší a životním prostředí v Ústeckém kraji a z toho vyplývajících zdravotních komplikacích. Dále panovala shoda v tom, že způsoby, jakými se rozhodovalo o dovozu nebezpečného odpadu, byly neakceptovatelné. Nejednou také zaznělo zklamání nad tím, že v době, kdy zastupitelské orgány postupují proti našim zájmům, většina lidí sedí raději v pohodlí u televize, než aby šla vyjádřit svůj nesouhlas do ulic.

Další protestní akce na stejné téma se konala o pár dní později, 10. prosince. Zájem o ni byl však téměř nulový, a tak se zde sešla pouhá desítky lidí, kteří se po přečtení projevu pořadající asociace Alerta rozešli bez zrealizování původně plánovaného pochodu.

DEN LIDSKÝCH PŘÁV

Několik desítek lidí se sešlo 10. prosince v Praze na protestní akci, kterou pořádala iniciativa SDT, aby upozornili na nedostatky v oblasti dodržování lidských práv v Česku i po celém světě. Shromáždění začalo na Klárově a jeho účastníci pak prošli kolem úřadu vlády, americké ambasády a svůj protestní pochod zakončili u kanceláře OSN na náměstí Kinových. Kolemjdoucí mohli zahlédnout jejich transparenty s hesly „Lidská práva se musí dodržovat“, „Nejsme loutky“, „Solidarita s hnutím Occupy“ či „Chceme skutečnou demokracii“.

BENEFICE, PŘEDNÁŠKY, PROMÍTÁNÍ...

Vedle výše zmíněných benefičních koncertů proběhlo také několik dalších: 1. 10. na kampaň GNWP (Praha); 7. 10. na kampaň za stromkafe (Praha); 21. 10. a 30. 12. na ABC (Praha); 28. 10. na podporu aktivit Priamej akcie; 4. 11. na FNB (Frýdek-Místek).

Přednášky, debaty a workshopy v uplynulém čtvrtroce: Sociálně-politické cestopisné vyprávění z Ruska (3. 10., Praha); Neonacisté Varšavou neprošli (31. 10., Praha); Dejte nám své dávký! (1. 11., Praha); Jak reagovat na sexuální násilí? (5. 11., Litvínov); Válka v regionu/Rumunsko a EU (8. 11., Liberec); Smysl a přednosti tištěných periodik za vlády internetu (15. 11., Praha); Hnutí samosprávných podniků v Argentině (22. 11., Praha); Neonacistický terorismus a tajné služby (6. 12., Praha).

Večery s promítáním dokumentárních filmů doprovázené někdy i následnými debatami probíhaly především v režii místních kolektivů: umělecké guerilly Usvitu v Plzni (5x), kolektivu Wild and Free v Košicích (5x), Iniciativy Ne rasismu! v Praze (4x) a asociace Alerta v Ústí nad Labem a Litvínově (2x).

PRYČ S VLÁDOU!

REPORTÁŽ Z PRAŽSKÉ DEMONSTRACE 17. LISTOPADU 2011

Pod organizační záštitou iniciativy ProAlt se 17. listopadu 2011 konala v Praze na horní části Václavského náměstí demonstrace s názvem „Změna je možná“ zaměřená především proti sociálním reformám, které prosazuje současná vláda.

Než jsem se dostal na demonstraci ProAlt, šel jsem se podívat na Staroměstské náměstí, kde se od jedné hodiny měl konat „Pohřeb iluzí o demokracii“, který organizovalo Spojenectví práce a solidarity. Jelikož jsem přicházel později, mjel jsem v Celetné ulici pohřební koňské spřežení s černou rakví a „smuteční“ průvod několika desítek lidí. Na Staroměstské ale akce ještě pokračovala. První, co mě uhodilo do očí, byly prapory se srpy a kladivy a Che Guevarou, jež třímali mladí stalinisté. Vidět 17. listopadu (ale vlastně kdykoliv) takový obrázek, to už hne člověka s vnitřnostmi. Natož když druhý pohled je na řečníka, co se sápe na pódium, a není jím nikdo jiný než předseda KSČM Filip.

S nevolností odcházím a jen doufám, že ProAlt nenapadne podobný kousek jako při jejich minulých akcích, kdy dali prostor proslovům politiků opozičních stran. Naštěstí pořadatelé akce na Václaváku měli tolik rozumu, že podobnou chybu nezapomněli. A tak politici dorazivší ze Staroměstského náměstí museli stát mezi plebsem. Vidět Sobotku a Paroubka na demonstraci, kde jsou transparenty kritizující korupci a vyzývající politiky, aby vrátili, co nakradli, bylo vskutku tragikomické. Navíc se mi při pohledu na Paroubka vybavily vzpomínky na brutální zásah během CzechTeku v roce 2005 a žaludek se mi při tom pohledu opět nepříjemně pohnul.

Krátce před třetí hodinou už byla pod koněm více než tisícovka lidí a do kopce si to šinel průvod z akce Spojenectví práce a solidarity v čele se zmíněnými stalinistickými prapory. Někteří z davu vítali přicházející potleskem, když ale jeden z anarchistů začal rvát „Stalinisté zasraný, táhněte!“, zřejmě si uvědomili, kdo to ve skutečnosti přichází, a potlesk ustal. Myslím, že je obrovskou chybou pořadatelů z ProAlt, že tu tolerovali propagandu lidí, kteří touží po návratu minulého režimu s tím nejhorším, co k němu patřilo. Navíc se tu vyskytovalo poměrně dost různých podivínů, ale ti se nakonec v rozrůstajícím se davu, který mohl ve finále čítat až 4000 hlav, stejně jako politici brzo ztratili.

Lidé si přinesli množství transparentů a cedulí s nápisy, které byly směřovány především proti současné vládě, a čekali na projevy z připraveného pódia. Za proslovy, které stojí opravdu za zmínku a o nichž mohu říci, že mi spravily stalinisty a politiky zkaženou náladu, bych označil ty od Slavoj Žižky a Ondřeje Slačálky.

Slovinský filozof Slavoj Žižka ocenil pád minulého režimu (k nevoli přítomných stalinistů), ale nenechal nit suchou na režimu současném. Přišel s jasnou kritikou kapitalismu, který se zbavuje demokracie jako zbytečné zátěže, a k tomu uvedl příklad Číny, když prohlásil: „Je velice pěkné vidět dnes naše nepřátele, totalitární komunisty a totalitární kapitalisty, stát na svém místě - totiž spolu.“ Odsoudil rasistické tendence v Evropě a snahu po reformistických úpravách současného systému označil za neplodnou utopii. Zopakoval také myšlenku, že v dnešní době je mnohem snazší představit si konec světa než konec kapitalismu.

Ondřej Slačálek nejprve připomněl paralely ideologie minulého a současného režimu, totiž že lidé jsou tlačeni k tomu, aby se starali

jen sami o sebe, popřípadě o své rodiny - jako kdyby neexistovala žádná společnost. Přitom se opřel o citáty Margaret Thatcherové. Dál pojal svůj vstup, dá se říci, třídě. Jasně prohlásil, že bychom si my, obyčejní lidé, neměli nechat vnutit, že boj za vlastní zájmy je něco nepatřičného. Vždyť horní vrstva za ty své bojuje velmi tvrdě a je za to ještě uctívána. Velkým přínosem jeho projevu bylo, že zmínil rasistické demonstrace na severu Čech a odsoudil princip hledání náhradního viníka mezi těmi nejnižší postavenými a nejchudšími. Svým způsobem deklaroval, že jsme jedna třída bez ohledu na barvu pleti a našimi nepřáteli nejsou jen zkorumpovaní politici, ale také šéfové v zaměstnání. Udačně jsme vybojovali v listopadu 1989 svobodu. Jak taková svoboda vypadá v dnešní době na mnoha pracovištích?

Nutno říci, že Ondřej Slačálek sklídl největší ohlas a jeho projev byl několikrát přerušován potleskem. Po jeho vystoupení a organizovaném skandování „Demisi!“ byli lidé vyzváni k pochodu. V čele s transparentem „Vláda proti lidem, lidé proti vládě“ se vydal průvod za skandování protivládních hesel přes Můstek a Staroměstské náměstí na náměstí Jana Palacha, odkud je krásné vidět na sídlo vlády. Tady byla akce ukončena HydeParkem, kde bylo umožněno vystoupit se svými postoji lidem účastnícím se demonstrace.

Během pochodu byla cítit jasná nenávisť vůči současné vládě a jejím členům, stejně jako vůči hradnímu pánu. Menší ohlasy už měla přímo protikapitalistická hesla a slogany typu „Konec vlády každé strany“. Přesto je ale znát, jak se za poslední rok mění diskurz a na kritiku kapitalistického systému už se mnohdy přestává hystericky reagovat jako na volání po časech minulých.

Na podobných akcích, jako byla tato demonstrace, by ale měl protikapitalistický hlas zaznít mnohem hlasitěji, a to společně s tím, že ne každý je ochoten tolerovat stalinisty a politiky, kteří protesty nespokojených lidí využívají jen pro své mocenské ambice. Právě to by mohla být role anarchistů, kdyby se rozhodli být viditelným a slyšitelným aktérem v době vzrůstajícího sociálního napětí.

Další protestní akce proběhly 17. listopadu v Brně (asi 500 účastníků), Olomouci (asi 200) a Ostravě (asi 300). O den dříve se konal mítink také v Českých Budějovicích, na nějž dorazilo kolem 150 lidí.

Z PROJEVU ONDŘEJE SLAČÁLKY:

(...) I dnes se nám rovněž říká, že neexistuje alternativa. Naše jediná prý nic nezmění, o všem bylo již dopředu rozhodnuto. Chcete něco změnit? Copak tomu asi řeknou trhy, zní odpověď, která přesouvá moc k anonymní instanci, vnímané jako cosi na úrovni přírodních zákonů. Jenže trhy nejsou nějakou silou mimo nás, nejsou větrem a deštěm, jimž se skutečně poroučet nedá. Jsme jejich součástí a můžeme je ovlivňovat - tak jako je ovlivňují mocní hráči z velkých korporací, kteří mají obrovskou moc, moc, kterou je třeba činit zodpovědnou stejně, jako činíme zodpovědnými politiky. Firmy sledují svůj zisk a mají hlavní zodpovědnost ke svým vlastníkům a akcionářům. Nelze tvrdit, že jejich moc je něčím přirozená, že není žádná možnost ji omezit. Demokracie se nezastavila před mocí králů či generálních tajemníků, není důvod, aby se zastavila před mocí firem. Ve španělských indignacích či v hnutí Occupy Wall Street můžeme spatřit první zárodky demokratické alternativy vůči diktatuře trhu.

(...) Bylo velkou iluzí roku 1989, že bylo dosaženo svobody. Ano, společnost se osvobodila od diktatury stranických tajemníků. Svoboda ale není něco, co buď je, anebo není a má mnoho rozměrů. O svobodu musíme pečovat a bránit ji. Jestliže nemusíme mít tolik obav z cenzury či policejní svévolie, vstoupila do našeho života nepozorovaně mnohá jiná omezení a ohrožení svobody. Statisíce našich spoluobčanů pracuje v soukromých tyraních šikanózních pracovních podmínkách, vydání manažerům v mocenských vztazích, které v lecčems připomínají moc minulých funkcionářů. Mnozí čelí podobnému tlaku v iluzorním postavení „svobodných živnostníků“. Statisíce dalších spadly do dlužnických pastí v dobře promazaném stroji průmyslu dluhu, plném lichvářů, právníků a exekutorů. S nástupem reform se přitom jejich osud stává předobrazem osudu nás všech, každý z nás může skončit v dlužnické pasti, jako obyvatel ghetta, jako bezdomovec. Co potom zbývá ze svobody?

17. listopad je „dnem boje za svobodu a demokracii“, tato slova se přitom stala frází a sebeoslavou stávajících poměrů. Nesetkali jsme se proto, abychom odmítli svobodu a demokracii, ale proto, abychom je vzali vážně a abychom čelili jejich stávajícím ohrožením. Říkáme jasně: Jsou nám drahé. Nenecháme si je vzít.

Téma Existence:

OCCUPY!

„17. září 2011 se shromáždili lidé po celých Spojených státech amerických a celém světě, aby protestovali proti donebevolaající nespravedlnosti prováděné 1 procentem - ekonomickými a politickými elitami, jejichž činy se dotýkají všech nás, 99 procent. Ozvali jsme se, odporovali a úspěšně obsadili Wall Street. Dnes se hrdě zavazujeme k nenásilné občanské neposlušnosti a vytváříme solidaritu, budovanou na vzájemné úctě, souhlasu a lásce. Je nás 99 procent a přejímáme plnou zodpovědnost za budoucnost naší společnosti, naší kultury a především našich životů.“

z letáku Occupy Wall Street

GLOBÁLNÍ NESPOKOJENOST

Pokud by se dal nějaký rok přirovnat k roku 1968, byl by to bezesporu ten, který právě skončil - 2011. Stejně jako tehdy i nyní jsme mohli sledovat vlnu odporu, vzdoru a naděje, která zachvátila různé kouty světa v množství a síle dlouhé roky nevidané.

Kdybychom chtěli určit počátek toho všeho, stál by na něm jednoznačně Tunisan Mohammed Bouazizi, šestadvacetiletý absolvent univerzity, který bez povolení prodával na ulici zeleninu a neunesl šikanu ze strany policie a úřadů. 18. prosince 2010 se na protest polil benzinem a zapálil. Tento akt osobního zoufalství zažehl jiskru, která vedla k povstáním v mnoha arabských zemích. Symbolem tzv. Arabského jara, které nakonec vedlo ke svržení několika dosavadních autokratů, se stalo káhirské náměstí Tahrir, kde se utábořili demonstranti a zahájili jeho permanentní okupaci.

Jiskra přeskočila přes Středozemní moře, kde se od 15. května začali španělští indignados (rozhořčení) usídlit ve stanech na centrálních náměstích většiny měst v zemi. Demonstrovali především proti zkorumpovanému systému vlády dvou největších partají, nezaměstnanosti a dopadům sociálních škrtů. Inspirace a myšlenky se šířily do dalších zemí Evropy.

Na podzim se vlna veřejného odporu převládala se vši mohutností přes Spojené státy, kde lidé začali okupovat náměstí velkých měst a vystupovat proti nekontrolovatelné moci bank a finančního kapitálu. Zrodilo se hnutí „Occupy“.

PARK SVOBODY

Nejčastěji je jako bezprostřední iniciátor uváděn kanadský filmový dokumentarista estonského původu Kalle Lasn se svým antikonzumeristickým magazínem *Adbusters*. Měl ale své předchůdce, například Hnutí 99 %, na jehož výzvu „obsadit Park svobody“ se 14. června 2011 dostavilo 16 lidí, z nichž jen čtyři byli připraveni zůstat jako „okupanti“. Magazín *Adbusters* byl úspěšnější - zareagovaly nejprve stovky, ale vzápětí už tisíce lidí. Od 17. září tak měl newyorský Park svobody,

v médiích stále ještě označovaný jako Zuccotti Park, stálé osazenstvo. Lasn k tomu prohlásil: „V Americe nebo v Evropě sice na rozdíl od Tuniska nebo Egypta nežijeme například v diktatuře, ale i tak máme pocit, že cesty globálního finančního systému se s cestami prostých lidí střetávají.“

Podobně jako na španělských náměstích se i při okupacích po celých USA děje rozhodování prostřednictvím valných shromáždění a existuje struktura různých komisí či pracovních skupin, které se věnují jednotlivým tématům. Zajímavý aspekt akcí Occupy Wall Street (OWS) poskytl úřední zákaz používání ozvučení, jako řešení je praktikován tzv. lidský mikrofon, kdy lidé okolo řečníka opakuji, co říká, aby se tak jeho sdělení dostalo i k těm, kdo stojí dále.

REPRESE

Média ve Spojených státech nové hnutí poměrně dlouho ignorovala. Zlom nastal s příchodem rozsáhlé policejní represe vůči pochodu OWS. 1. října ho policie nasměrovala na Brooklynský most a pak sebrala 700 demonstrantů za blokování dopravy na mostě.

Od té doby pokračovaly policejní represe v jednotlivých městech s různou intenzitou. Na brutalitě nabraly především v Oaklandu 25. října. Reakcí místních aktivistů bylo vyhlášení do té doby nevidané akce - generální stávky. Ta proběhla 2. listopadu a během ní vyšly do ulic Oaklandu desetitisíce lidí, kteří nakonec zablokovali místní přístav.

Od poloviny listopadu jsou policejní zásahy proti hnutí Occupy koordinované na federální úrovni. Pod různými, často nesmyslnými, záminkami jsou rozbíjeny jednotlivé tábory, mláceni a zadržováni aktivisté hnutí.

Filozof Slavoj Žižek, jenž se objevil mezi známými osobnostmi, které přímo na místě podpořily OSW, v rozhovoru pro *Literární noviny* odpověděl na otázku ohledně budoucnosti hnutí po přílivu represe: „Osobně mám pocit, že ho policie vlastně zachránila. (...) V takovém případě totiž přežijí alespoň jejich iluze. Kdyby jim ale bylo povoleno zůstat a nikdo proti nim nezasáhl, vše by se rozpadlo.“

OCCUPY NENÍ JEN OKUPACE

I kdyby došlo k tomu, že úřady a policie (dalším činitelem je zimní počasí) znemožní okupovat veřejná místa, hnutí tím nekončí. Z „Occupy“ se stala „značka“, která se už nevztahuje jen na Park svobody či náměstí v dalších městech. Například v New Yorku začalo hnutí s okupací nemovitostí, které banky zabavily rodinám a nyní zejí prázdnotou. Na mnoha místech dochází k okupacím univerzit jako projevu nesouhlasu s nárůstem školného. 12. prosince zas hnutí provedlo největší koordinovanou akci - v jednu chvíli zablokovalo, ať úplně či částečně, přístaní terminály v několika městech.

5. listopadu vyhlásilo OWS Den bankovních převodů (Bank Transfer Day). V jeho rámci si aktivisté měli vybrat všechny své vklady z bank, které jsou „příliš velké, aby mohly padnout“, a převést je na účty družstevních záložen.

ODPOR ŽIJE, BOJ POKRAČUJE

Již nyní lze říci, že hnutí Occupy mělo dopad. Přinejmenším v tom, že otevřelo prostor pro širokou kritiku stávajícího systému jako takového, nejen jeho dílčích projevů. Dokázalo vytvořit novou síť aktivistů a do ulic díky němu vyšli lidé, kteří se nikdy předtím žádné demonstrace neúčastnili. V rámci tohoto dění jsou konfrontovány i postoje jednotlivých odborových svazů, přičemž některé se postavily na stranu Occupy.

Tak, jak se inspirace vzorem a jeho konkrétními projevy dostala do Spojených států, vrací se odtud zpět do zbytku světa a propojuje oněch pomyslných 99 % neprivilegovaných. Doufejme jen, že naděje roku 2011 neskončí jako ty v roce 1968 - pod tíhou tanků či policejních obušků.

-jk-

Zdroje:

Existence, Literární noviny, csaf.cz, Deník Referendum, Britské listy

Hnutí OWS: Je nás 99 %

STEVE FAKE

„POKUD TO MÁ BÝT REVOLUCE, MŮŽE BÝT TEN SPRÁVNÝ ČAS“

Obsazení Wall Street začalo 17. září a stejně inspirované akce se objevovaly po celé zemi jako houby po dešti. To vše předcházelo dlouho plánovanému klíčovému obsazení District of Columbia (D.C.), které bylo zahájeno 6. října.

Načasování bylo příznivé. 49 % potenciálních voličů „je přesvědčeno, že žádná z politických stran v Kongresu nezastupuje lid“, píše konzervativní agentura zaměřená na průzkum veřejného mínění Rasmussen. Deník Washington Post oznamuje, že „Američané dosáhli nového stupně znechucení z Kongresu, který zanechal téměř všechny voliče naštvané na své lídry, a málokdo věří, že jsou schopni se vypořádat s problémy, kterým země čelí. Za celých dvacet let, kdy Washington Post - ABC News provádí veřejný průzkum, nebyl počet Američanů odsuzujících Kongres tak vysoký.“ Pouhých 14 % respondentů stále věří zákonodárné moci.

Míra nespokojenosti trhá rekordy s tím, jak politici u moci přistupují k základním aspektům národní správy. Výzkumný server Gallup odhaluje, jak „Američané vyjadřují historickou nedůvěru vládě“ s „rekordními 81 % Američanů... nespokojených se způsobem, jakým je země vedena, což dovršuje nespokojenost stoupající posledních 10 let“. Některé elity uznávají, že hněv má strukturální příčiny. Předseda centrální banky Ben Bernanke prohlásil před Konferencí společného hospodářského výboru, že protestující viní „pochopitelně finanční sektor, že nás dostal do tohoto nepořádku... Do jisté míry se jim nedivím.“ Wall Street Journal situaci charakterizuje jako varování pro zákonodárce. Je třeba začít jednat, aby byla zajištěna kontinuální stabilita systému.

Strukturální kořeny krize se dotýkají třetiny Američanů, včetně těch s vyššími příjmy. Ani vyšší příjmy dnes neznamenají jistotu a v případě ztráty zaměstnání hrozí i těmto lidem neschopnost platit nájem či splácet hypotéku. Ezra Klein z Washington Post připouští, že „nejbohatší 1 % vlastní 24 % národního příjmu a 40 % národního bohatství“. Wall Street Journal nedávno zveřejnil reportáž, v níž je Procter & Gamble Co. (P&G) poslední korporací, která musí přistoupit na změnu strategie růstu. P&G, která odhaduje, že „minimálně jeden z jejich výrobků používá 98 % americké populace, od základů změní způsob vývoje a prodeje svých produktů... Největší světový výrobce spotřebního zboží sází na to, že úpadek střední třídy bude v Americe dlouhodobý... Značný počet amerických firem je přesvědčen, že se spotřebitelský trh rozdojuje do vysokopříjmového a nízkopříjmového okraje a eroduje uprostřed. Finanční konglomerát Citygroup tento jev nazývá „spotřebitelskou teorií přesypávacích hodin“. Od roku 2009 varuje investory, aby zaměřili pozornost na společnosti, které uspokojují vysokopříjmové či nízkopříjmové konzumenty. Citygroup vytvořil index 25 společností, kde na vrcholu přesypávacích hodin figuruje producent luxusní kosmetiky Estée Lauder Cos. a síť luxusních obchodních domů Saks a vespod nízkonákladový řetězec Family Dollar Stores Inc a producent nízkonákladových potravin Kellogg Co.“

Společnost se skomírající střední třídou - s luxusním zbožím pro několik vyvolených a nízkonákladovým šuntem pro ostatní - je jistě mnohem náchylnější k neklidu. Stejně jako jinde na světě je zde mládež postižena zvyšujícím se nedostatkem příležitostí. Dalším znakem této tendence je uvedení panenky Muppet v pořadu pro děti nazvaném Sesame Street. Muppet je sužována nedostatkem potravin, aby „rozšířila povědomí o probíhajícím boji s hladem, který svádí rodiny ve Spojených státech“. V USA je 17 milionů dětí s „omezeným či nejistým přístupem k potravinám“.

Klesající životní úroveň se odráží v hnutí Occupy Wall Street. Ezra Klein zprostředkovává poselství z obsazeného náměstí Zuccotti Park: „Jsou to malé příběhy lidí, co hráli podle pravidel, jak jim bylo řečeno, a teď vidí, že to za nic nestálo. Nebo ještě hůř, stálo je to desetitisícové dluhy. Aktuálně hrají v těchto příbězích velkou roli dluhy ze studií. Příběhy o nich jsou zastoupeny častěji než ty o nesplacených hypotékách či nezaměstnanosti. To může signalizovat fakt, že jsou protesty zaměřené na mládež. Ale myslím, že to také signalizuje, že dluhy ze studií jsou zvláštním druhem zrad. Říkali jsme vám, že v Americe vede cesta na vrchol skrze vzdělání. Vy jste nás poslechli. A nyní se nacházíte na tomtéž místě, a navíc pohřbeni v dluzech. Lhali jsme vám.“

Je povzbudivé, že hnutí Occupy Wall Street nejen získává a snaží pozornost médií, ale také se šíří po celé zemi. Zpravodaj vydávaný hnutím brzy dosáhl nákladu 50 000 výtisků. První impuls vyšel z hnutí, které začalo 17. prosince 2010, kdy se v Tunisku kvůli skomírající ekonomické perspektivě a intenzivní šikaně ze strany státu upálil Mohammed Bouazizi. Byl to začátek odpovědi na „globální třídní válku“, jak tento proces charakterizuje kulturní magazín Slate. Také elity spojují protesty s globálním odporem. Starosta New York City Michael Bloomberg situaci komentoval následovně: „Máme tu spoustu děcek, co ukončila studia a nemůžou najít práci. Totéž se stalo v Káhiře. Totéž se stalo v Madridu. Nechceme tu podobné nepokoje.“

Počátky

Původ hnutí Occupy Wall Street pramení z výzvy publikované sociální organizací Adbusters. V červenci se začaly pořádat každotýdenní mítinky. David Graeber, který se na nich podílel, konstatoval (v rozhovoru s Ezrou Kleinem pro Washington Post, jenž byl z několika důvodů nakonec publikován pouze na jeho blogu) následující: „Jednou z věcí, která nám hodně pomohla, bylo povědomí o lidech ze Španělska, Řecka a Tunisu, kteří nedávno dělali podobné akce. Ty nám ukázaly model, který jak se zdá funguje a spočívá v brání si zpátky něčeho, co se zdálo být veřejným prostorem, a ve vybudování organizační základny, s kterou můžete podnikat další kroky.“ Stejně jako při ostatních okupačních protestech byly pro zajištění dennodenních úkolů souvisejících s okupací 27/7 vytvořeny tucty pracovních skupin. Při řeckých protestech fungovaly na náměstí Syntagma na dva tucty pracovních skupin. Graeber píše o „30 různých pracovních skupinách, zabývajících se vším od zajiš-

tění hygieny po zajištění diskusí na téma práce či daňová politika... Ovšem nestojí to za řeč v porovnání s Tahrirem, kde měli i čistírnu.“

Nathan Schneider popisuje generální shromáždění hnutí Occupy Wall Street jako „horizontální a autonomní systém bez šéfů, založený na konsenzu a s kořeny v anarchistické myšlence“. Můžeme jediné doufat, že uplatňování konsenzu nebude na překážku - jeho dosažení je jistě krásným cílem pro každou skupinu, která činí nějaké rozhodnutí, ale nemělo by se na něm bazírovat, protože někdy může být užitečnější včasné demokratické rozhodnutí. Míra, s jakou protestům dominují lidé, pro něž je podobný způsob vzdoru něčím naprosto novým, je ne-smírně povzbuzujícím důkazem toho, jakou šanci dále růst hnutí má. Je tu zásadní příležitost pro sdílení zkušeností - naslouchat i předávat. Názory se liší a u některých se formují a mění - přesně jak to má být. Hnutí „amerických rozhořčených“ rezonuje po celém světě. Navzdory mnohým výzvám, kterým protestující čelí, je velmi působivé pro mnoho pozorovatelů: „Protestující přeměnili park ve vesnici s kompletní infrastrukturou, komunitní kuchyni, knihovnou, pódium, centrem pro umění a řemesla a tiskovým střediskem.“

ODBORY

5. října se do okupace Wall Street zapojily odbory. Byrokraté odborových centrál rozpoznali okupační hnutí jako důležité, ovšem stále nevědí jak z něho těžit. *New York Times* píše: „Několik odborových předáků si stěžovalo, že se jejich vlastní protesty neseťkaly během posledních dvou let s velkou pozorností, přestože se jich účastnilo mnohem více lidí než akci hnutí Occupy Wall Street. Odborový protest ve Washingtonu loni v říjnu podpořilo přes 100 000 lidí a akce se setkala s minimálním mediálním zájmem.“

Korporátní média jistě marginalizují události, jakou byl například mítink „One Nation Working Together“ (Jeden národ pracuje společně), na němž se podílely stovky progresivních občanských skupin a odborových svazů. Není však překvapivé, že tyto vlažné konference nevyvolávají u veřejnosti očekávaný zájem. Politicky opatrný centralismus a mdlá rétorika odborového establishmentu není s to probouzet naději, že lze takovým způsobem budovat smysluplné hnutí. Snad povzbudí odbory k větší akčnosti úspěchy okupační strategie. *Times* píše, že jsou odboroví předáci zasypáváni dotazy od řadových členů, proč se odborové hnutí zdráhá akce.

Konzervativní uvažování odborové byrokracie samozřejmě nevymizelo. „V zákulisí“, komentuje *The Times*, „odboroví lídři debatovali jak odpovědět na hnutí Occupy Wall Street... (Někteří) prohlásili, že jsou velmi na rozpacích z vlivu krajně levicových aktivistů na hnutí, které opakovaně odsuzuje vládu USA.“ Naštěstí jsou podobné sentimenty v menšině. Řadoví odboráři budi dojem, že touží po zapojení se do okupačních aktivit. Dvaatřicetiletý odborář a právník v rozhovoru pro *Times* uvedl: „Staromódní politické struktury jsou tak bezvýchodné a tolik nás rozčilují, že musíme používat staromódní vyjádření hněvu v ulicích.“ Mluví Odborového svazu dělníků v dopravě, známého svou militantností, dokonce prohlásil, že se rozhodl sdílet okupační požadavky: „Bylo učiněno gesto, jimž přijímáme požadavky protestů za své; nechápu, proč nám to trvalo tak dlouho.“

DEMOKRATICKÁ STRANA

Podpora ze strany odborového hnutí může být navzdory rizikům, jaká představuje, vítální a vítaná. Zájem elit Demokratické strany však může znamenat nebezpečný hazard. Úspěchy obsazení Wall Street si může přivlastnit Demokratická strana a přeměnit je ve svou volební propagandu. *Times* napsal, že „strategové Demokratické strany... pohlížejí na události jako na potenciální příležitost“. Yves Smith používá venezuelský aforismus: „Politik je někdo, kdo se postaví před dav a pokouší se ho nazvat přehlídkou.“ Jedním z nejslibnějších aspektů vlny okupací je fakt, že probíhá za Obamovy vlády. Po opadnutí vlny

protiválečného hnutí v průběhu prezidentských volebních kampaní Johna Kerryho a Baracka Obamy je návrat disentu velmi vítaný. Pro hnutí v USA je klíčové, aby neztratilo naprostou nezávislost na všech politicích, stejně jako tomu je v hnutích „rozhořčených“ v ostatních zemích.

Už lze totiž registrovat pokusy demokratických politiků postavit se do čela rozvíjejícího se hnutí. Nicméně demokrati si nemůžou být vůbec jisti tím, zda se jim ho podaří infiltrovat. Když demokratický politik Charles Rangel navštívil obsazený Zuccotti Park, byl vypískán. Z komentářů události na athénském náměstí Syntagma je naprosto zřejmá diskreditace všech řeckých politiků. To, že podobný postoj převažuje v americkém hnutí, je velkým krokem kupředu. Magazín *Slate* dodává: „O politicích se téměř nehovořilo. Posledních šest nebo sedm prezidentů bylo falešných, zavraždil se Teddy Curtis, který předčasně zanechal práce v energetické společnosti na recyklaci odpadů, aby se zapojil do události. Myslím, že lidé vědí, že ať už by uvěřili komukoliv, že přinese změnu, opět by se nic nestalo.“

Komentátor Glenn Greenwald výstižně poznamenává: „Do jaké míry budou mít protesty dlouhodobý a významný dopad, záleží na tom, zda se jejich účastníci nenechají zneužít a nestanou se pouhými předvolebními orgány Demokratické strany - podobně jako republikáni úspěšně přeměnili Tea Party do pouhé přestupní stanice své strany. Není pochyb, že takové snahy tu jsou a organizace loajální ke straně se pokouší vkrádat na shromáždění a přivlastnit si je pro své účely.“

Dynamika se může projevat také jinými směry. Okupační taktika má potenciál radikalizovat lid. Matt Stoller se navzdory dlouhodobé práci pro demokratickou stranu zúčastnil hned několika generálních shromáždění hnutí Occupy Wall Street a pochvaloval si „pocit kolektivní moci“, který zde nalezl. Stejně jako Greenwald však varuje: „Mnoho liberálních spolků nabízí jako ‚pomoc‘ svou mainstreamovou verzi, vysvětlováním situace před novináři, pochlebováním, jak jsou okupace úžasné, za ujišťování, že se do popředí dostávají ‚moudřejší a zkušenější‘. Toto jednání je dáno jejich zkušeností s fungováním moci v moderní Americe. Moc musí proudit skrze úzké mediální kanály, musí být zabalena a financována korporacemi, uniemi či nadacemi, musí být přeměněna v tok příjmů, který může být potom sekuritizován. Moc musí růst tak, aby ji mohli lídři efektivně svést do připraveného koryta moderního kapitalismu. Opravdové veřejné prostory, jaké tu nyní vznikají, jsou pro autority něčím naprosto mysteriózním. Pravice, levice i střed praktikují politiku nákupního centra.“

Je zajímavé, že první projev z improvizované tribuny, který jsem na akci Occupy Wall Street vyslechl, explicitně odmítal americký sen. Mnoho lidí čerpalo inspiraci v událostech na náměstí Tahrir, nikoli v americké historii. Jinými slovy, mnoho z těchto lidí se nezdá být tradičními liberály; zdá se, že se považují za mezinárodní levicovou třídu, která věří ve spojení odporu proti genderové, rasové a ekonomické nerovnosti do společného boje proti útlaku...

Moc se střetává extrémně podivnými způsoby. Demokratický establishment se v reakcích na protesty ocitá ve slepých uličkách. Mnozí si přejí vytvořit levicovou verzi Tea Party, zatímco jiní jsou podobnými demokratickými impulzy znepokojeni.“

Dokonce i blogger *Washington Post* soudí, že „spojenectví mezi demokratickou okupačním hnutím“ není možné „bez toho, aniž by se demokratická vzdali závislosti na Wall Street“. Blogger Kevin Gosztola doplňuje: „Ed Schultz, (liberální) moderátor stanice MSNBC, 5. října naznačil, že liberálové, s jejichž hlasy Demokratická strana počítá, budou pracovat na tom, aby si hnutí osedlali a vytvořili zdání, že se jedná o frustrovanou Obamovy voliče.“ Pro Schultze jsou protestující „neschopni změnit vládu Spojených států, mohou ale změnit toho, kdo ji řídí“. Ovšem demokraté ovládali Kongres i Bílý dům po dva roky a dodnes si udrželi kontrolu na dvěma třetinami (dolní komoru kongresu - sněmovnu reprezentantů - ovládají republikáni). Problém spočívá pouze v tom, jak obnovit převahu nad sněmovnou.

Gosztola přesně shrnuje, jak elity většinou uvažují: „Obamova administrativa se vidí jako dospělý člověk. Lidé, kteří administrativě kladou výzvy, kteří ji oponují na každém kroku, nejednají jako dospělí. Demonstranti jsou děti. Můžou vyjít ven a protestovat, ale v jisté chvíli by měli ustoupit stranou a dovolit dospělým udělat tvrdou práci, nezbytnou pro protlačení nějakého druhu souhlasu nebo kompromisu. To je kultura, kterou Obama prosazoval. Je to důvod, proč jsou ideály a víze podružné v porovnání s praxí co nejlepšího řízení země.“ Obamova administrativa oprašuje politiku „nových mandarinů“, kterou Noam Chomsky opovrhoval už před 40 lety - technokrati jsou duchovními potomky Kennedyho kamelotů. Naštěstí pro Obamu je země mnohem méně obelhaná a nevěří v blahodárnou nevinnost mocenských elit, tak jako za éry Kennedyho. Naštěstí rodič se okupační hnutí vypadá, že rozumí smyslu přímé akce, která na rozdíl od volební politiky s největší pravděpodobností může vést k sociální změně.

POLICIE

Jenomže uplatnění principu přímé akce není zadarmo: představuje právní i fyzická rizika. Třebaže bankéři nemají žádné důvody, aby se báli o svou bezpečnost (navzdory mediální hysterii o hrozcím násilí), protestující ano. Videí a fotografií dokumentujících policejní násilí je nespočet, a zachycení nevyprovokovaného útoku slzným plynem na tři bezbranné mladé ženy kamerami dokonce vyvolalo soustředěnou pozornost korporátních televizních stanic - čímž vlastně došlo díky násilí k lepšímu mediálnímu pokrytí události.

Informační pokrytí korporátními médii, která skrývají graduující policejní násilí a nenásilí protestujících, se stalo běžnou praxí. O to víc překvapí objektivní střípky, mezi něž patří reportáž Lawrence O'Donnella na MSNBC (O'Donnellův komentář a posouzení policejního násilí je nekompromisní). Další příklady jsou už méně optimistické. Změna původní zprávy v *Timesech* o masovém zatčení 700 lidí na Brooklynském mostě a svalení viny na protestující bylo rychle odhaleno a důkaz vášnivě koloval virtuálním prostorem. Chování policie totiž nasvědčovalo tomu, že hledá záminku k masovému zatýkání, když pasivně sleduje, nebo dokonce nabádá dav, kudy se má pohybovat, aby zablokoval dopravu a tím i dal důvod k zatýkání. Mezitím finanční a průmyslový gigant JP Morgan věnoval rekordní dar 4,6 milionu dolarů newyorské policii.

Je pozoruhodné, že je protestujícím nyní zakazováno stavět stany na náměstí Zuccotti Park (podle policie se tím porušují hygienické předpisy). Míra omezování svobody v porovnání s podobným způsobem protestu v zahraničí hovoří jasně v neprospekch USA. Obrovské permanentní stanové tábory vyrostly například v Athénách a v Tel Avivu. Protestujícím bylo dále zakázáno využít ozvučení z důvodu blízkosti „rezidenční čtvrti s obyvateli různých příjmů“. Izraelští anarchisté označili newyorskou policii (NYPD) za mnohem děsivější než telavivskou. Není divu, když NYPD zasahuje i do domácích záležitostí CIA.

Bílé košile, kterými jsou známi vyšší hodnostáři NYPD, bývají neobyčejně aktivní hlavně při brutálním zatýkání a páchají přesřilš bezdůvodného násilí, zatímco nižší šarže v modrých košilích stojí stranou. Jedním z možných důvodů zvýšené aktivity „bílých košil“, o kterém se *Times* nezmiňují, může být překvapivá reakce jednoho policisty nižší šarže, zachycená kamerou. Po útoku slzným plynem na mladou ženu vykřikl: „V pátek večer se pokusil ostřílený agitátor známý jako Reverend Billy před budovou ústředí NYPD získat sympatie více než 60 policistů stojících za zátarasem. Jeho sentiment shrnuje nápis na piketě: Pracující třída musí být jednotná. (Hej, policajti, to se týká i vás).“

Ohledně vztahu k policii proběhlo několik diskusí napříč levicí i mezi protestujícími. Došlo k jistým neshodám, ale nedá se tvrdit, že by z nich plynulo evidentní dilema. Obecně lze říci, že bezcílne nepřátelství vůči policii není žádoucí. Přesto je důležité nezasévat mezi spoluprotestující semínka iluzí. Podívejme se na situaci popsanou novinami *Times*: „V pátek večer se pokusil ostřílený agitátor známý jako Reverend Billy před budovou ústředí NYPD získat sympatie více než 60 policistů stojících za zátarasem. Jeho sentiment shrnuje nápis na piketě: Pracující třída musí být jednotná. (Hej, policajti, to se týká i vás).“

V hnutí plném lidí, kteří demonstrují poprvé v životě, je třeba neustále opakovat varování před nemístným očekáváním slušného zacházení nebo sympatií ze strany policie. Kristian Williams, autor práce nazvané *Naši nepřátelé v modrém*, nedávno napsal na toto téma článek, ve kterém mapuje převažující historickou úlohu policie jako vymahače třídní nadvlády. Text poskytuje klíčové informace pro posouzení přístupu k přítomnosti policie. Policie nepředstavuje pouze hrozbu násilí. V době mimosoudních státních vražd občanů USA vynakládá stát velké

úsilí na monitoring a shromažďování informací o demonstrantech, kdyby náhodou překročili zákon.

V tom se mocenské elity nemusí spoléhat pouze na policii. Blogger a autor sloupků do finanční rubriky Joseph N. DiStefano napsal: „Korporace, které shromažďují data z Twitteru, Facebooku a dalších sociálních médií, se zajímají o to, kdo stojí za hnutím Occupy Wall Street a kdo mobilizuje na demonstrace. Tady jsou dojmy zkušeného lovce informací: Sledovali jsme je celé tři týdny. Rozjelo se to o víkendu, kdy se začalo zatýkat v New Yorku... Komunikace se zvýšila 20x, 30x.“ Co bylo důvodem? Politika letos nemůže spočívat v konfliktu mezi pracujícími a bohatými.“

Policejní násilí pomohlo protlačit události na titulní strany deníků. Jak poznamenal Yves Smith: „Snaha policie o potlačení hnutí Occupy Wall Street měla opačný efekt, než byrokracie očekávala: demonstranti měli buď ztratit odvahu, nebo se začít bránit, aby je pak bylo možné zdiskreditovat. Místo toho zaútočila policie minulý víkend slzným plynem na skupinu žen, a potom bylo zatčeno 700 lidí na Brooklynském mostě, což poskytlo hnutí legitimitu a mediální pozornost. Na webu BBC byly události celý víkend titulním tématem.“ Obecně platí, že informační pokrytí události bylo i na mezinárodní úrovni příznivější.

MEDIÁLNÍ PROPAGANDA

Institut politických studií na svých webových stránkách *Too Much* uvádí: „Mezinárodní tisk zatím pokrývá události (týkající se obsazení Wall Street) mnohem seriózněji než média ve Spojených státech.“ Dle očekávání vyjadřuje většina korporátních reportáží různý stupeň opovržení a další formy zaujatosti (Vijay Prashad našel několik ukázek z *Associated Press* a *Boston Globe*). Glenn Greenwald popisuje styl jednoho reportéra jako „zoologa, zkoumajícího nový bizarní zvířecí druh objevený ve volné přírodě“. Média často kritizují hnutí za to, že nemá požadavky, což vyznívá celkem absurdně. Znevažoval někdo protestující Egyptany, že neměli seznam požadavků, které si nárokují u systému, jenž měl nahradit Mubaraka? Jak se obvykle stává, bylo tam široké spektrum názorů na způsob vlády po jeho svržení. Poznámky, že protestům chybí jasné požadavky a měly by se specifikovat konkrétní politické cíle, jsou absurdním standardem, který není nikdy aplikován na protesty, jež se establishmentu hodí, bez ohledu na to, že by šlo o stavění domu od střechy - lidé se shromažďují právě proto, aby zahájili demokratický dialog o svých cílech.

Některé zveřejněné požadavky jsou patrné, jako například zvýšení daně z kapitálových výnosů, aby odpovídaly výši daní ze mzdy, tedy opatření, které by zasáhlo horní jedno procento (viz graf „Nerovnost v číslech“, který vyšel na serveru *Too Much* 3. října). Tento požadavek je ostatně zahrnut v textu „Deset programových bodů“, kde jsou sepsány krátkodobé požadavky hnutí. Dlouhodobé požadavky jsou však mnohem důležitější a mohou vzejít pouze z procesu vzájemného sdílení informací a z diskuse. Veřejné mínění, formované korporátními médii, nadále zaostává za realitou v jedné oblasti: pouze „45 % dotázaných soudí, že je americká společnost rozdělena na ty, co mají, a na ty, co nemají“, zatímco „52 % soudí, že není správné poměřovat zemi tímto způsobem“. To může omezovat širší účast občanů do doby, kdy sebevzdělávání dosáhne vyššího stupně. Vždyť i tato statistika se pomalu mění: „V dlouhodobém horizontu výrazně roste počet lidí, kteří se považují za ty, co nemají“. V roce 1988 se jich takto označovala pouze polovina (17 %) v porovnání s dneškem (34 %).

Na obnovenou víru, že žijeme ve sjednocené společnosti, mělo v posledních letech nejdramatičtější vliv Obamovo zvolení, jehož účinky dnes konečně vyprchávají: „Procento Američanů, kteří vidí společnost rozdělenou mezi ty, co mají, a ty, co nemají, krátce kleslo poté, co se Barack Obama stal prezidentem, ale od té doby zase stoupá.“ Agentura Rasmussen říká: „79 % Američanů souhlasí se stanoviskem, že velké banky byly zachráněny, ale střední třída byla ponechána svému osudu.“ Pouze 10 % nesouhlasí. Nebo jak shrnul šéf konzervativní agentury na průzkum veřejného mínění: „Američané dál věří, že vláda a velký byznys spolupracují proti nám všem.“ Navzdory těmto statistikám mělo korporátní pojetí protestů svůj vliv: „Protesty rozděluje Amerika. 33 % respondentů s nimi souhlasí, 27 % s nimi nesouhlasí a 40 % na to nemá názor. 50 % demokratů souhlasí s protestujícími, zatímco většina republikánů (43 %) říká opak. Z těch, kteří nepatří k žádné ze dvou stran, nemá většina na věc názor (45 %).“ S reportážemi, jako je ta od Erin Burnettové na CNN, o Fox News ani nemluvě, není divu, že se část obyvatel reflexivně odvrací. Naštěstí souhlasné postoje s protesty stále převažují nad nesympatiemi a v porovnání s Kongresem převažují mnohonásobně.

V pondělí 3. října CNN zahájila vysílání nového pořadu *Out Front* moderovaného Erin Burnettovou, která v minulosti pracovala pro korporace Goldman Sachs a Citigroup. Pořad je učebnicovým příkladem propagandy s veškerou dostupnou mediální technikou zaměřenou proti hnutí Occupy Wall Street. Jedná se o přehlídku ignorace, dezinforma-

ce, odvádění pozornosti, výsměchu, vyvolávání strachu, pokrytectví a falše. Hrubost rétoriky pořadu často navozuje úsměv a pomáhá identifikovat jeho účel. Burnettová navštívila obsazené náměstí, kde našla „stanové městečko jako na Woodstocku“. „Zeptala jsem se několika protestujících, co vlastně chtějí. Nevěděli... Věděli pouze, co nechtějí.“ Dále pokračuje svými nejniternejšími pocity: „Tak co vlastně chcete, protestující? Zdá se, že lidé vyzývají spásného vůdce, jako když pomazávali Baracka Obamu. Ale pokud nevíte, co je špatně, nikdo vám to neopraví.“ Konstatování, že protestující hledají vůdce, který je zachrání, je jedním z nejabsurdnějších vzhledem k povaze protestů. Burnettová projevuje viditelný nezájem o téma. Co se týče její nevědomosti, působí opravdu upřímně.

Burnettové přichází na pomoc řádný odborný komentátor CNN John Avlon, aby se také vysmál novému bezvýznamnému sociálnímu hnutí. Burnettová: „Byla jsem na náměstí Tahrir během egyptské revoluce, v porovnání s tím tohle přinejmenším postrádá intenzitu.“ Avlon: „To nejsou zrovna srovnatelné události. Podívej, problémy nezačínají tak, že se lidé postaví do kruhu a hrajou na bubinky. A těžko můžeš chtít, aby někdo bral tvoje požadavky vážně, když jsi oblečená jako zombie... V některých ekonomických podmínkách by lidé měli být naštvaní - ale porovnávat tohle a USA s náměstím Tahrir a egyptskou vládou, nebo s protesty v Sýrii je velmi samolibé. S realitou to nemá nic společného.“ Burnettová: „... dobře, že je to zatím mírumilovné, ale mohlo by se to zvrtnout v něco, co jsme viděli v Londýně, kde roztrpčená mládež sáhla k násilí.“ Avlon: „Oni se baví. Tady nejde o protest a je to dobře... konzervativní populismus hrál vždy hlavní roli v americké politice. Ale pochody liberálních populistů, jako je tenhle, si ve finále více lidí zneprátní, než získají na svou stranu. Nemyslím si, že bude například takhle postavena volební prezidentská kampaň.“

Burnettová potom plynule přechází k jinému tématu, potenciální kandidatuře republikána Chrise Christieho na prezidenta: „Ale podstatné je, jestli je vůbec schopen získat peníze na to, aby vyhrál. Mnoho vlivných lidí se chystá podpořit jeho kampaň. Minulý týden mi říkal generální ředitel jedné z největších bank v zemi - „Erin, jsem celoživotní demokrat, ale tentokrát bych volil Christieho a chtěl bych finančně podpořit jeho kampaň“. Mezi mnohými, kteří v létě v Idahu na putovní konferenci přislíbili finanční obnos na kampaň, byl i generální ředitel Clear Channel, Bob Pittman... Ovšem na úspěch v primárkách potřebuje Christie spoustu peněz. Mitt Romney i Hillary Clintonová získali na kampaně stovky milionů, Clintonová získala 223 milionů, Romney 105 milionů a nestačilo to. Všichni v roce 2008 prohráli - konečný vítěz Barack spotřeboval na kampaň 745 milionů. Může Christie sehnat takovou sumu?...“

A tak dále. Od protestujících, tak jak jsou zde vyobrazováni, se očekává, že nebudou hledat spojení mezi protesty a politickým systémem. Burnettová se posléze vrací k protestům: „A teď k příběhu, který nám říká: Vážně? Obsazení Wall Street pokračuje třetí týden... ty jejich knihy, bendža, bubinky, iontové koktejly, společné obědy. Ano, mají společné obědy, jogínské oblečky, počítače, spousty MacBooků a telefonů... a mimochodem, nezaměstnaný programátor Dan má překrásný MacBook.“ Vysoká míra zaujatosti může poukazovat na to, že se nejedná o nic jiného než o efektivní propagandu. Většina zpravodajství je však vedena v klidnějším duchu a vesměs jde o soutěž CNN a Fox News o to, kdo si pozve zajímavějšího hosta. Jakým způsobem zpracovává korporátní redakce zpravodajství, je patrné také z příspěvku novináře Willa Bunche: „Přesvědčoval jsem editory deníku Philadelphia Daily News, ale setřeli mě otázkami: Co vlastně ti demonstranti chtějí? Proč by se tohle mělo lišit od všech ostatních levičáckých demonstrací? Proč zrovna teď? Opravdu chceš psát o všech okrajových podivínech? O fanaticích, jako je Ron Paul, o anarchistech s šátkama, a kdovi o kom ještě?“

Je zajímavé, že nejvíce sympatizujících reportáží se objevuje v hospodářském tisku. David Weidner, reportér finanční rubriky na webových stránkách Wall Street Journal, napsal nevšedně pozitivní příspěvek s názvem „Occupy Wall Street je Tea Party s mozemkem“: „Nazývají to Woodstockem na Wall Street, ale těžko lze tyto věci srovnávat. Shromáždění na farmě Maxe Yagura před 42 lety bylo postaveno na generaci hledající mír, lásku, drogy a psychedelický rock. Dnešní mládež hledá hmatatelnou změnu kapitalistického ducha. Jsou organizováni, motivováni a při smyslech. Ve skutečnosti mají ve společného s Tea Party než s hippiesáckým snem, ale s jedním rozhodujícím rozdílem: jsou dostatečně bystří na to, aby rozpoznali, že národní problémy nespočívají jednoduše v daních a v deficitu. Chtějí práci. Chtějí, aby je generace u moci respektovala. Chtějí politickou změnu. Chtějí odpovědnost v kultuře, která se vytratila. Chtějí budoucnost slušných příležitostí. Pokud tohle není vlastní Američanům, tak komu? Další klíčový rozdíl mezi dnešní mládeží a jejich hippiesáckými předky je v tom, že jsou ochotni čelit výzvám. Hnutí Occupy Wall Street nejenže neskomírá, ono sílí. V neděli otupil dav na Zuccotti Park noční dešť, ale potom se objevil slunce a byli zpátky: neustoupili policii, pocho-

dovali a poutali pozornost na svou věc. To nejsou nějakí anarchisté či levičácká propaganda. Mnoho demonstrantů zuří kvůli tomu, jak Obamova administrativa panáčkuje před velkým byznysem. Jsou kritičtí k politice centrální banky... Tisk se zdá být zmatený. Jsou zde zmínky o Afghánistánu, daňové politice, hamižnosti Wall Street, odpovědnosti korporací... Ale to, jak některá média odsuzují absenci požadavků, pramení z toho, že je nevnímají. Tohle hnutí se týká peněz. Plynutí peněz. Chamtivosti, která ovládá ty u moci. Nespravedlivé distribuce peněz. Většinou jde o proces. Ze sobotního „generálního shromáždění“ Occupy Wall Street vzešel první oficiální dokument. Jedná se o působivé shrnutí pohnutek, ne pouze mladých lidí, ale mnoha Američanů: exekuce, práva pracujících, soukromí na internetu, zdravotní péče, sanace bank. Přečtete si deklaraci Occupy Wall Street. „Skutečné demokracie nelze dosáhnout, pokud je proces určován ekonomickou mocí“, stojí v deklaraci. „Přicházíme k vám v době, kdy korporace, které upřednostňují zisk před lidmi, své zájmy před spravedlností a útlak před rovností, řídí naše vlády. Pokojně jsme se tu shromáždili, protože je to naše právo, aby tato fakta vešla do obecného povědomí.“ Protestující apelují na ostatní, aby se k nim kdekoli na veřejném prostranství přidali... Na generaci, které je vytýkána lenost, neochota k práci a přiživování pod rodičovskou střechou, zatím ukázali proklatě hodně vytrvalosti. Naděje jsou stále vzdálené, ale v prvním kroku uspěli... Získali si naši pozornost.“

Dokonce i britský týdeník Economist byl nucen vykřiknout „wau!“ Mark Provost, novinář ekonomické rubriky, navštívil protesty v Bostonu a svěřil se s následující příhodou: „Zeptal jsem se dobře oblečeného mladého muže, který byl zrovna na cestě ze zaměstnání, jak se dostanu do parku. Nevěděl, do kterého chci, a já jsem mu nechtěl říci, co tam budu pohledávat (s pocitem, že by mě mohl úmyslně poslat jinam). Naneštěstí bylo moje tajemství odhaleno. Brian mě nasměroval na South Station a řekl mi svůj názor: „Pracuji pro investiční banku. Jsem kapitalista... ale nesouhlasím s americkým stylem kapitalismu.“ Bez zaváhání upřesnil svou myšlenku: „Jsem socialista.“ Měl jsem zpoždění, tak jsem prostě přikývl. Popřál mi hodně štěstí.“ Hospodářský tisk je mnohem méně úslušný v plnění propagandistické role - a když se systémem zdá být nefunkční i pro některé své přísluhovače, má volnou ruku v tom, aby to vyjádřil.

ZÁVĚR

Kapitalismus zažívá krizi legitimacy. Jak napsal David Graeber pro deník Guardian, od ekonomického kolapsu v roce 2008 je evidentní, že „vše, co nám bylo za poslední dekádu řečeno, se ukázalo jako lež. Trhy se neřídí samy; tvůrci finančních nástrojů nebyli neomylnými génii; a dluhy ve skutečnosti nemusely být spláceny - samotné peníze byly odhaleny jako politický nástroj. Biliony dolarů mohly být bleskově smazány nebo připsány, pokud to vlády nebo centrální banky požadovaly. Dokonce i v deníku Economist se objevily titulky jako „Kapitalismus: Byl to dobrý nápad?“

V Egyptě a Tunisu bylo cílem svrhnout západem dosazené diktátory. V USA je cílem svrhnout diktátory z Wall Street. Jak dlouho budou okupace trvat, to zatím nedokáže nikdo odhadnout. Nejpravděpodobnější konec bude stejně jako u většiny povstání do ztracena. Některá ale explodují. Jak zmiňuje reportér Will Bunch, jeden z protestujících mu v rozhovoru řekl: „Od té doby, co byl zvolen Obama, jsem velmi rychle ztratil víru v systém dvou stran... Na tento den jsem čekal roky.“ (S tímto názorem se ztotožňovala většina lidí, se kterými jsem mluvil na náměstí Zuccotti Park, poznamenává Bunch.) Další z protestujících, sedmačtyřicetiletá žena, která přišla spolu s ostatními obsadit Wall Street až ze San Franciska, řekla: „Budu tady tak dlouho, dokud nebude revoluce završena.“

Jedno procento z Wall Street se o protesty také zajímá - generální ředitel velké banky na Manhattanu si dělal takové starosti, že volal svému loutkovému reportérovi do novin Times, aby prošetřil, jak moc se mají obávat. Když hnutí Occupy Wall Street podpořila skupina hackerů Anonymous, Ministerstvo vnitřní bezpečnosti Spojených států amerických (Department of Homeland Security) před ní varovalo bankéře. Deník Financial Times historicky přirovnal Occupy Wall Street k hnutí Diggerů, aby vzápětí ujistil své čtenáře, že „průměrný americký volič může být znechucen finančním systémem, k anarchosyndikalismu má však daleko“. To je sice fakt, ale cesta mu nemusí trvat tak dlouho, jak si kapitáni z Wall Street představují. V průzkumu mezi protestujícími učitelka v důchodu a babička z Middletown řekla pro televizní stanici MSNBC: „Pokud to má být revoluce, může být ten správný čas - a já jsem ochotná pro ni pracovat.“

Steve Fake, Workers Solidarity Alliance (9. 10. 2011)

Překlad: Tonda Kováč

Zdroj: ideasandaction.info/2011/10/an-american-fall/

Český překlad společně s internetovými odkazy naleznete na stránce www.csaf.cz/index.php?clanok=1207

ANARCHISTICKÉ KOŘENY OWS

AMERIČANÉ A SKUTEČNÁ DEMOKRACIE

DAVID GRAEBER

„Occupy“ je jedním z několika hnutí v americké historii, která jsou založena na anarchistických principech.

Téměř pokaždé, když dávám interview mainstreamovým novinářům ohledně Occupy Wall Street (OWS), dostávám v různých obměnách totéž napomenutí: „Jak chcete něčeho dosáhnout, jestliže odmítnete vytvořit řídicí strukturu nebo předložit praktický seznam požadavků? A co všechny ty anarchistické nesmysly - konsenzus, třepání prsty? Neuvědomujete si, že všichni tento radikální jazyk je lidem cizí? S těmito věcmi nikdy nebudete schopni oslovit běžné, tradiční Američany!“

Pokud bychom chtěli sestavit album z nejhorších rad, které kdo kdy dal, něco takového by si v něm zaručeně zasloužilo čestné místo. Koneckonců od finančního krachu v roce 2007 došlo k desítkám pokusů nastartovat národní hnutí proti pustošení Spojených států finančními elitami s takovým přístupem, jaký mi tito novináři doporučují. Všechny selhaly.

Teprve 2. srpna, když se malá skupina anarchistů a dalších antiautoritářů objevila na mítinku, který svolala jedna taková skupina, a efektivně všechny strhli od plánovaného pochodu a shromáždění k vytvoření skutečného demokratického shromáždění, v podstatě na anarchistických principech, byl položen základ hnutí, jež byli Američané od Portlandu po Tuscaloosu ochotni přijmout.

Mělo by zde být jasné, co myslím „anarchistickými principy“. Nejjednodušší způsob, jak vysvětlit anarchismus, je říci, že jde o politické hnutí, které usiluje o dosažení skutečně svobodné společnosti - tj. takové, ve které lidé vstupují pouze do takových druhů vzájemných vztahů, které nemusí být vynucovány permanentní hrozbou násilí. Historie ukázala, že obrovské rozdíly v bohatství, instituce jako otroctví, nevolnická či námezdní práce, mohou existovat jen v případě, že se opírají o armádu, vězení a policii. Anarchisté chtějí vidět lidské vztahy, které by neměly být oprávněné díky věznicím armádě a policii. Anarchismus předpokládá společnost založenou na rovnosti a solidaritě, která by mohla existovat výhradně na základě svobodného souhlasu účastníků.

ANARCHISMUS VERSUS MARXISMUS

Tradiční marxismus samozřejmě usiloval o stejný konečný cíl, ale byl tu zásadní rozdíl. Většina marxistů tvrdila, že je nezbytné se nejprve chopit státní moci a všech mechanismů byrokratického násilí, které s sebou nese, a použít je k transformaci společnosti - až do onoho bodu, kdy se podle nich takové mechanismy nakonec stanou nadbytečnými a zmizí. Již v 19. století anarchisté argumentovali tím, že jde o přelud. Člověk nemůže, říkali, vytvořit mír tím, že se cvičí pro válku; rovnost tím, že vytvoří hierarchické organizační schéma; nebo když na to přijde, lidské štěstí tím, že se stane krutým neradostným revolucionářem, který obětuje všechnu osobní seberealizaci a sebenaplnění pro ideu.

Nejde jen o to, že účel nesvětí prostředky (a i kdyby ne), nikdy nedosáhnete cíle, jestliže prostředky nejsou samy o sobě vzorem pro svět, který chcete vytvořit. Proto proslulý anarchista vyzval k zahájení

„budování nové společnosti ve skořápce té staré“ s rovnostářskými experimenty od volných škol až po radikální odbory a venkovské komuny.

Anarchismus byl také revoluční ideologií a jeho důraz na individuální svědomí a vlastní iniciativu znamenal, že během prvního rozkvětu revolučního anarchismu zhruba v letech 1875 až 1914 mnozí bojovali proti hlavám států a kapitalistům bombami a atentáty. Proto ten lidový obraz anarchistického bombometčíka. Stojí za zmínku, že anarchisté byli zřejmě prvním politickým hnutím, které si uvědomilo, že terorismus, dokonce i když není zaměřen na nevinné, nefunguje. Již téměř sto let je ve skutečnosti anarchismus jednou z mála politických filozofií, jejíž představitelé nic nevyhodili do vzduchu (navíc politickým vůdcem ve 20. století, který čerpal většinou z anarchistické tradice, byl Mahátma Gándhi).

Právě proto v období zhruba 1914-1989, tedy v letech, kdy svět neustále buď bojoval, nebo se připravoval na světové války, ustoupil anarchismus do pozadí: aby politické hnutí vypadalo „realisticky“ v době plné násilí, muselo být schopno organizovat armády, námořnictvo a raketové systémy, a to byla jedna věc, v níž mohli marxisté často vyniknout. Ale každý poznal, že anarchisté - budiž jim to ke cti - by to nikdy nebyli schopni dělat. Teprve po roce 1989, kdy se zdálo, že skončil věk velkých válečných mobilizací, se znovu okamžitě objevilo globální revoluční hnutí založené na anarchistických principech - hnutí globální spravedlnosti.

Jak se tedy v OWS odráží anarchistické principy? Mohlo by být užitečné projít to bod po bodu:

1) ODMÍTNUTÍ UZNAT LEGITIMITU EXISTUJÍCÍCH POLITICKÝCH INSTITUCÍ

Jedním z důvodů často diskutovaného odmítnutí vydat požadavky je fakt, že vydávání požadavků znamená uznání legitimacy - nebo alespoň moci - těch, jimž jsou požadavky směřovány. Anarchisté si často všimají rozdílu mezi protestem a přímou akcí: protest, jakkoliv militantní, je apelem na instituce, aby se chovaly jinak; přímá akce, ať už jde o otázku komunitního budování, vzpírání se zákonu (Gándhi budiž opět příkladem) či snahu obsadit továrnu, je věcí takového jednání, jako kdyby existující mocenské struktury ani neexistovaly. Přímá akce je z podstaty vzdorovitý důraz na takové jednání, jako bychom již byli svobodní.

2) ODMÍTNUTÍ UZNAT LEGITIMITU STÁVAJÍCÍHO PRÁVNÍHO ŘÁDU

Druhý princip v zásadě vyplývá z prvního. Od samého počátku, kdy jsme začínali s plánovanými schůzkami v Tompkins Square Parku v New Yorku, organizátoři vědomě ignorovali místní nařízení, která trvala na tom, že setkání více než dvanácti osob ve veřejném parku je bez policejního povolení nezákonné - prostě z toho důvodu, že takové zákony by neměly existovat.

Ze stejných důvodů jsme se samozřejmě rozhodli obsadit park, inspirování příklady z Blízkého východu a jižní Evropy, na základě toho, že jako veřejnost bychom neměli potřebovat povolení k obsazení veřejného prostoru. To byl jen nepatrný druh občanské neposlušnosti, ale rozhodující bylo, že jsme začali se závazkem odpovídat se pouze mravnímu řádu, nikoli právnímu.

3) ODMÍTNUTÍ VYTVOŘIT VNITŘNÍ HIERARCHII, ROZHODNUTÍ VYTVOŘIT FORMU NA KONSENZU ZALOŽENÉ PŘÍMÉ DEMOKRACIE

Od samého začátku také organizátoři udělali odvážné rozhodnutí pracovat nejen na základě přímé demokracie, bez vůdce, ale i konsenzem. První rozhodnutí zajistilo, aby tu nebyla žádná formální řídicí struktura, která by mohla být kooptována nebo vnucena; to druhé, že žádná většina nemůže po libosti smýkat menšinou, ale že všechna zásadní rozhodnutí musí být provedena díky všeobecnému souhlasu. Američtí anarchisté už dlouho považují konsenzuální proces za rozhodující (jde o tradici, která se vyvinula díky setkání feminismu, anarchismu a duchovních tradic jako např. kvakerské), neboť je to jediná forma rozhodování, která může fungovat bez donucovacích prostředků - když už většina nemá prostředky, aby přiměla menšinu poslouchat její příkazy, jsou všechna rozhodnutí nezbytně prováděna na základě všeobecného souhlasu.

4) CHOPIT SE VZOROVÉ POLITIKY

Ve výsledku se Zuccotti Park a všechna další tábořiště staly prostorem experimentu s vytvářením institucí nové společnosti - nejen demokratická valná shromáždění, ale i kuchyně, knihovny, ambulance, mediální centra a řada dalších institucí, to vše funguje na anarchistických principech vzájemné pomoci a sebeorganizace, jako skutečný pokus o vytvoření institucí nové společnosti ve skořápce té staré.

Proč to fungovalo? Proč se to uchytilo? Jedním z důvodů je zřejmě to, že většina Američanů je mnohem ochotnější přijmout radikální myšlenky, než je kdokoli v mainstreamových médiích ochoten přiznat. Základní poselství - že americký politický řád je naprosto a beznadějně zkorumpovaný, že obě strany byly kupovány a prodávány nejbohatším jedním procentem populace a že chceme-li žít v nějakém druhu skutečně demokratické společnosti, budeme muset začínat znovu od nuly - zřetelně rozezvučelo hluboký akord v psychice Američanů.

Asi nás to nijak nepřekvapí: čelíme podmínkám, které soupeří s těmi z 30. let, a hlavní rozdíl je v tom, že média, jak se zdá, to tvrdohlavě odmítají připustit. To vyvolává zajímavé otázky o roli samotných médií v americké společnosti. Radikální kritici obvykle předpokládají, že „korporátní média“, jak je označují, existují hlavně proto, aby přesvědčila veřejnost, že stávající instituce jsou prospěšné, legitimní a správné. Roli médií je prostě přesvědčit členy stále naštvanější veřejnosti, že nikdo jiný nedorazí ke stejným závěrům jako oni. Výsledkem je ideologie, které nikdo opravdu nevěří, ale většina lidí se přinejmenším domnívá, že ostatní ano.

Nikde není rozpor mezi tím, co si obyčejní Američané opravdu myslí, a tím, co jim média a politický establishment říkají, že si myslí, jasnější, než když mluvíme o demokracii.

DEMOKRACIE V AMERICE?

Podle oficiální verze je „demokracie“ samozřejmě systém vytvořený otci zakladateli na základě kontroly a rovnováhy mezi prezidentem, kongresem a soudnictvím. Ve skutečnosti se nikde v Deklaraci nezávislosti nebo v Ústavě neříká nic o tom, že USA jsou „demokracií“. Autoři těchto dokumentů, skoro jako jeden muž, definovali „demokracii“ jako věc kolektivní samosprávy lidových shromáždění, a jako takoví byli proti ní zaujati.

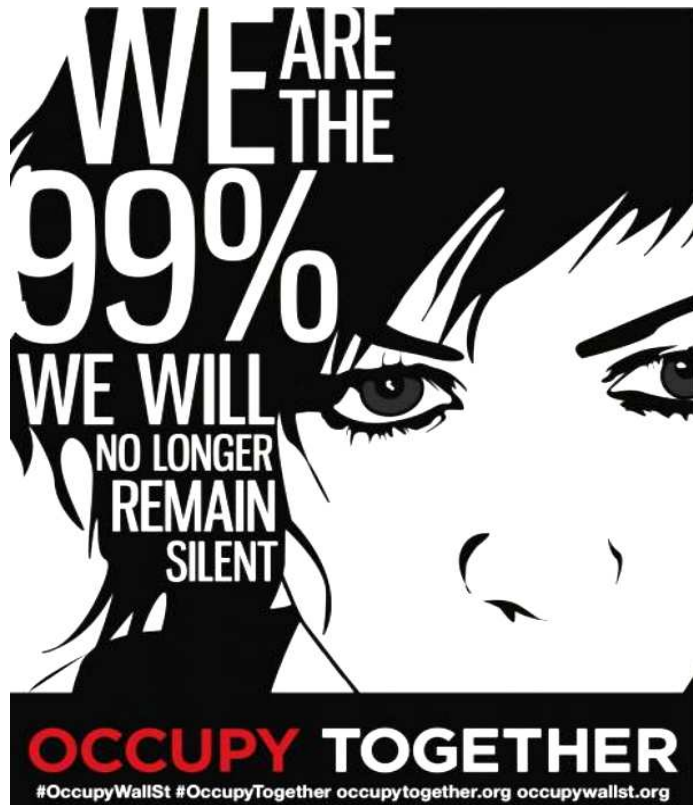
Demokracie znamenala šílenství davů: krvavé, bouřlivé a neudržitelné. „Nikdy nebylo demokracie, která nespáchala sebevraždu,“ napsal Adams; Hamilton ospravedlnil systém kontroly a rovnováhy tvrzením, že je nezbytné vytvořit stálý orgán „bohatých a urozených“ ke kontrole „nerozvážnosti“ demokracie.

Výsledkem byla republika - ale nikoli podle vzoru Athén, nýbrž Říma. Na počátku 19. století došlo jen k předdefinování „demokracie“, protože obyčejní Američané měli velmi odlišné názory a neustále měli tendenci hlasovat - tedy ti, kteří měli dovoleno volit - pro kandidáty, kteří nazývali sami sebe „demokrati“. Ale co tím slovem obyčejní Američané mínili - a míní? Vážně mají na mysli jen systém, kde dostanou k zvažování, kteří politici budou řídit vládu? Zdá se to nepravděpodobné. Konec konců většině Američanů se politici hnusí a mají sklon být skeptičtí ohledně právě takové představy vlády. Jestliže všeobecně berou „demokracii“ jako svůj politický ideál, pak asi jen proto, že ji stále ještě vidí, jakkoli nejasně, jako samosprávu - jako to, co měli otcové zakladatelé tendenci osočovat buď jako „demokracii“ nebo (jak to někdy také chápali) jako „anarchii“.

Když nic jiného, pomohlo by to vysvětlit nadšení, s jakým uvítali hnutí založené na principech přímé demokracie bez ohledu na jednotlivě pohrdavé odmítnutí americkými médii a politickou třídou.

Ve skutečnosti to není poprvé, co se v USA objevilo hnutí založené na základních anarchistických principech, jako jsou přímá akce, přímá

demokracie, odmítnutí existujících politických institucí a snaha vytvořit alternativní. Hnutí za občanská práva (minimálně jeho radikálnější větve), protijaderné hnutí a hnutí za globální spravedlnost - ta všechna se řídí podobnými zásadami. Nikdy však žádné z nich nevyrostlo tak překvapivě rychle. Částečně je tomu tak ovšem proto, že tentokrát se organizátoři zaměřili přímo na ústřední rozpor. Ihned odmítli nárok vládnoucích elit na řízení demokracie.

Pokud dojde na nejzákladnější politickou citlivost Američanů, ocitá se většina z nich ve velkém konfliktu. Většina kombinuje hlubokou úctu k osobní svobodě s téměř zbožnou identifikací s institucemi, jako jsou armáda a policie. Většina spojuje nadšení pro trh s nenávistí ke kapitalismu. Většina je zároveň hluboce rovnostářská a hluboce rasistická. Nemnoho je skutečných anarchistů; pár dokonce i ví, co „anarchismus“ znamená; není však jasné, kolik z těch, kteří by se to dozvěděli, by nakonec chtělo úplně zrušit stát a kapitalismus. Anarchismus je mnohem víc než pouhou demokracií zdola: jeho konečným cílem je odstranění všech společenských vztahů, od námezdní práce po patriarchát, které mohou být udržovány pouze systematickou hrozbou síly.

Ale ohromné množství Američanů cítí, že něco je s jejich zemí hrozně špatně, že její hlavní instituce jsou řízeny arogantní elitou, že na radikální změnu jakéhokoli druhu je dávno pozdě. Mají pravdu. Je těžké si představit politický systém tak systematicky zkorumpovaný - takový, ve kterém je nejen legalizováno uplácení na všech úrovních, ale kde se stalo zaměstnáním na plný úvazek pro každého amerického politika kupčení a brání úplatků. Rozhořčení je na místě. Problém je v tom, že až do 17. září byla jedinou stranou spektra ochotnou navrhnout radikální řešení jakéhokoli druhu pravice.

Z historie minulých hnutí vyplývá, že nic neděsí ty, kteří řídí Spojené státy, více než nebezpečí, že propukne demokracie. Okamžitá reakce na sebeběh jiskru demokraticky organizované občanské neposlušnosti je panickou kombinací ústupků a brutality. Jak jinak si lze vysvětlit nedávnou celonárodní mobilizaci tisíců policistů z pořádkových jednotek, bití, útoky chemikáliemi a hromadné zatýkání občanů praktikujících právě takový druh demokratického shromáždění, na jehož ochranu byla navržena Listina práv a svobod, a jejichž jediným zločinem - pokud vůbec nějakým - bylo porušení místních předpisů o kempování?

Naši mediální učenci by mohli trvat na tom, že pokud by si průměrní Američané vůbec uvědomili anarchistickou roli v Occupy Wall Street, odvrátili by se od něj v šoku a hrůze, ale naši vládcí, jak se zdá, spíš jednají na základě přetrvávající obavy, že pokud by významnější počet Američanů zjistil, co anarchismus opravdu znamená, mohli by dost dobře usoudit, že vládcí jakéhokoliv druhu jsou zbyteční.

David Graeber (* 1961) - americký antropolog a aktivní anarchista, vyučuje antropologii na Goldsmiths, University of London.

Článek byl přeložen z webu televizní stanice Al-Džazíra (aljazeera.com), kde vyšel 30. 11. 2011.

ODVRAT OD POLITIKY

ZAMYŠLENÍ IRSKÉHO ANARCHISTY NAD HNUTÍM OCCUPY

Co si máme myslet o globálním hnutí „Occupy“, které propuklo v ulicích měst po celém světě a proměnilo veřejné prostory v tábory opozice? Některé věci jsou jasné: skutečnost, že existují tisíce lidí po celém světě, kteří obnovili funkci veřejných prostranství, aby zde vyjádřili svůj hněv vůči finančnímu systému, je nepochybně příznivá.

Po utáboření se před centrální bankou na Dame Street¹⁾ v sobotu večer²⁾ mohu také potvrdit, že tyto protesty vyzařují pozitivitu a naději, které tak často chybí rituálním přehlídkám hněvu, jež tvoří většinu protestních pochodů. Ale jsou tu také podle mého názoru vážné politické problémy, které brání hnutí v posunu přes pouhé „radikální přespávání“, aby se mohlo stát skutečným zdola organizovaným hnutím odporu proti škrtům. Níže uvedená analýza je založena především na mé vlastní zkušenosti z protestu na Dame Street a na protestech v USA, jak jsem je mohl alespoň zprostředkovaně poznat.

Je jasné, že každý pokus uchopit tak různorodé a proměnlivé hnutí jako celek může být jediné přibližný a omezený. Tento text se proto nesnaží být komplexní a chci jím pouze nastínit, co vidím jako hlavní tendence a směry vznikající uvnitř tohoto hnutí. To by měl mít čtenář na paměti.

NEPOLITIKA, NESOUVISLOST, (NEO)LIBERALISMUS

Hnutí „Occupy“ demonstruje od svého vzniku extrémní averzi k tomu, aby bylo nazíráno jako politické. Některé aspekty, jako například zákaz transparentů politických stran, jsou srozumitelnou pragmatickou reakcí na tendence různých leninských stran ukrást tyto druhy akcí záplavou vlastních transparentů, vlajek a letáků. Ale antipolitika hnutí, alespoň ze strany organizačního jádra a kolektivu Adbusters, který vydal původní výzvu k protestu proti Wall Street, je také ideologická: nesouvislá syntéza postlevičáckého antiorganizačního (který vidí formální politické organizace, odbory, apod. jako nevyhnutelně utlačující) a neoliberálního postpoliticismu (který vidí soutěž myšlenek levice versus pravice po pádu Berlínské zdi jako do značné míry irelevantní). Po desetiletích neoliberálního vládnutí a mediálního překrucování, které se pokouší vytlačit ideologii a politiku z veřejného diskurzu s cílem zakotvit liberálně-kapitalistický konsenzus jako to, co je „nad politikou“, a redukovat politické otázky jen na ty technického rázu, které nejlépe vyřeší „experti“, asi není překvapující (nicméně je skličující) vidět, jak se toto odpolitizování odráží v současných formách vzdoru.

Nejzřetelněji se to projevuje v neochotě hnutí pokusit se dohodnout na uceleném souboru postojů, tedy kromě některých nejzákladnějších sjednocujících bodů bez základní analýzy společnosti. Místo toho je obsazený prostor používán jednotlivci k vyjádření řady nesouvislých a často vzájemně protichůdných názorů, které jsou spřízněné pouze tím, že v jistém smyslu oponují statu quo a politickým a finančním elitám. V sobotu jsem mluvil s jednotlivci, kteří věří všemu od sociální

demokracie po anarchismus, od paranoidních kryptoantisemitských konspiračních teorií (New World Order apod.) po stalinismus. Samozřejmě, výhodou toho je, že je to extrémně inkluzivní - jediným požadavkem pro účast je pocit, že věci nejsou tak, jak by měly být, a že finanční sektor a stát jsou nějakým způsobem na vině. Znamená to ale také, že reakční myšlenky jsou brány stejně jako ty progresivní namísto toho, aby byly jasně odmítnuty. V praxi to znamená, že myšlenky, které se dostávají do popředí, bývají ty, které již mají ve společnosti dominantní postavení: ideje vládnoucí třídy. V kontextu USA byly dominantní zprávy z Occupy Wall Street liberální, reformistické a nacionalistické: ty, které představují nejmenší hrozbu pro establishment. Například heslo „At' Wall Street pracuje pro Ameriku“ je v menším totéž co volání po intenzivnějším vykořisťování třetího světa coby alternativě k zavedení úsporných opatření. Výzva k reformě bankovní praxe, aby se omezila „korporátní nenasytost“, je pouze výzva ke stabilizaci kapitalismu, aby mohlo vykořisťování probíhat hladším způsobem. Problémem je kapitalismus, nikoliv selhání regulačních mechanismů, chamtivost korporací nebo nedostatek ekonomického vlastnictví. Nedostatek těchto analýz musí být jasně odkryty, a ne nekriticky přijímány. Irský protest, jak se zdá, přejímá podobný vzorec, jen se specifickou antiIMF/EU příchuť.

Teorie tvořící základ této antipolitiky, jak jsem mohl zjistit, je následující: žádní dva lidé nemají tutéž zkušenost s útlakem, a tak jakýkoliv pokus sjednotit lidi v rámci politického programu nevyhnutelně skončí smazáním perspektiv některých lidí. To je zdánlivě docela půvabná analýza, neboť vytváří rámec, v němž lze chápat všechny myšlenky jako stejně platné, protože pocházejí z životní

zkušenosti. Je to ale velmi problematické. Nepřímě to popírá možnost dosažení intersubjektivního porozumění (tj. takového, které by bylo založené na vzájemném uznání společných zkušeností a pochopení těch odlišných) útlaku prostřednictvím kolektivního jednání a kompromisu, a místo toho se hroutí do naivního relativismu, jenž vytváří vágní a slabou politiku, která hraje do rukou těch, kteří chtějí odmítnout demonstranty jako „hipíky“ nechápající složitost kapitalismu. V každém případě je snadné zveličovat důvody subjektivních perspektiv a ignorovat objektivní faktory, které formují zkušenosti: procesy a struktury kapitalistické nadvlády.

A CO PRACUJÍCÍ TŘÍDA!

Jedním z hlavních vítězství neoliberalismu je vymýcení pracující třídy z lidového povědomí. Jedním z výsledků toho je rozšíření myšlenky mezi některými částmi levice, že pracující třída již není relevantní pro pochopení moci v moderním světě - že jde o zastaralou představu, na níž lpí už jen levicoví dinosauři. To se odráží v myšlence „99%“, jež se stala heslem hnutí „Occupy“ a která vyjadřuje velmi hrubé chápání třídy, kde je za vládnoucí třídu považován libovolně definovaný poměr nejbohatších lidí ve společnosti. Pro někoho je úžasné volat „My jsme těch 99%!“ - ale je to opravdu nedostatečné kritérium pro členství v antikapitalistickém hnutí či v hnutí proti úsporným opatřením. Řekněme si to bez obalu: v oněch 99% je strašně moc kapitalistů, šéfů, manažerů, bankéřů, ředitelů firem, politiků, policistů, bachařů, pasáků, dealerů heroínu atd.

Správně chápáno, třída není systém klasifikace jednotlivců podle toho, kolik mají peněz. Jde o sociální vztah mezi lidmi, který vychází z organizace práce v kapitalismu. Jinými slovy, je to způsob, jakým jsou lidé nuceni přistupovat k sobě navzájem za účelem účasti v kapitalistické společnosti. Třídní útlak nejsou žádné pikle těch ultrabohatých z Wall Street, Washingtonu nebo z Leinster House, existuje na každém pracovišti, na každé policejní stanici, v každé frontě na podporu, v každé soudní síni, v každém vězení a na každém území okupovaném západními armádami, a je vhodné ho jako takový chápat.

ZÁVĚREM

Radikálně demokratická povaha okupací vytváří potenciál pro hnutí vyvinout se v jakékoli množství možných směrů. To, zda se stane skutečným hnutím odporu, závisí do velké míry na tom, na kolik je radikální levice ochotna se s nimi zaplést, a na znovupotvrzení významu třídní politiky pro pochopení a boj proti útlaku během participace na akcích, diskusích a shromážděních. Klíčová překážka již byla překonána: lidé jsou v ulicích, vyjadřují nesouhlas, znovuziskávají veřejný prostor. Uvidíme, co z toho vzejde.

Aidan Rowe (12. 10. 2011)

Zdroj:

www.wsm.ie/c/politics-averted-occupy-movement

Poznámky překladatele:

1) Dublin, Irsko, více na www.occupydamestreet.org

2) 8. října 2011

ZACÍLENO NA HNUTÍ OCCUPY?

ONDŘEJ HONEŠ

22. listopadu jsem zašel na jeden z promítacích večerů, které pořádají společně s následnými diskusemi každých čtrnáct dní plzeňští antiautoritáři. Tentokrát se na plátně objevil první díl dokumentárního filmu z produkce BBC - *Power of nightmares*.

Dokument se zabývá vznikem, vývojem, srovnáním a praktickými dopady dvou v současné době vlivných ideologií - amerického neokonzervatismu a islámského fundamentalismu. Zobrazuje profily jejich zakladatelů - egyptského lékaře Saída Qutba a amerického politologa Leo Strausse, kteří v 50. letech nezávisle na sobě vyhlásili válku liberální společnosti. V prvním díle, jenž byl promítán, je mimo jiné popsáno, jak stále vlivnější neokonzervativci, z nichž mnohé ještě velmi dobře pamatujeme z dob vlády George Bushe mladšího, ovlivnili vnitřní i zahraniční politiku Spojených států. Navzdory CIA a faktům, jež shromáždila o vojenských možnostech Sovětského svazu, posadila neokonzervativní klika vznik komise, která přišla s tím, že Sovětský svaz vyvinul speciální vojenské systémy. Jediným důkazem o jejich novosti a zákeřnosti bylo to, že je nikdo nikdy neviděl.

Když jsem následující den listoval zprávami na internetu, zaujal mě titulní článek na Britských listech: „V hnutí Occupy Wall Street údajně vzniká tajná frakce, chce se zmocnit rozhodování“. V článku se uvádí: „Reportér časopisu *Truthout* Alexander Kelly informuje, že podle zpráv, které obdržel v pondělí od důvěryhodného zdroje, vzniká uvnitř hnutí Occupy v New Yorku tajná frakce složená z celebrit a osob aspirujících na vedoucí posty.“ Padla i konkrétní jména: „Zdá se, že v centru skupiny stojí jistý Thorin Caristo, jenž patřil k prvním aktivistům hnutí a bezúspěšně prosazoval okupaci Central Parku. Podle Kellyho zdroje měl Caristo tajně schůzky se starším newyorským aktivistou Jeanem-Louisem Bourgeoisem. Podle jednoho videozáznamu na YouTube Bourgeois poskytuje Caristovi peníze a další zdroje potřebné k prosazování jeho agendy uvnitř hnutí. S Caristem ovšem údajně úzce spolupracují i další, jmenovitě spoluzakladatel labelu Def Jam Russell Simmons a dokumentarista Michael Moore, bývalý ředitel newyorské pobočky American Civil Liberty Union Norman Siegel a pravděpodobný kandidát na post starosty Alec Baldwin. (...) Zmíněná skupina se údajně schází v kanceláři ve dvanáctém patře v čísle 50 na Broadwayi, kterou jí platí neznámý sponzor.“

Ačkoliv informaci má dodat na důvěryhodnosti vyjmenování několika konkrétních osob a video (které se nezobrazilo, jelikož je již stažené), celé to působí dost nepřesvědčivě. To, že někdo s někým mluví v užším

kruhu a že někdo někomu přispívá na aktivity, není nic zvláštního. Naopak jde o poměrně běžnou věc, z níž hned nevyplyvá nějaká konspirace. Pak už nám tedy zbývá jen tvrdit - jak jinak než „důvěryhodného zdroje“ -, které nám vysvětlí, co za tím vším stojí.

Instantně jsem si vzpomněl na jiný článek „Lobbyisté navrhuji, aby banky skandalizovaly hnutí Occupy“, který jsem četl o pár dní dříve (19. 11. 2011) také na Britských listech. Šlo vlastně jen o krátkou zprávu, v níž stálo: „Protestující z hnutí Occupy Wall Street představují pro americké banky takový problém, že lobbistická firma Clark Lytle Geduldig & Cranford zpracovala návrh na jejich skandalizaci. Podle čtyřstránkového návrhu zpracovaného pro American Banking Association by měly být prošetřeny politické motivy, rétorika, profily vedoucích představitelů a financování protestů, aby pak bylo hnutí Occupy prezentováno coby stejně cynicky motivované jako jeho oponenti a došlo k podkopání jeho legitimacy. Výzkum měl být proveden za 60 dnů a stát 850 000 dolarů. Podle vyjádření bankéřů návrh není realizován.“

Všechny tři věci se mi rychle spojily dohromady a napadlo mě, že právě tohle by byl asi nejlepší způsob, jak se zbavit nepohodlného hnutí Occupy, když mu násilná policejní represe vůči jeho stoupencům přináší spíše další body a sympatie. Stačí zasít semínka pochyb - tady postačí polopravdy, spekulace, „důvěryhodné zdroje“ nebo důkazy, které budou třeba po nějaké době vyvráceny. Stejně tak vyvráceny jako například výmysly neokonzervativců, když „v zájmu vyššího cíle“ dokazovali existenci neexistujících zbraní hromadného ničení v Iráku. Po čase vyjde sice pravda najevo, ale cíle již bylo dosaženo a jak se říká, pozdě bycha honiti.

Nejsnazší způsob, jak oslabit hnutí, jako je právě třeba Occupy Wall Street, je zpochybnit dodržování principů, na nichž je založeno a které jsou mu vlastní. Ukázat, že se až tak neliší od těch, které hlasitě kritizují. Tím zasejí nedůvěru a rozkol uvnitř hnutí a zároveň zapříčiní nedůvěru, odstup a ztrátu sympatií lidí zvenčí. Tedy přesně tak, jak to navrhla výše jmenovaná lobbistická firma Americké bankovní asociaci.

Pochybnosti již byly zasety, a tak ani já nemohu vyloučit, že na zprávu o snaze ovládnout a zmanipulovat hnutí Occupy není něco pravdy. Zvláště když víme, že podobným způsobem bylo ukradeno a zneužito nejedno hnutí v minulosti. Vždy je tu nebezpečí (stejně jako i v mnohem menších iniciativách) převzetí rozhodování těmi neaktivnějšími. Nezbyvá tedy než se mít na pozoru, ale přitom neustávat v boji proti kapitalistické diktatuře a za společnost, která bude fungovat na jiných, člověka a společnost respektujících, principech.

PŘICHÁZÍ OPĚT FAŠISTICKÁ REAKCE?

Současní fašisté následují své předchůdce coby ochránci zájmů kapitálu.

Ve 20. a 30. letech minulého století došlo k rozvoji fašistických hnutí v mnoha zemích. Některá z těchto hnutí, nebo alespoň jejich nevyznámale odnože se nejednou považovaly za protikapitalistické. Co však fašistickým hnutím dopomohlo ve velké míře k moci, byl právě strach těch, kteří ovládali kapitál, z „rudého nebezpečí“. Fašisté se tak stali přední silou reakce a těmi, kteří tam, kde nemohla přímo policie, napadali levicové aktivisty a snažili se ovládnout ulice.

Nejinak tomu začíná být i dnes. Příkladem mohou být verbální i fyzické útoky fašistů a nacionalistů vůči odborům, které se staví proti vládním škrtům, a hnutím, jako je například nejnověji celosvětově rozšířené hnutí Occupy, stavící se proti nekontrolovatelné moci finančního kapitálu.

Příkladem budiž fašisté ve Velké Británii, kteří dali jasně najevo, že se chystají zaměřit na stávku státních zaměstnanců. Ta proběhla 30. listopadu a účastnilo se jí asi 2,5 milionu lidí, přičemž se po celé Británii konalo přes tisíc demonstrací. Skupiny, které se odštěpily od ultrapravicového uskupení English Defence League (EDL), totiž rozšiřují cíle své nenávist-

né kampaně: již jimi nejsou „jen“ muslimové, ale též odbory a socialistické organizace. Ruce pryč od násilí však samozřejmě nedávají ani členové samotné EDL: nedávno se účastnili útoků na protesty proti škrtům a pokusili se také napadnout shromaždiště hnutí Occupy nedaleko londýnské katedrály svatého Pavla, čemuž nakonec zabránila policie a sebrala 179 členů EDL. Jedna ze skupin, které se od EDL odštěpily a která si říká Infidels, prohlásila, že jakékoli stoupence levice nebo odpůrce škrtů považuje za lovnou zvěř. Severovýchodní odnož Infidels byla nedávno obviněna z napadení tábora hnutí Occupy v Newcastlu - jeden ze zraněných protestujících musel být po útoku převezen do nemocnice. Šéf Infidels John Shaw odpůrcům škrtů vzkázal: „Každá akce, kterou budete pořádát, bude naším potenciálním cílem, ať to budou vaše schůze, sponzorované nebo společenské akce.“

Historicky stála krajní pravice a odbory se vši rázností proti sobě. Odboráři nahlízejí na moderní ultrapravic jako na pokračování meziválečného britského fašismu, a proto mimo jiné podporují antifašistické kampaně a organizace. S výhrůzkami ultrapravicáků mají své zkušenosti třeba předáci odborové konfederace TUC. Regionální sekretář pro Yorkshire, Bill Adams, říká, že mu policie nedávno doporuči-

la, „abych si dával pozor, co o EDL říkám, že o mně mají detailní informace“. Generální sekretář odborů Unite, Len McCluskey, uvedl, že se odborové hnutí nenechá zastrašit skupinami, jejichž jediným cílem je šířit strach, ne podporovat práva pracujících. „Oboráři jsou proti všemu, co EDL zastává,“ říká, „odboráři bojovali dlouho a tvrdě za spravedlivější společnost, za takovou, která je založena na respektu. Ultrapravicové skupiny se nestarají o nic jiného než o rozněcování nenávisti, a proto nemají v našich komunitách místo.“

Také v Česku jsme se mohli setkat s reakcí neonacistů na protireformní aktivity a akce lidí inspirovaných hnutím Occupy. Příkladem může být třeba provokace aktivistů neonacistické skupiny Svobodná mládež na demonstraci ProAltu 17. listopadu. Jejich aktivitu sice nikdo nezaregistroval, o to vítězoslavněji o ní ovšem psali na svém webu. Verbální provokace malých skupinek neonacistů, které ale netrvaly více než pár minut, se odehrály při shromážděních „Okupuj Plzeň!“ 11. 11. v Plzni a „Dějiny neskončily“ 17. 11. v Olomouci.

Je komické sledovat, jak na jednu stranu používají neonacisté antikapitalistickou rétoriku a na straně druhé se vši vervou bojují proti odborům, odpůrcům škrtů a těm, kteří aktivně vystupují proti moci finančního kapitálu.

TAK VYPADÁ REVOLUCE

Vítejte v revoluci. Naše elity se předvedly v plné kráse. Nemají co nabídnout. Mohou ničit, ale nedovedou stavět. Mohou potlačovat, ale nedovedou vést. Mohou krást, ale nedovedou sdílet. Mohou mluvit, ale nic přitom neřeknou. Jsou stejně ztracené a bez užítu jako vodou nasáklé knihy, stany, spací pytle, skříňe, bedny s jídlem a oblečení, jež popeláři v úterý [15. 11.] ráno naházeli do kukavozů v New York City. Nemají žádné myšlenky, žádné plány a žádnou vizi pro budoucnost.

Náš upadající korporátní režim se naparoval v Portlandu, Oaklandu a New Yorku s policisty ohánějícími se obušky, opojen falešnou nadějí. Myslí si, že mohou uklidit „nepořádek“ – vždycky používají jazyka osobní hygieny a veřejné bezpečnosti – tím, že nás nechají zmizet. Myslí si, že všichni půjdeme domů a přijmeme jejich korporátní stát – stát, kde zločin už nelze odlišit od vládní politiky, kde nic v celé Americe, včetně běžného občana, není považováno za hodno zachování a ochrany, kde je korporátním oligarchům topicím se v milionech dovoleno loupit a drancovat poslední zbytky kolektivního vlastnictví, lidského kapitálu a přírodních zdrojů, stát, kde chudí nejedí a dělníci nepracují, stát, kde nemocní umírají a děti hladoví, stát, kde souhlas ovládaných a hlas lidu jsou krutým žertem.

Táhněte zpátky do svých klecí, říkají nám. Vratte se ke sledování lži, absurdit, trivialit a drbů o celebritách, jimiž vás krmíme 24 hodiny denně v televizi. Investujte svou emocionální energii do ohromného systému populární zábavy. Roztočte své kontokorenty. Splácejte půjčky. Děkujte za kosti, co vám házíme pod stůl. Opakujte fráze o demokracii, velkosti a svobodě. Hlasujte v našem zmanipulovaném volebním divadle. Posílejte své mladé muže a ženy bojovat a umírat ve zbytečných válkách, v nichž nelze zvítězit a které přinášejí ohromné zisky korporacím. Stůjte mlčky v koutě, zatímco vás náš dvojstranný kongresový supervýbor, ať už konsenzem nebo cynickou nefunkčností, uvrhne do společnosti bez základních sociálních služeb, včetně podpor v nezaměstnanosti. Platte za zločiny Wall Street.

Darebácká galerie podrazáků z Wall Street, jako jsou Lloyd Blankfein a Goldman Sachs, Howard Milstein a New York Private Bank & Trust, mediální magnát Rupert Murdoch, bratři Kochové a Jamie Dimon z JPMorgan Chase & Co., si nepochybně myslí, že je konec. Myslí si, že se opět vrátil čas obchodů shrabujících to, co ještě z Ameriky zbylo, aby zvýšili své osobní a korporátní majetky. Ale nemají už žádný pojem o tom, co se kolem nich děje. Jsou tak popletení a nemají ani ponětí o těchto vzpouřách jako dvořané ve Versailles nebo Zakázaném městě, kteří až do samotného konce vůbec nepochopili, že jejich svět se hroutí. Miliardářský starosta New Yorku obohacený deregulovanou Wall Street nedokáže pochopit, proč lidé tráví dva měsíce přespáváním v parku a pochodováním kolem bank. Říká, že chápe, že protesty hnutí Occupy jsou „očistné“ a „zábavné“, jako kdyby demonstrování proti bezdomovectví a nezaměstnanosti bylo nějakou terapií nebo rozptýlením, ale že nadešel čas vrátit státní záležitosti do rukou dospělých. Demokratičtí i re-

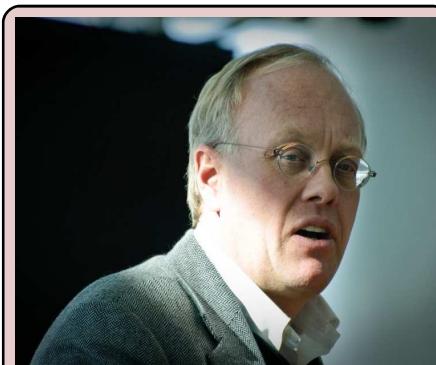
publikánští starostové spolu se svými stranami nás prodali. Ale pro ně samotné to znamená začátek konce.

Historik Crane Brinton v knize *Anatomie revoluce* vyložil obvyklý průběh revoluce. Podmínkami úspěšné revoluce, tvrdí Brinton, jsou nespokojenost zasahující takřka všechny sociální třídy, rozšíření pocitu, že lidé jdou do pastí, a pocitu beznaděje, nenaplněná očekávání, jednotná solidarita opozice proti úzké mocenské elitě, odmítnutí učenců a myslitelů obhajovat činy vládnoucí třídy, neschopnost vlády uspokojit základní potřeby občanů, trvalé oslabování vůle uvnitř mocenské elity samé a dezercce z jejího vnitřního okruhu, ochromující izolace, jež ponechává mocenskou elitu bez spojenců nebo vnější podpory, a nakonec finanční krize. Pokud jde o Brintona, naše elita tyto podmínky bohatě naplnila. Avšak je to až následující Brintonovo zjištění, které je nejvíce hodno zapamatování. Revoluce, píše, vždy začínají přednesením nespokojených požadavků, jež by znamenaly konec starého mocenského uspořádání, pokud by byly splněny. Druhé stadium, to, do něž teď vstupujeme, je neúspěšný pokus mocenské elity potlačit nepokoje a nespokojenost fyzickými akty represe.

Viděl jsem svou porci revolt, povstání a revolucí, od guerillových konfliktů 80. let ve Střední Americe přes občanské války v Alžírsku, Súdánu a Jemenu, přes palestinské povstání až po revoluce ve východním Německu, Československu a Rumunsku, stejně jako války v bývalé Jugoslávii. George Orwell napsal, že všechny tyranie vládnou skrze klam a násilí, ale jakmile je klam odhalen, musejí se spoléhat výlučně na násilí. My jsme teď vstoupili do éry otevřeného násilí. Ohromná milionová byrokracie aparátu vnitřní bezpečnosti a slídilského státu nebude použita k zastavení terorismu, ale k tomu, aby se starala o nás a zastavila nás.

Despotické režimy se nakonec zhroutí zevnitř. Jakmile pěšáci, jimž je nařízeno provádět represy, jako je čištění parků nebo zatýkání či dokonce střílení demonstrantů, už neposlouchají, starý režim se rychle hroutí. Když stárnoucí východoněmecký diktátor Erich Honecker nedokázal přimět parašutisty, aby stříleli do protestujícího davu v Lipsku, režim byl vyřízený. Stejně odmítnutí použít násilí zničilo komunistické režimy v Praze a Bukurešti. V prosinci 1989 jsem pozoroval, jak armádní generál, na němž Nicolae Ceausescu závisel, pokud šlo o potlačení protestů, odsoudil diktátora na Štědrý den k smrti. Bin Ali v Tunisku a Husní Mubarak v Egyptě ztratili moc, jakmile se už nemohli spolehnout, že budou bezpečnostní síly střílet do davu.

Proces dezercce z vládnoucí třídy a bezpečnostních sil je pomalý a často neznatelný. Těchto dezercce je dosahováno přísným lpěním na nenásilí, odmítnutím odpovídat na policejní provokace a verbálním respektem k řádovým uniformovaným policistům, nehledě na to, jak hrozní mohou být, když se prodírají davem a používají obušky proti lidským tělům coby beranidla. Rezigance zástupkyně oaklandského starosty Sharon Cornu a jeho právního poradce a starého přítele Dana Siegela na protest proti vyklizení oaklandského tábora představují jedny z prvních trhlin. Po své rezignaci Siegel napsal na Twitter: „Podporujte Occupy Oakland, ne 1 % a jeho vládní pomahače.“

CHRIS HEDGES

Christopher Lynn Hedges (1956) vystudoval anglickou literaturu a teologii, je nositelem čestného doktorátu uděleného univerzitou Starr King School for the Ministry v kalifornském Berkeley. Klasické filologii se věnoval v 90. letech na Harvardu. Hovoří arabsky, francouzsky a španělsky, ovládá latinu a klasickou řečtinu.

Tento americký spisovatel, válečný korespondent a novinář se specializuje na americkou a blízkovýchodní politiku. Pracoval pro *Christian Science Monitor*, *National Public Radio*, *Dallas Morning News* a jako zahraniční korespondent listu *New York Times* působil celkem patnáct let. V současnosti působí na Nation Institute v New Yorku a University of Toronto, vyučoval také na Columbia University, New York University a Princeton University.

V roce 2002 byl členem novinářského týmu oceněného Pulitzerovou cenou; ve stejném roce získal cenu Global Award for Human Rights Journalism udělovanou Amnesty International.

Bývaly doby, kdy jsem vstupoval do ringu coby boxer a stejně jako diváci věděl, že jsem žalostným protivníkem. Rohovníci, zkušení boxeri, co si potřebovali zvednout náladu nebo trochu zatrénovat, chodili do klubů, kde bojovali poloprofesionálové, zahali své dlouhé profesionální záznamy a hráli si s námi. V těchto soubojích šlo o něco jiného než o vítězství. Šlo v nich o důstojnost a sebeúctu. Bojovali jsme, abychom sdělili něco o tom, kdo jsme jakožto lidské bytosti. Tyto zápasy byly drsné, fyzicky brutální a demoralizující. Byli jsme knokautováni a znova vstávali. Odlétali jsme nazpět po ráně, která dopadla jako betonový kvádř. Cítili jsme na rtech slanou chuť vlastní krve. Měli jsme mžítky před očima. Žebra, zátylek a podbřišek spalovala bolest. Nohy byly jako z olova. Ale čím déle jste se drželi, tím víc se dav v klubu přidával na vaši stranu. Nikdo, ani vy sami, nevěřil, že můžete zvítězit. Ale po nějakém čase si vždy rohovník začal příliš věřit. Začal se chovat bezstarostně. Stal se obětí vlastní arogance. A vy jste hluboko v sobě našli jakýsi nový nával energie, jakousi nedotčenou sílu a se zuřivostí vydědence jste ho poslali k zemi. Nenaflékl jsem své rukavice už třicet let. Ale pocítil jsem dnes ráno znovu ten nával euforie, tu naprostou jistotu, že nemožné je možné, to vědomí skutečnosti, že mocný padne.

Překlad převzat z *Britských listů*, původní text zde: http://www.truthdig.com/report/item/this_is_what_revolution_looks_like_20111115/

SJEDNOŤME SVÉ BOJE

Leták od londýnské skupiny Anarchistická federace k vlně okupací a rozmachu třídních zápasů reagujících na úsporná opatření. Když naše boje propojíme, budeme silnější jak v boji proti škrtům omezujícím naše životy, tak vůči kapitalismu samému.

Současný systém je v hluboké krizi. Ze situace, v níž se nachází, se snaží dostat tím, že nás, většinu obyvatel, kteří pracují a tvoří, donutí zaplatit okleštěním důchodů, služeb, pracovních míst, mezd a pracovních podmínek. Mezitím se bankéřům znovu a znovu pomáhá z potíží. To budí po celém světě hněv, který se odráží v okupacích veřejných prostranství ve více než 750 městech ve všech koutech světa. Odráží se ve vlně stávek, které se prohnaly mnoha zeměmi, zejména Řeckem, jež trpí pod úděsnými úspornými opatřeními. Odráží se ve zrození nového a radikalizovaného studentského hnutí v Británii, které je připraveno zapojit se do přímých akcí a okupací. Odráží se v počátcích nové bojovnosti na pracovištích.

Hnutí v arabsky mluvícím světě, které začalo v Tunisku a Egyptě a rozšířilo se do dalších zemí, ukázalo, že bylo možné prolomit roky apatie a represe, svedlo dohromady velké množství lidí a svrhlo stávající režimy. Tento proces v arabských zemích není zdaleka u konce, ale i tak už ukázal lidem po celém světě, co by se dalo udělat. Svůj efekt mohou mít také předchozí masivní mobilizace proti G8, G20 a Mezinárodnímu měnovému fondu v posledních dvou desetiletích.

Na západě se hnutí, které začalo ve Španělsku a rozšířilo se do dalších částí Evropy a do Spojených států, opřelo o široké využití sociálních médií, stejně jako tomu bylo při „arabském jaru“. Síla této nové technologie

na šíření zpráv a informací - rychlá forma komunikace, která je relativně svobodnější než jiná média, jako jsou noviny a televize - přivedla ven do ulic bohatou a pestrou škálu lidí a skupin. Tato rozmanitost byla vidět v množství různých myšlenek koexistujících v rámci nového hnutí. Takto je už nyní možné definovat společné základní požadavky:

- ★ Nahrazení současného kapitalistického systému - i když někdy se jedná spíš o volání po reformě než po odstranění kapitalismu
- ★ Jednota všech, kteří pocítují dopady krize
- ★ Proti bankám / finančnímu kapitalismu
- ★ Proti finančnímu chaosu a státní korupci
- ★ Obrana předchozích výdobytků - zdravotnictví, sociálního zabezpečení, důchodů, vzdělávání a zaměstnanosti
- ★ Proti válkám

Tyto okupace veřejných prostranství v sobě zahrnují grass-roots aktivity a kolektivní rozhodování prostřednictvím masových shromáždění. Hnutí není homogenní a zahrnuje řadu konkurenčních či časem konkurenčních myšlenek.

Stát nejprve tyto události ignoroval. Pak následovaly „příležitostné“ policejní represe se zadáním nezhorsit a neeskaloovat situaci (i když byly při některých příležitostech spojeny s množstvím zatčených, jako např. v USA). Dalším krokem byla formální právní opatření zaměřená na odklizení lidí z prostoru, podobně jako mediální válka. Mediální válka přišla nejprve v podobě posměchu (lidé jsou zobrazováni jako naivní, hloupí a směšní). Další eskalace této mediální války nastane pravděpodobně brzy obviněními z „placených protestů“, „skrytých agitátorů“ a „extremismu“. Souběžně s tím proběhnou snahy o kooptaci, prezentaci hnutí jako „pokojného“ a jeho odklon reformními kanály.

Ve stejnou dobu se v Británii odehrávají i další zápasy. Útok na elektrikáře ve stavebnictví ohledně platů, pracovních podmínek a důchodů přinesl řadu týdnů akcí, do nichž se zapojily stovky pracujících za využití silničních blokad a okupací stavenišť.

Podobné taktiky užívají také lidé bojující proti škrtům nařízeným obecními úřady. Nedávno se v Brentu v Londýně shromáždili lidé u knihoven, které byly odsouzeny k uzavření, a zabránili jejich zabezdění. Byli připraveni (stejně jako hnutí před katedrálou svatého Pavla) zůstat po celou noc a našli podporu u dalších místních obyvatel, kteří jim přinášeli jídlo a pití, deky a termofory.

Všechny tyto akce se musí navzájem propojit. Příkladem může být středa 19. října, kdy šli někteří lidé od svatého Pavla pomoci na akci elektrikářů. Poté následoval pochod z této akce až ke svatému Pavlu, kde nastalo vřelé vítání. Ze schodů katedrály zazněly anti-kapitalistické proslovy a vyjádření solidarity. To je první krok ke společné jednotě a měl by být následován.

★ Sjednotíme boje - vytvoříme spojení mezi hnutím okupací, pracujícími, kteří bojují proti omezování mezd, pracovních podmínek a důchodů, studenty vysokých škol a univerzit bojujícími proti úsporným opatřením, důchodci, nezaměstnanými a protiválečným hnutím.

★ Útočení na bankéře je jen část řešení, celý současný systém je nespravedlivý a prohnalý. Nemůže být reformován. Neexistuje nic takového jako „kapitalismus s lidskou tváří“. Musí být nahrazen novou společností založenou na rovnosti a sociální spravedlnosti, společností založenou na kolektivním rozhodování a masové participaci, bez vykořisťování, hierarchie, nespravedlnosti a války.

Anarchistická federace (Londýn)

STÁVKA VE VELKÉ BRITÁNII

Vlna stávek, okupací a demonstrací zachvátila 1. prosince Britské ostrovy. Stávkovalo přes 2,5 milionu zaměstnanců veřejného sektoru.

Byla to největší stávka od 70. let minulého století a někteří komentátoři tvrdí, že se stávky účastnil srovnatelný počet pracujících jako během velké generální stávky v roce 1926. Přes mediální štvanci a útoky ze strany vlády se do stávky zapojilo přes 80 % zaměstnanců veřejného sektoru.

Statisíce lidí vyšly do ulic po celé zemi, aby se přidaly k pochodům, demonstracím a okupacím. Uzavřena byla většina škol, školek, univerzit, lékařských ordinací, knihoven a úřadů. Většina nemocnic uzavřela svá oddělení a fungovala jen pro případy ohrožení života. Stávkovali lékaři, zdravotní sestry i záchranáři. Do stávky se zapojili policisté i pohraniční stráž.

Odborové svazy prezentovaly jako oficiální příčinu stávky změny v státním rozpočtu v případě důchodů, provedené koalici liberálů a konzervativců. Ve zkratce: podle nového zákona budou zaměstnanci veřejného sektoru platit větší daně na důchody při současném zvýšení věku odchodu do důchodu. Hněv rovněž vyvolal komentář konzervativního ministra financí George Osborna, který oficiálně oznámil

plánovanou redukci pracovních míst ve veřejném sektoru o zhruba 700 tisíc v průběhu nejbližších pěti let a zmrazení mezd zaměstnancům veřejného sektoru.

Během stávky proběhlo na Britských ostrovech přes 1000 pochodů a demonstrací, většina veřejných protestů se těšila podpoře místních komunit. Do ulic nevyšli jen zaměstnanci veřejného sektoru. Solidární podporu projevili odboráři ze stavebnictví, dopravy, služeb a také studenti, učňové a důchodci. Tématem demonstrací byl odpor vůči rozpočtovým škrtům způsobeným ekonomickou krizí, kterou vyvolaly banky a nadnárodní korporace.

V několika případech došlo k pokusům otevřít stávkující pracoviště stávkokazy. V několika školách zasahovala policie, aby umožnila učitelům-stávkokazům vstup do zaměstnání. V jednom případě museli ředitele školy doprovázet policisté, aby mohli vejít do budovy.

Nebyly to jediné incidenty. V Londýně v raních hodinách policie pozatýkala 41 protestujících lidí před veřejnou knihovnou ve čtvrti Hackney. Protestující zablokovali ulici v části vyhrazené pro chodce a byli vytlačeni teprve policií. Mezi uvězněnými byli anarchosyndikalisté ze Solidarity Federation. Ve večerních hodinách proběhla solidární demonstrace s uvězněnými před policejní stanicí s požadavkem na propuštění všech zadržených. 39 pro-

testujících bylo propuštěno po obvinění z narušení veřejného pořádku, dva zatčení zůstali ve vazbě.

Také v ostatních částech Londýna od rána probíhala řada přímých akcí. V sedm ráno asi stovka protestujících vyvěsila transparent na nádraží Liverpool Street v londýnské City. Během hlavní demonstrace se několik stovek lidí patřících především k hnutí Occupy London odpojilo od hlavního průvodu a 60 jich vtrhlo do kanceláří představenstva důlní společnosti Xstrata, jedné z korporací na listině nejbohatších - FTS100. Před budovou i uvnitř byly zapáleny dýmovnice, spuštěn požární alarm a byla zahájena okupace budovy. Během okamžité reakce policie byla část demonstrantů vytlačena, část se zabarikádovala na střeše, ze které spustili obrovský transparent „All power to the 99 %“. Kolem dvaceti lidí bylo uvězněno.

Odborové svazy, které podpořily stávku a protesty: PCS, UNITE, UCU, GMB, NASUWT, NAHT, UNISON, NUT, ATL, FBU, ASLEF, CWU, RMT, POA, UCATT. Protestů se aktivně po celé zemi účastnili také anarchisté napojení na odbory a skupiny IWW, Solidarity Federation, Anarchist Federation (sesterská federace ČSAF), ALARM, The Commune, Autonomous Students Network, Workers Solidarity Movement.

TAHRÍR ZNOVU OŽIL

JOSÉ GUTIÉRREZ

EGYPTĀNÉ POVSTALI, ABY DOKONČILI SVOU REVOLUCI

Stovky tisíc Egyptanů se postavily v ulicích celé země proti represím a útlaču ze strany vojenské junty, která začátkem roku 2011 v důsledku odstranění diktátorské Mubarakovy vlády převzala veškerou moc. Je to skutečná a autentická vzpoura většiny utiskovaných Egyptanů, namířená proti armádním vládcům. Tentokrát se nejedná o boje mezi islámskými fundamentalisty a armádou, jak se střet snaží prezentovat korporátní média. Člen kolektivu Anarkismo.net se ocitl v centru dění a mimo jiné o probíhající vlně nepokoju promluvil s egyptským anarchistou Jásirem Abdalláhem.

Od pádu diktátorské vlády Husniho Mubaraaka v únoru roku 2011 je Egypt řízen vojenskou juntou (Nejvyšší rada ozbrojených sil, SCAF), která pod různými záminkami ponechala hlavní struktury předešlé diktatury netknuté. Sociální protesty a dělnické stávky se setkaly s nebyvalým násilím ze strany armády, činnost odborů začala být regulována přísným zákonem, prakticky znemožňujícím vyvíjet ve větší míře jakoukoli aktivitu, mučení je na denním pořádku a represe namířené proti účastníkům únorového povstání byly přizpůsobeny poměrům. V rámci použití protirevolučních sankcí stálo před soudem kolem 12 tisíc lidí, aby byli ostatní zastrašeni a snížil se význam povstání egyptských mas proti diktatuře. Vše se děje souběžně s umělé živým sektářským konfliktem mezi křesťany a muslimy, který je eskalován s cílem odvrátit pozornost od skutečných problémů trápících egyptskou společnost.

zahynulo, přes tisíc lidí bylo vážně zraněno po útocích provedených armádou a lidem nenáviděnými CSF (Centrální bezpečnostní síly, jádro represivních Mubarakových oddílů).

V sobotu odpoledne byli lidé okupující náměstí Tahrír brutálně vytlačeni z části obsazeného náměstí za použití transportérů, armádních džípů (dárek prezidenta Obamy), střelbou gumovými projektily i ostrou municí. V noci ze soboty na neděli se demonstrantům znovu podařilo získat zpět náměstí Tahrír, symbolické místo pokračující revoluce, které rebelující lidi sjednocuje. Dav skandoval: „Odstranit SCAF, odstranit Tantaviho!“

V neděli kolem poledne jsme měli příležitost osobně mluvit s Jásirem Abdalláhem, který nám vysvětlil, o co šlo v ulicích Káhiře. Jeho přímé svědectví o proběhlých událostech v Káhiře je živým důkazem toho, že duch revoluce mezi vzbouřenými masami je silný a daří se mu a že nejbližší dny mohou být pro arabskou revoluci klíčové. Pamatujme, že jsou potřeba všechny formy solidarity s našimi přáteli bojujícími v severní Africe za svobodu.

José Antonio Gutiérrez D. (20. 11. 2011)

ROZHOVOR S JÁSIREM ABDALLÁHEM

José Gutiérrez: Co se odehrálo v průběhu posledních dní na káhirském náměstí Tahrír? Kdo přesně vyšel do ulic a jaké jsou konkrétní důvody pokračujících bojů?

Jásir Abdalláh: Několik dní před pátkem 18. listopadu rodiny obětí povstání z ledna a února a tehdejších mučedníků zahájily pokojný okupační protest vsedě na náměstí Tahrír. Domáhali se svých práv a potrestání viníků z bouřlivých únorových střetů. Skoro deset měsíců po těchto krvavých událostech, od okamžiku Mubarakovy kapitulace, nebyl žádný z viníků střelby a vraždění demonstrantů potrestán. Kromě toho v srpnu armádní junta SCAF založila fond čítající 200 milionů egyptských funtů (kolem 25 milionů eur) s výmluvným názvem „Fond pro oběti a mučedníky revoluce“, který měl údajně kompenzovat rodinám obětí ztrátu blízkých a další související ztráty, ale byl to jen propagandistický akt: SCAF a Šarafaova vláda ochotně odškodnila oběti nedávného převratu tím, že jim obrazně řečeno poskytla práci popelářů, což

Od pátku 18. listopadu 2011 masy lidí opětovně okupují náměstí Tahrír a požadují odstoupení vlády vojenské junty SCAF. Děje se tak ve chvíli, kdy se vláda pokoušela uvést do praxe nový zákon rozšiřující a upevňující její pozici. Celé politické spektrum s překvapivou podporou Muslimského bratrstva (které od doby, kdy přistoupilo na tajné a neveřejné dohody s SCAF, značně utichlo) se toho dne objevilo v ulicích také, nejpravděpodobněji kvůli volbám plánovaným na 28. listopad. Zároveň se všechny politické frakce obávají, že nezávisle na výsledku nadcházející voleb převzeme moc „polní maršálek“ Tantaví, vůdce SCAF. Sama SCAF již zavčasu přijala dekret týkající se armádního práva veta vůči nově přijaté ústavě, sestavené nově zvolenou vládou.

Páteční protesty ocejovala všechna světová média jako střet mezi členy Muslimského bratrstva a vojáky SCAF. Ovšem skutečné střety začaly až v sobotu, kdy byla skupina asi 200 vytrvalých rebelů z náměstí Tahrír brutálně napadena policií. Byla to jiskra, která opětovně zapálila oheň hněvu mezi protestujícími, kapka, která přelila pohár hořkosti a vytáhla z domovů stovky tisíc lidí, aby znovu obsadili ulice egyptských měst. Probíhající boje a střety nemají nic společného s politickým islámem, stejně jako neměly během propuknutí povstání 25. ledna. Současné protesty jsou dílem stejných lidí, kteří zažehli revoltu v lednu a únoru, kteří si ještě donedávna neuvědomovali protirevoluční a protispolečenský charakter vlády armády, domů neschopné maskující své pravé úmysly kamufláží „pronárodní“ aury.

V sobotu a neděli se pouliční boje rozhořčují v ulicích všech větších měst v Egyptě, především v Káhiře, Port Saidu, Alexandrii i Suez. Na jihu země probíhají masové demonstrace, rovněž tam dochází ke střetům s represivními oddíly SCAF. Jsou napadáni policejní stanice, na hlavních tazích a v největších ulicích se staví barikády. Zároveň pokračují surové represe proti protestujícím: během víkendu nejméně 6 lidí

mezi oběťmi „Programu pomoci a odškodnění“ vyvolalo pocit ponižení. Toto gesto bylo chápáno jako dodatečné, promyšlené zneuctění těch, kteří se přihlásili o svá práva. V souvislosti s tím zahájili okupační protest a požadují řešení respektující jejich důstojnost.

Na pátek byl naplánován „Pochod milionu“, jehož účastníci se domáhali odstranění junty a ukončení vlády armády a tzv. dočasné civilní vlády ještě před dubnem 2012. Po skočení „pochodu“ pokračovala na náměstí jeho okupace a druhý pochod zorganizovaný islamistickými stranami se oddělil od zbytku protestujících. Islamistická uskupení otevřeně odsuzují většinu protestů a okupací a chtějí jen vytržkat politický kapitál před plánovanými volbami 28. listopadu. V důsledku těchto machinací se okupační protest smršknul na několik desítek lidí.

V sobotu 19. listopadu v 11 hodin dopoledne Centrální bezpečnostní síly (civilní policie, CSB) zahájily útok na lidi okupující náměstí Tahrír. Kolem 200 nejodvážnějších se rozhodlo odrazit útok a střetlo se se silami CSB. Oddíly CSB reagovaly použitím velkého počtu slzných granátů a obrněného transportéru. Část demonstrantů transportér napadla a obklíčila. Za chvíli se k nim přidali další protestující, stále více lidí se zapojovalo do bojů odrážejících síly CSB. A tak to víceméně začalo. CSB ve vlnách napadala náměstí. Když na něj vtrhli, my jsme ho rychle dobili zpět. Udrželi náměstí tak půl hodiny, potom jsme ho společnými silami získali zpět a skutečně ho okupujeme až doteď. V této chvíli (20. listopadu kolem poledne) stále pokračují střety mezi protestujícími a jednotkami CSB a jejich příslušníky v civilu.

J. G.: *Muslimské bratrstvo bylo donedávna spojencem a souputníkem nynější vlády Egypta... Proč, jak informují světová média, se nyní aktivně účastní pouličních střetů s policií?*

J. A.: Po referendu v otázce změny ústavy, které se konalo 19. března, se Muslimské bratrstvo a další islamistické síly spojily s SCAF. 20. března šejk Saláfí, když stál před volební urnou, prohlásil v přítomnosti médií „Ano pro islám“. Islamisté nechápali referendum jako jedinou cestu k novelizaci ústavy, ale jako šanci pro islám, jehož podporu viděli v názorech lidí, v jejich rozhodnutí během hlasování. Tvrdili, že lidé podporují jejich úmysly, a celé referendum chápali v kategoriích reálné společenské podpory svého tábora. Od března islamisté stanuli po boku SCAF a odsoudili všechna vystoupení proti vládě. Byla to součást dobře naplánované hry, realizované s cílem zvýšit své šance v příštích volbách, a v případě vítězství si zajistit dobré vztahy s armádou.

Jenže čas pozměnil jejich záměry. Nyní se Muslimské bratrstvo cítí oklamané a zneužitě SCAF, obviňuje vládu z toho, že zneužila pozici a vliv Bratrstva jen k posílení své vlastní moci v Egyptě. Ve skutečnosti lze vztahy mezi Bratrstvem a juntou přirovnat ke vztahu dvou hádajících se bratrů, kteří si budou navzájem předhazovat obvinění a křivdy, ale nikdy spolu nebudou opravdu bojovat. Současná vystoupení a pouliční střety nemají nic společného ani s Bratrstvem, ani s jakýmkoliv jiným islamistickým uskupením, dokonce ani s žádnou skupinou fungující na základě vyznání.

Většina politických stran se v této chvíli nezaměřuje na revoluční tendence a nemá zájem o toto téma. Vlastně jen levicová koalice prohlásila, že zvažuje oficiální bojkot nadcházejících voleb. Všechna ostatní uskupení ovšem směřují pozornost na listopadové volby a nepřidala se k okupacím a protestům na náměstí Tahrír. Na náměstí Tahrír v současnosti převažují představitelé hlavních revolučních sil a mládež nesdružená do žádných stran či oficiálních mládežnických uskupení a jsou rozhodnutí a připraveni bojovat o navrácení svých práv. Jsou tam, aby bránili revoluci před uměle vytvořenými rozdíly.

Žádná politická strana se nevěnuje lidem a jejich skutečnému boji. Všechny se snaží vytvořit příznivé a stabilní spojení s armádní juntou, aby po vyhraných volbách díky tomuto spojení upevnily své mocenské pozice. Tvrzení, že protesty, okupace či střety iniciují nějaké politické strany, Muslimské bratrstvo či nějaké jiné formální politické síly, není ničím jiným než pokrytectvím a velkou lží rozšiřovanou korporátními médii.

J. G.: *Existuje v této na mnoha úrovních pokračující revoltě nějaký reálný potenciál ke vzniku lidového hnutí? Myslíš si, že armáda se bude snažit konsolidovat síly a upevňovat svou pozici, nebo nastoupí silnější vlna znovuzrozené revoluce?*

J. A.: Soudím, že v tomto okamžiku existuje velký potenciál pro vznik silného lidového hnutí. 19. listopadu jsem cítil, jako bychom se vrátili do 25. ledna. Nejčastěji se skanduje „Pryč s vládou armády“ či „Lid požaduje odstranění režimu“. Kromě Káhiře se něco děje i v ostatních egyptských městech. K intenzivním střetům došlo také v Suez a Alexandrii. Dosud známá bilance ztrát (stav z poledne 20. listopadu) je jedna smrtelná oběť v Káhiře a dva mrtví v Alexandrii... Aktuálně plánujeme zrealizování dní přímých akcí namířených na síly SCAF na celém území Egypta. S plánovanými akcemi nemají nic společného žádná politická uskupení. Je možné říct, že v tomto chaosu je tento jev velmi pozitivní. Mnoho lidí zřejmě pochopilo, že jejich síla je ve skupině zbavené vůdců, že síla je v kolektivním hnutí. Lidé prozívali, v politických stranách vidí jen zrádce, kteří všechno své úsilí a pozornost věnují boji o parlamentní křesla a pozice. Nezdá se mi, že by za těchto okolností měla junta nějaké reálné šance upevnit svoji moc. Mají teď jiné starosti. Z jedné strany „spojenci“ junty slibují a deklarují, že za poskytnutou podporu se s nimi po volbách podělí o moc, a z druhé strany v ulicích zuří revoluce a masy našťvaných a odhodlaných lidí, jejichž cílem je pokračovat v revoluci a směřovat ji kupředu. Myslím, že několik následujících dní budeme svědky koncentrovaných a vzrůstajících se akcí namířených proti SCAF.

POZNÁMKA PŘEKLADATELE:

28. listopadu se v Egyptě za pokračujících protestů konaly volby do obou parlamentních komor. Během listopadových a prosincových střetů s policií bylo zabito několik desítek demonstrantů a tisíce byly zraněny, mnozí velmi agresivním plynem „Made in USA“. Ve volbách, k nimž přišla většina Egyptanů, získaly jasnou podporu (asi 60 %) islamistické síly, především favorizované Muslimské bratrstvo.

Na výsledku voleb se mimo jiné odrazilo velkorysé financování Muslimského bratrstva a saláfistů, kteří představují radikální křídlo islamismu v Egyptě. Islámské strany získaly v uplynulém roce od Saúdů, ale i z Kataru či Kuvajtu až půl miliardy dolarů. To jim umožnilo štedře rozšířit své charitativní aktivity a následně v první fázi parlamentních voleb v Egyptě obsadit první dvě místa, z čehož 20 % pro saláfisty bylo poměrně velkým překvapením.

Jak se zdá, vítězem revoluce je v tuto chvíli Muslimské bratrstvo, které se revolučního vzruchu z jara a podzimu 2011 de facto neúčastnilo. Jeho zakořenění v Egyptské společnosti, oportunistická politika sledující především vlastní cestu k moci a výrazná finanční podpora od islámských vlád mu však zaručily úspěch.

Zdroj: www.anarkismo.net/article/21168

Překlad: Květoslav Vobořil

„DEJTE NÁM SVÝ DÁVKY“

KPK

PROTESTY PROTI SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝM Z TŘÍDNÍ PERSPEKTIVY

Když v letech 2008 a 2009 firmy propouštěly a zhoršovaly pracovní podmínky, nedokázali se tomu na pracovištích bránit ani lidé na Šluknovsku. I tahle zkušenost bezmoci a porážky mohla za to, že když vyšli na podzim 2011 do ulic, nehájili tam své zájmy. Protesty proti sociálně vyloučeným neměly nic společného s nezávislou dělnickou politikou - byly kopii politiky kapitálu a státu. Když na nich lidé prosazovali, že na chudé musí být přísno, zapomínali, že tohle už prosazují vládní reformy a že na to doplatí (jako chudí ve zchudlém regionu) především oni sami. Zapomněli, že své životní potřeby mohou pracující prosadit ne voláním po nulové toleranci, ale prosazováním maximální neposlušnosti a nedisciplinovanosti vůči poručníkům firem a vlády.

Z podzimních protestů „proti nepřizpůsobivým“ ve šluknovských městech mrazilo. Pohrozily perspektivou, že by rasismus a protofašismus mohl zapustit kořeny na pevnějších společenských základech, než je tradiční ultrapravicové prostředí. Ve šluknovských městech na podzim letošního roku to přitom nebylo poprvé, co jsme byli svědky masových protiracismických demonstrací a pokusů o pogromy, jichž se neúčastnili jen neonacisté, ale též, či především, místní lidé. Premiéra se odehrála před třemi lety v Janově - na veřejně propagovaném rasismu, který byl do oné doby doménou ultrapravicových aktivistů, tam tehdy participovali tamní obyvatelé napříč sociálními třídami i věkovými skupinami. A nešlo jen o symbolickou podporu. Nejenže se místní účastníci demonstrací, udělali dokonce krok dál - schovávali neonacistům zbraně ve svých domech či jim umožňovali utíkat před policisty přes zahrady atd.

Tehdejší pokus o to, aby organizovaný, veřejně artikulovaný, politický (ne „běžný“, každodenní) rasismus zakořenil ve společenské realitě (zejména uvnitř pracující třídy), aby si opatřil solidnější sociální základnu, než mu nabízel prostředí neonacistických aktivistů a chuligánů, skončil nezdarem i díky nekompetenci ultrapravic. Dvě věci jsou však od janovských událostí pořád součástí agendy:

★ Zaprvé nám Janov, byť v mikroměřítku, připomněl, že fašismus byl v historii vždy nesen hnutím zdola, zevnitř občanské společnosti, které zahrnovalo i příslušníky pracující třídy, a že by bylo tendenční karikaturou, kdybychom ho vykruslovali, jak se toho často dopouští „radikální levice“, jako výsledek komplotu velkokapitálu, jako jeho vynález, který posléze implementoval do společnosti. Popisovat fašismus jako zlo, které přišlo ze strany kapitálu, je možná utěšující, ale mylné. (Nenahodí se, že pracující třída a kapitál nejsou dvě separované entity, ale spíš dva momenty jedné reality.)

★ Zadrhé nastolil otázku: Jak reagovat na veřejné projevy rasismu, při nichž na náměstích nestojí subkulturní panoptikum zastydělých uctívaců Třetí říše a násilníků, tedy na situaci, kdy není produktivní sáhnout k „tradičním“ metodám monitoringu a fyzické konfrontace? Tahle otázka je, obávám se, pořád ve hře.

Během tří let po Janově nebyla zodpovězena, šluknovské události nám tak poskytují příležitost pokusit se o reparát debaty na tohle téma. Dopředu prozradíme, že se pokusíme o odpověď, která nebude směřovat ani k charitativní péči o vyloučené, ani k „náslé charitě“ (preventivní násilné „obraně“ potenciálních obětí před ultrapravicovým násilím).

Zaměříme se spíše na prvky společenské reality, které by mohly umožnit praktickou kritiku rasismu, a navíc, alespoň pro tuhle chvíli, spíše na lidi z pracující třídy - na to, jaké podmínky a motivace je do slepé uličky rasismu přivedly, a na to, kde bychom mohli získat oporu pro případnou intervenci. Nejen proto, že otázka lidí ze samotného dna pracující třídy („sociálně vyloučených“) je příliš komplexní na to, abychom si na ni teď troufli. Tež proto, že o jejich životních podmínkách a postojích toho víme díky zájmu terénních sociálních pracovníků a nejrůznějším analýzám paradoxně víc než o lidech, kteří plnili nepokojná náměstí na severu Čech.

JAK NA TO? IMPOTENCE ABSTRAKTNÍCH IMPERATIVŮ A NUTNOST POCHOPENÍ KONKRÉTNÍ REALITY

Před závorkou každé snahy o pochopení rasismu je třeba vytknout, že kapitalistická realita, tvář v tvář početnému a silnému potenciálnímu nepříteli, jakým pro ni je Marxův *kolektivní dělník*, svou diktaturu buduje na konkurenci uvnitř pracující třídy. Dělá to sty způsoby, skrze rozdělování zaměstnanců do mzdových kategorií, skrze pracovní kvalifikaci, produktivitu práce, věk či gender. Xenofobie a rasismus jsou však téměř sázkou na jistotu: jsou jedním z neefektivnějších nástrojů, jak konkurenci uvnitř pracující třídy prohlubovat a posilovat. Pokud jí přitom nezastaví třídní boj, vrcholí konkurence uvnitř pracující třídy v obdobích ekonomického útlumu či krize, tedy v aktuální fázi kapitalistického cyklu.

Jinak než s tímhle „apriorním“ hlediskem o vztahu rasismu a kapitalismu na vědomí se s rasistickými tendencemi nemůžeme utkat, aniž bychom se v tématu neztratili. Jakkoli je však pro nás tenhle generální náhled *fundamentální základnu*, je *sám o sobě nedostatečný*. Popravdě: sebeúplněnější varování před tím, že „rasismus rozbíjí jednotu dělnické třídy“, se musejí mít účinkem, lidem z pracující třídy jsou totiž samotné apely na „třídní boj“ či její „historickou misi“ u zadku (přestože pracující třída existuje a třídní antagonismus je permanentním faktem kapitalistického výrobního způsobu). Chceme-li se ve vši skromnosti, s ohledem na své postavení politické minority a naše počty a možnosti, dopustit ve věci rasistických tendencí intervence, která si bude moci dělat nároky na přívlastek smysluplná, bude třeba položit páku jinde.

Tím spíš přitom musíme odmítnout vágní imperativy o tom, že „napadat ty (sociálně) nejslabší je zavrženímhodné“, že „předsudky jsou špatné“ nebo že „rasismus a princip kolektivní viny není humánní“ atd. Jakkoli mohou být pravdivé, jejich argumentační a mobilizační síla je nulová. Jsou jen pro okrasu a dobrý pocit těch, kdo je vznášejí. Nefungují.

Nejde o to, vybrat si ta správná abstraktní hesla, šermovat jimi proti rasismu a snažit se je injektovat do života třídy: naší výzvou by

mělo být pochopit (s pomocí obecné proletářské politiky) materiální realitu ve vši její konkrétnosti a trivialitě, ve sto a jednom jejím aspektu. Všechny totiž mohou mít na formování společenské dynamiky vliv, a jen když je poznáme (skrze koncept třídní kompozice, organizace kapitálu a inquiry), můžeme doufat, že se nám v konkrétních podmínkách (a v tom, jak je *vnímají* lidé a jak se to projevuje v jejich jednání) podaří najít *rozpory*, o které se můžeme opřít a které mohou bránit rasistické kanalizaci. Právě o to jde: najít v realitě kolem nás průduchy, jimiž se ona generální (a sama o sobě umělá) ponaučení *budou sama prosazovat*, díky nimž budou dostávat konkrétní podobu a pádnou přitažlivost, skrze něž budou *viditelná* a přímo „*hmataitelná*“.

Následující text si nedělá větší ambice než být příspěvkem na cestě za takovým cílem. Realitu, která zrodila hromadné a organizované rasistické jednání, jsme se pokusili prozkoumat s pomocí rozhovorů s účastníky demonstrací proti „nepřizpůsobivým“ ve Varnsdorfu i s dalšími tamními obyvateli a skrze rozbor třídní kompozice a organizace kapitálu v místě.

Protesty na Šluknovsku sice utichly, navzdory tomu však snad není od věci naše postřehy vydat: I když vycházejí z tamního regionu, mohou mít obecnější platnost a naznačit i metodu, jakou se k problému snažíme přistupovat. A s ohledem na ekonomické vyhlídky našeho regionu bohužel musíme počítat s tím, že břemeno rasismu bude pracující třídu tížit spíše intenzivněji, a bude si proto zasloužovat naši pozornost dál.

★ ★ ★

KRIMINALITA? TAKÉ, ALE NE ZAPRVÉ

Ptáme-li se na důvody, které občanskou společnost na severu Česka aktivizovaly, je nejhlasitější odpověď, kterou nabízela média: kriminalita. Bud' přímo, nebo prostřednictvím svých blízkých či známých, se s ní skutečně setkal každý, s kým jsme mluvili. A měla nejrůznější podoby (následující citace v kurzívě pocházejí z rozhovorů z Varnsdorfu).

Od úsměvně lekávého „*Srocujou se. Oni se prostě všude srocujou, v tlupách.*“ přes stížnosti na nejrůznější neplechy („*Lezou do zahrady, cikaňata, člověk musí mít pořád oči v okně, jestli mu nepolezou na jablka.*“), šikany a výhrůžky („*Ty jejich prckové šikanují děti na hřišti.*“ - „*Takový provokačky, třeba vám na ulici řekne i desetiletý kluk Ty gádžo jeden, zakřičí na vás z okna Bílá svině!*“) až po krádeže a násilí („*Moji maminku vykradli dvakrát, jednou garáž, podruhé kůlnu. Mě osobně přepadli s boxerem v Café baru, je to čtyři roky zpátky, měl jsem šest štrejchů.*“).

Tenhle aspekt se vůbec nedá podceňovat. I ona popotahování se na dětských hřištích totiž dokážou znepříjemnit život a nahnat strach a válku „chudých proti těm méně chudým“ musíme odsoudit přinejmenším jako slepou uličku.

Na počátku dění na severu byly ostatně na konci srpna násilné incidenty. Byla-li ale kriminalita spouštěčem šluknovských protestů, nebyla dominantním motivem, který protesty nakonec prostoupil, aspoň podle rozhovorů, jak ukážeme o pár řádek dále.

Byl tím nejhlubším tématem anticiganismus? Drtivá většina lidí, s nimiž jsme mluvili, se vůči němu vymezovala - protesty se přece vedou

proti „nepřizpůsobivým“, nejen proti Romům, vysvětlovali. Zdůrazňovali, že mezi „sociálními parazity“ jsou i bílí, a poukazovali na to, že znají i slušné Romy.

„Jasně že znám Cikány, co jsou v pohodě, i si s mima sednu v hospodě, starousedlíci, který pracujou, pohoda.“ - „Ty sociálně nepřizpůsobivý, to nejsou jenom Cikáni, abych jim neškodil, jsou to i bílí rodiny. Tady to není rasistická otázka.“ - „Tady jsou i bílí, co od revoluce nesáhli na práci a jen lemtaj po hospodách, to není jen o Romech. Ale o nich hlavně.“ - „Teď jsem se o tom bavil s kamarádem, mně na Romech nevádí vůbec nic, problém jsou ti nepřizpůsobiví, a to jsou i bílí, i když Romů je tam teda víc.“

O těch slušných Romech přitom ale mluvili jako o výjimkách, které potvrzují pravidlo: Jednoho dva „normální“ Cikány znám, ale 99 procent těch zbylých budou, předpokládám, „nepřizpůsobiví“. Jenže právě tak vypadá uvážování podle rasistických předsudků.

Anticiganismus je v Česku ostatně obecně akceptovatelným druhem rasismu a svou roli hrál i ve šluknovských událostech. Nevysvětluje však vše. Tenhle společensky legitimní rasismus byl rámcem, který šluknovské protesty určitě ulehčoval, jejich příčiny ale ležely jinde.

„ZNEUŽIVAJÍ DÁVKY. O TO TU JDE HLAVNĚ“

„Kdybyste měli ze všech problémů vybrat jeden, ten největší, co vám vadí hlavně?“ byla otázka, které se dostávalo uniformní odpovědi. Nikdo nejmenoval kriminalitu či násilí, nikdo neopomněl jako dominantní důvod, který zaplnil náměstí, uvést: „Že je živíme.“

„Co lidem vadí nejvíce? Že nic nedělají. Že žijou z našich peněz.“ - „Zaprvý žijou z našich peněz a zadruhé, kolikrát maj víc peněz k dispozici než normální občan, který dělá. Kvůli tomu tady ty shromáždění jsou.“ - „Mě když vyrazej z práce, daj mně 60 procent a ani korunu navíc. Ta svině, co nikdy nedělala, z čeho vyplácej dávky jí? A pěkný dávky, co já vím.“ - „Proč on se válí u televize a dostává víc než já, co chodím do práce, proč?“

Hluboko za protesty vězela vzájemná soutěž, která tvoří pozadí života pracující třídy. Zatímco nemáme jinou šanci, jak si opatřit životní prostředky, než prodávat jediné zboží, které máme (pracovní sílu), na trhu se nenajdou kupci pro nás pro všechny. Kapitál nepotřebuje všechny pracující: do své aktivní armády si najme jen někoho, leckdo musí čekat v rezervním mužstvu, jen tak pro případ. Ona „přebytečná“ část pracující třídy, ta, pro niž kapitál nemá pracovní uplatnění vůbec či která musí prodávat svou pracovní sílu výrazně pod její cenou (náklady na její reprodukci) v nestálých podmínkách, mimo oficiální pracovní trh, je pro kapitalistickou ekonomiku *nutností* a má pro ni několikrát význam. Nejenže tlačí svou konkurenci mzdy dolů a drží na uzdě nároky aktivní armády pracujících, mnohdy nabízí též alternativní terč dělnickému vzteku.

Skutečné kořeny šluknovského třesnění spočívají v konkurenci uvnitř pracující třídy a její separaci od dvou sektorů, trhu s pracovní silou a „trhu“ se sociálními dávkami (příčemž na druhém z nich jsou relativně početnější zastoupení Romové, což celé otázce dodává „etnický“ rozměr).

Samozřejmě to neznamená, že by na „povstálých“ náměstích nebyli o víkendech chudí (bílí) lidé, kteří si v pondělí šli na úřad pro dávky stejně jako jiní chudí lidé, proti nimž byly protesty namířeny. Byli, jsme ostatně v regionu s patnáctiprocentní nezaměstnaností.

Máme-li na věc nahlížet očima lidí z demonstřací, může být nakonec samotná účast na „trhu“ se sociální mzdou „přípustná“. Problém je, že zatímco „řádný člověk“ si na něj „odskočí“, aby si poté opět našel kupce své pracovní síly, byt' by ji měl prodávat za sebemenší cenu, existují „paraziti“, kteří jsou na sociální mzdě závislí dlouhodobě a kteří berou sociální dávky, ač na ně nemají nárok.

Pak je tady „to zneužívání, to je nespravedlnost na entou. Proto jsou na ně (nepřizpůsobivé) lidi hrozně naštvaní.“

Tenhle argument má háček. Český sociální systém je poměrně přísně regulovaný a podle nejvyšších fundovaných odhadů se zneužívá mizivá část sociálních dávek, která představuje zanedbatelné množství peněz - je zhruba ve výši pouhých 0,35 % státního rozpočtu. Naopak kvůli spletnosti a přílišné individualizaci sociálního systému (kvůli které se stává nepřehledný) i kvůli stigma „loserovství“, který se ve společnosti s pobíráním sociálních dávek pojí, si 20 % z těch lidí, kteří mají na dávky nárok a měli by je dostat, své dávky nevybere.

Jakým mechanismem tedy „Istiví“ „nepřizpůsobiví“ systém „zneužívají“? Hm, prostě tak. Na straně chudé pracující třídy shromážděné na Šluknovsku pod praporem rasismu a populismu (ale i po hospodách a na ulicích ve zbytku Česka) panuje vážná představa, že to jde, a svým životem žije tisícero smyšlených „příkladů“, které dodala nejryzejší lidová tvořivost.

„Dám příklad, přijde ženská na výbor, přitáhne pět dětí, brečí, že nemá na živobytí, že nemá na tamto... a oni jí šoupnou tisícovku dvě.“ - „To von přijde na úřad a hned dostane čtyři pět tisíc, jako že je ve srabu.“ - „Voni tam přijdou a vybrečej si to. Jak je to možný? Nevím, někdo z toho může mít byznys.“ - „Voni dostávají prostě větší dávky. Jak to dělaj? To nevím. Ale tohle mě šve hlavně, že dostávají, i když dostávat nemaj.“

Podobná „svědectví“ a „vysvětlení“ pochází z říše urban legends a o nic uvěřitelnější a realističtější nebyla ani naděje, kterou chudí na severu sdíleli a kterou vyjadřovala slova, která směrem k romským ubytovněm (nejen) při demonstracích lidé křičeli: „Vraťte nám své dávky!“

Jako by tímhle sloganem chtěly protesty samy podtrhnout, že ztělesňovaly konkurenční boj chudých lidí mezi sebou: Vám ať stát vezme - a nám ať to dá.

(Nejen) v tomhle ohledu řekněme, že iracionalita se na šluknovských náměstích rozdávala plnými hrstmi. Něčeho jiného se na nich však bohužel proklátě nedostávalo.

ABSENCE TŘÍDNÍHO POHLEDU NA VĚC

Nesmíme ztrácet ze zřetele, že jsme v regionu, který nepatří k nejmilovanějším destinacím kapitálu (oficiálně se takovým oblastem říká „kompletně strukturálně zaostalé“): firmy sem neinvestují, stát se nestará, vzdělání je špatné, spojení do jiných regionů mizerné. Ne-ní tam moc příležitostí sehnat kupce vaší pracovní síly. A nebyla-li tam práce už před rokem 2008, s dopady krize se situace ještě zhoršila.

Znal-li každý někoho, kdo znal někoho, komu „nepřizpůsobiví“ vybrakovali zahrádku, měl mezi svými blízkými též někoho, koho se dotklo propouštění v letech 2008/2009, nebo přišel o práci přímo on sám.

„Já třeba dělala v Mattelu a tam ze dne na den skončila celá fabrika. Celá fabrika. Tam dělal manžel, manželka, v tu ránu byli bez práce. Všichni. A pak jsem nastoupila do papíren a tam jsem se s tím potkala znovu.“

Přecinit význam, který pro šluknovské protesty měly ony dva roky (ale dokonce život v „ekonomickém stínu“ obecně, dlouhá léta dozadu), dost dobře nelze. Jak se to zapsalo do tamní kolektivní zkušenosti pracujících? Jak se to podepsalo na kondici tamní pracující třídy? Fatálně.

Zarážející byla naprostá *pokora*, *samozřejmost* a *odevzdanost*, s nimiž lidé o ranách, které jim kapitál během doby „protikrizových“ opatření uštědřil, mluvili. Žádné pracoviště, o němž byla řeč, nezažilo elementární solidariťtu, pokus o kolektivní obranu. Svěvole kapitalistického cyklu s jeho krizí se brala jako samozřejmý fakt, vůči němuž jsme bezmocní... a jehož samozřejmost nespochybňujeme - bez sebemenšího zaváhání ji bereme za nevyhnutelnou přírodní katastrofu, z níž nelze nikoho vinit. O těžkém útoku na své příjmy a životní úroveň lidé mluvili bez špetky zloby či alespoň rozhořčení vůči firmám, které je propouštěly.

Zkušenost porážky na pracovištích, která se obešla dokonce bez pokusu se zdánlivě „nevynutelností“ jakkoli vzepít, byla špatným příspěvkem do procesu formování třídního vnímání. Tím to ale nekončí. V současném „rozpoložení“ regionu na ni však navíc navazuje pocit povinnosti okázale se vymezit proti „nepřizpůsobivým“. A to i navzdory *realitě*, kterou mají lidé každodenně před očima. „Nepřizpůsobiví“ jsou lemplové, kdo chce, ten si práci najde i u nás,“ zněl tak (nezaměstnaností těžce postiženým) Varnsdorffem hlas, na nějž by byl Miroslav Kalousek a další zastánci hesla „na chudý musí být přisnost“ pyšný - aby se vzápětí potichu dodávalo, že tak docela to však není pravda.

„Je těžký sehnat tady práci?
- Já říkám, kdo práci chce, ten ji sežene.
- Znáte někoho, kdo byl nezaměstnaný dlouhodobě?
- Můj táta, třeba. Dělal v TOSu, tam se propouštělo a rok nemohl najít práci...
- Takže tak snadný asi...
- ... ale jako fakt ji hledal, ale vopravdu ji nemohl najít.
- Jakou nakonec sehnal?
- No, dělá pod obecním úřadem...“

„- Já to řeknu takhle, když někdo sehnat práci chce, tak si ji asi sežene. Asi. Moje paní má teď teda problémy s prací, ale já myslím, že ji sežene. Doufám, teda, no.“

Výstižnější příklad rozporu mezi tím, co se proklamuje kvůli populistické, romofóbní ideologii, a realitou, v níž žijeme, si stěžij přát. (Několik lidí si nakonec uvědomovalo, že práci na Šluknovsku nemá šanci sehnat, bez ohledu na barvu pleti, nikdo bez kvalifikace.)

Z míry třídního poraženectví by ale ve Varnsdorfu neměli radost jen vládní architekti protidělnických reforem. Hlas, který severem zněl, by potěšil všechny šéfy a zaměstnavatele.

„- Znáte nějakýho Roma, co by byl v pohodě?
- U nás v práci jednoho máme, je tam tři roky, a ten je slušnej, ještě ani jednou nemarodil.“

„- U nás propustili třicet čtyřicet lidí a teď jim zavolaj a ty lidi přijdou, na tři dny na brigádu, pak znovu na pracák, vodhlašujou se z těch pracáků a znovu přihlašujou a znovu vodhlašujou. Voni sou vděčný za to málo.“

Aha, takže to, co dělá z člověka dobrého člověka, je jeho ochota a schopnost dít pro firmu, bez zameškaných hodin a s pocitem vděku za sebenejistější pracovní podmínky! Jenže logika, která se trefuje do lidí mimo okraj pracovního trhu, a ne do podmínek, které je tam poslaly, která viní chudé a vyvíňuje chudobu, materiální nouzi a nejistotu, má

v sobě extrémně pichlavý protidělnický osten. Jedním z nejhorších produktů protestů proti „nepřizpůsobivým“ je více či méně artikulovaný imperativ, že ideálním protipólem „nepřizpůsobivého“ je skladná, poslušná pracovní síla, která se bez odmlouvání přizpůsobí všem podmínkám, materiální nouzi a nejistotě, jakémukoli diktátu ze strany zaměstnavatele či vlády.

Vsadit na kartu disciplinovanosti, zákona a pořádku se pracujícím *nevypálí*. Hranice toho, kde by mělo končit naše sebeobětování pro zisk firem, má totiž kapitál položený velmi daleko. Dodejme však, že síla ideologických proklamací „kdo se chce uživit prací, ten se užije“ a „budme vděční za to, jak se k nám firmy chovají“ ale hranice má: moc těchto falešných slov je každodenně zpochybňována skutečností, která obyvatele severu obklopuje, i jejich vlastním vnímáním a reakcemi, neodehrávají-li se na demonstracích proti „nepřizpůsobivým“, ale třeba během rozhovoru s kolegy nebo doma.

VŮČI VLÁDĚ A FIRMÁM JSME BEZMOCNÍ. NA SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ STAČÍME

Porazenectví a, máme-li to říci nadneseně, dokonce téměř jeho oslava, jsou pro pracující v dnešní době *sebevražednou výbavou*. Poté, co se protidělnická opatření prohnala z důvodu (a zároveň *pod záminkou*) ekonomické krize v letech 2008 a 2009 na *pracovištích* (a její druhé kolo nám teď hrozí), se přesunula na úroveň *společnosti*. Na jedné straně se tak snížila *cena*, za niž *prodáváme pracovní sílu* (či se nám dokonce zmenšila možnost ji prodat), na straně druhé nám porostou *náklady na její reprodukci* (životní náklady - na jídlo, bydlení, léky, vodu atd.).

O tom, co udělají vládní reformy s životní úrovní, nepanují iluze.

„*Pracující lidi ty reformy vodnesou. Já to vidím tak, že utahování opasků bude pro obyčejný lidi, ty to budou mít horší. Manželku mám v invalidním důchodu a léky, za který jsme dali třeba stovku, za ně teď dáme pět stovek.*“ - „*Lepsi to určitě nebude, bude to horší.*“

Hledání viníka v „nepřizpůsobivých“ ale brání sledování smysluplného cíle. Nejen to, vede k tomu, že zapomináme na místo, které nám kapitalistická společnost určila, a na věc se nedíváme skrze své vlastní zájmy, ale z pohledu „těch nahoře“.

„*Jsou tady mraky Vietnamců. Mraky. Ale proti nim nikdo neřekne ani slovo. V životě nebyli na práci, v životě nebyli na sociálce, nikdy nechtěli žádný peníze, postarají se o sebe sami.*“ - „*Pro stát nedělej, tak proč maj dostávat prachy.*“

Pracující tak redukuje sami sebe na pouhé daňové poplatníky, stávají se pečlivými účetními státní, „naši společné národní kasy“, jinými slovy: identifikují se se státem, odcizenou strukturou, která reprezentuje obecné zájmy kapitalistické akumulace a své vlastní zájmy jako individuálního kapitalisty, ne zájmy pracující třídy. A to v situaci, kdy je ve světle reformu, které stát zavádí a které vyplundrují kapsy pracujících lidí, zcela zřejmé, na čí straně stát stojí.

Pro varnsdorfská náměstí však bohužel nebyli nepřitelem ti, kteří mohou za to, že jsou naše životní podmínky stále víc nesnesitelné, jejich hněv nesměřoval proti firmám, vládě, natožpak proti kapitalistickému soukolí jako takovému.

„*My prostě zařídíme, že oni ty dávky přestanou dostávat. To my zařídíme. Pak budou*

nespokojení zas voni, jako jsme teď my.“ - „*Já vám řeknu: ty demonstrace dokážou, že to bude jedna ku jedny. Když nedostanu já, tak proč má dostat on.*“ - „*Proč by měli mít nějaký výhody? Já vám řeknu, my jim v tomhle prostě zatneme tepec.*“

Sebevědomí, s nímž o své bitvě proti „nepřizpůsobivým“ účastníci demonstrací z řad pracující třídy mluvili, bilo do očí hlavně ve srovnání s *trpnou rezignací*, s níž popisovali, jaké existenční problémy jim přinesla opatření ze strany firem.

Rány, které pracující třída utrpěla na pracovištích (a nemluvíme tu jen o letech 2008 a 2009), ji zanechaly v dezolátní kondici, bez zkušeností s kolektivní silou, natožpak kolektivními vítězstvími, která by jí umožnila vybrousit z *každodenních antagonismů třídní vnímání* svého místa ve společnosti, a bez ambicí reagovat na diktát kapitálu kolektivně. Je fragmentovaná, atomizovaná, rozbitá, dělnická komunita a kolektivita neexistuje - a v této situaci se obrací ne proti svým skutečným nepřítelům (státu a firmám), ale proti spodním společenským vrstvám.

Romové jsou přítomní ideální terč.

Jednak, na rozdíl od pracující třídy komunitou ještě pořád jsou (byť rozhodně ne ideální), jednak je lze ztotožnit se „sociálními parazity“. A ještě něco: tažení proti „nepřizpůsobivým“ je (po pasivitě na pracovištích) najednou boj, do něhož se vyplatí investovat, boj, v němž se dá čekat „úspěch“. Proč? Protože stát bude na vaší straně (nemá problém s tendencemi, které staví a posilují hranice mezi jednotlivými skupinami pracující třídy, zasahuje až v případech, kdy dostane konkurenční boj uvnitř třídy příliš brutální formu, kdy bude ohrožen, například při pogromech, státní monopol na násilí atd.). A protože volání po větší přisnlosti proti chudým jde ruku v ruce s reformním politickým kurzem.

Na šluknovských náměstích zcela absentovala *proletářská politika*, vládla na nich karikovaná, lidová podoba politiky *vládnoucí třídy*: volalo se po „léčbě“ prostřednictvím otrockých veřejných pracích a utahování šroubů.

„*At' ty dávky dostane, ale at' tady maká osm hodin jako my. V šest bude nastoupenej před radnici, tady ti dám úsek - a tam nebude jediná travička! Budeš makat. V zimě vstaň ve tři hodiny, vodházej sniž a v osm můžeš jít chrápat!*“

To, že skrze útok na sociálně vyloučené míří účastníci manifestací z řad pracujících, jichž tam byla většina, sami na sebe, si oni sami, navzdory tomu, že nezaměstnanost je na severu všední realitou, neuvědomovali.

Zopakujeme to proto ještě jednou: *volají-li pracující po disciplíně, přisnlosti, poslušnosti, nulové toleranci a vládě pevné ruky, budou první, kteří na to doplácí.*

PÁR POZNÁMEK MÍSTO ZÁVĚRU

★ Protesty proti „nepřizpůsobivým“ jsou se všemi svými protidělnickými implikacemi jedním z následků absence politické autonomie proletariátu a demobilizovaného stavu, v kterém se pracující třída nachází, a tvrdých lekci z let 2008 a 2009, stejně jako očekávání opětovného zhoršování životní situace. Jsou, žel, zvrácenou, nebezpečnou kolektivní „odpovědí“ třídy na ekonomický útlum či krizi, jednou z mála podob reakcí lidí na současný ekonomický cyklus.

S ohledem na ekonomické vyhlídky musíme bohužel čekat, že takovým reakcím, které budou nespokojenost a sociální strach lidí kanalizovat do rasismu, budeme ještě nejspíš

čelit. I proto je třeba odmítnout všechny zoufalé hlasy, které jako možnost navrhuji „*volit ODS a podpořit strůjce těch nejhorších neoliberalních nočních můr. Následný materiální nedostatek neprivilegovaných a jejich propad životní úrovně by pak mohl být obrovským impulzem pro sociální vzpouru.*“ (Podle článku na webu jedné anarchistické organizace se na tom shodli účastníci diskuse pořádané občanskou levicovou iniciativou koncem září v Ostravě.) Takový laboratorní pokus se (sociálním i politickým) osudem lidí by nevyšel, taková sázka na mechanistický souběh mezi proletářským jednáním a kapitalistickým cyklem je tragickým omylem. Jednání třídy je formováno řadou faktorů - to, že by „radikální levice“ „osvícené“ připravila pracující o chleba, by žádnou „zárukou“ toho, že budou najednou jednat „správně“, nebylo.

★ Oslavu poddajného pracujícího, který se vděčně *podřizuje* potřebám firem a státu, která za protesty prosvítala, je třeba kritizovat. Na druhé straně ale netřeba mít romantické iluze o „antikapitalistické subverzivitě“ (romského) prostředí, z něhož se mnozí sociálně vyloučení rekrutují (a v němž jsou vězni vlastních předsudků, patriarchálních tradic a sociálních hierarchií), a způsobu, jímž se lidé, kteří dostali nálepku „nepřizpůsobivých“, *přizpůsobují* podmínkám přežívání na okraji oficiálního pracovního trhu či mimo něj. Práce načerno, kterou člověk vezme, aby si přilepšil k sociálním dávkám, z nichž nelze vyžít, aby se mu z výplaty na základě „řádné“ pracovní smlouvy nestrhávaly splátky z dluhu, protože žádnou jinou nesehnal či z jiného důvodu, představuje v první řadě bídu a nejistotu. Taková námezdní práce (nemluví o práci v nelegální ekonomice) však uvaluje na člověka též mnohem horší podmínky pro případnou konfrontaci šéfů.

★ Jedna z posledních říjnových varnsdorfských manifestací skončila svého druhu Hyde Parkem, v jehož centru byl místní Rom, který osvědčil chladnější hlavu a bystřejší rozum než mnozí demonstranti. (Kromě toho ale i kritický pohled na věc: ani nedělal z Romů anděly, ani se od nich svatouškovsky, jak se to mnohdy stává „slušným Romům“, nedistancoval jako od „tamtěch Cikánů“.) Hlavně díky němu se z něčeho, co mohlo být jen překřikováním se, stala veřejná tribuna, která nabízela mnohem realističtější a užitečnější pohled na realitu tamního života než celá předchozí manifestace. „*To tady budeme donekonečna mluvit o tom, že někdo někde ukradl peněženku? Vždyť tady není práce, firmy na nás kašlou, vlada na nás kašle, to je věc, co bychom měli řešit,*“ prosazoval na náměstí vášnivě asi padesátiletý muž.

Můžeme-li vidět z toho, co se na Šluknovsku dělo, cestu ven směrem, který by byl pro pracující užitečnější, vede právě tímhle směrem. Naděje je v tom, že Romové, můžeme-li mluvit právě o této skupině lidí, kteří jsou na sociálním dně, vygenerují vlastní militanty, kteří nebudou „vůdci“ proto, že mají ve své komunitě materiálně navrch (zaměstnávají ostatní, půjčují peníze), kteří jako „střední třída“ neutěchou do nevládního sektoru a jejichž hlas nezůstane uvězněn v romské komunitě. A že se pracující třída zaměří na praktickou kritiku ne chudých, ale podmínek, které chudobu produkují.

Kolektivně proti kapitálu (KPK)

Článek je pracovní verzí textu, který vyjde v *Třídní knize* číslo 5. Tam by se měl mimo jiné nacházet i článek z následující strany doplněný o tabulky a další poznámky k textu.

TŘÍDNÍ KOMPOZICE NA ŠLUKNOVSKU

DĚLNICKÁ MINULOST A SOUČASNOST REGIONU

NĚKDEJŠÍ PRŮMYSLOVÉ CENTRUM...

Varnsdorf byl od druhé poloviny 19. století významným průmyslovým městem. Na začátku 20. století v něm bylo 160 továren, v průmyslu tehdy pracovalo 80 procent jeho obyvatel. To s sebou přineslo i militantní dělnické boje. Během 1. máje 1891 se ve městě střetlo 1600 dělníků s četníky, kteří proletáře rozháněli s nasazenými bodáky. V roce 1900 se tři tisícovky pracujících zapojily do stávkového hnutí za kratší pracovní dobu.

Po vzniku Československa v roce 1918 se tehdy ještě převážně německojazyčný region najednou ocitl na periferii, což se odrazilo na úpadku rozvinutého textilního průmyslu. Další ránu mu zasadila hospodářská krize 30. let. Varnsdorf si přesto dál zachovával průmyslový charakter, a to i během druhé světové války.

V roce 1947 (tedy již po odsunu německých obyvatel) se stávka 10 tisíc varnsdorfských dělníků za znárodnění textilní továrny německého podnikatele židovského původu Emila Beera stala jedním z největších poválečných bojů, v nichž si dělníci od znárodnění slibovali zlepšení životní úrovně. Toho se ale s nástupem stalinismu nedočkali a tak se také Varnsdorf stal v roce 1954 místem krátké stávkové výpravy za vyšší mzdy.

... SE STALO ODSTRČENÝM, POLOZAPOMENUTÝM REGIONEM

Především kdysi důležitý textilní průmysl v posledních 20 letech z kraje až na pár výjimky vymizel. Do Varnsdorfu nevede žádná významná dopravní tepna. V oblasti už před současnými nepokoji převládá pocit, že region je už jen místem, jehož osudy nikoho nezajímají a kde lišky dávají dobrou noc. Ostatně, kraj skutečně patří napříkladem spolu s Bruntálskem mezi nejchudší regiony v Česku.

Nezaměstnanost se na Šluknovsku od roku 2009 pohybuje kolem 15 procent a spíše dál roste. Místní podniky, podobně jako řada dalších tuzemských firem, reagovaly na dopady krize v letech 2008/2009 propuštěním řady pracujících. Například přibližně polovinu zaměstnanců se zbavil podnik Metalurgie Rumburk, třetinu pracovníků propustil výrobce dámských punčoch Elite, na 40 procent dělníků vyhodil na dlažbu dřevozpracující podnik Uniles.

Aktuálně je na Šluknovsku jediný podnik, který zaměstnává víc než 500 lidí. Příznačně nejde o žádný tradiční strojírenský nebo textilní závod, ale o moderní továrnu německého koncernu Benteler, která dodává díly pro autoprůmysl. Vznikla na zelené louce v průmyslové zóně Rumburk v roce 2005. Spolu s dalším německým výrobcem kabelů KWL tvoří na Šluknovsku nejmodernější provozy zapojené do mezinárodních výrobních řetězců.

Už jen stínem své bývalé slávy je naopak někdejší průmyslová chloub regionu, strojírenský závod TOS Varnsdorf, který vyrábí frézy a další obráběcí stroje. V roce 1917, kdy vznikl, šlo o nejmodernější továrnu na obráběcí stroje v Rakousko-Uhersku. Ještě před rokem 1989 v továrně pracovalo přes tisíc dělníků, dnes zaměstnává kolem 450 lidí.

Jednou z mála varnsdorfských textilek, které přežily úpadek tuzemského odvětví v pos-

ledních 20 letech, je producent bavlnářských tkanin pro oděvní účely Velveta a výrobce dámských punčoch Elite. Spolu s TOS tvoří tyto dva podniky chabý zbytek někdejšího průmyslového významu Šluknovska. Z dalších aktuálních průmyslových provozů ve městě stojí za zmínku už jen balírna koření společnosti Vitana.

Benteler a KWL jsou v podstatě jediné dva podniky na Šluknovsku, které jsou zapojené do mezinárodních výrobních řetězců v takovém strategickém odvětví, jakým je autoprůmysl. TOS Varnsdorf, Vitana a některé další podniky včetně textilních sice také vyrábí pro zahraniční trhy, avšak z hlediska potenciální síly, kterou mají pracující v autoprůmyslu, jsou Benteler a KWL na Šluknovsku jedinými zastupci svého druhu.

PRYČ A DOVNITŘ

Největším městem na Šluknovsku je Varnsdorf, kde žije kolem 15 900 lidí. Následuje Rumburk přibližně s 11 500 obyvateli, Šluknov má 5700 obyvatel. Celkem v regionu na konci roku 2008 žilo podle oficiálních čísel kolem 55 tisíc lidí. Region se dlouhodobě potýká s úbytkem obyvatel, odcházejí především mladí a kvalifikovaní.

Do měst na Šluknovsku se ale současně podle oficiálních dat Českého statistického úřadu stěhují noví obyvatelé. Z hlediska absolutních čísel bylo v roce 2010 stěhování do Varnsdorfu, Rumburku a Šluknova jedno z nejsilnějších za posledních 10 let. Po převodu na 1000 obyvatel přibýlo nejvíce nových lidí do Šluknova, a to 42,5. Pokud se však odečtou lidé, kteří se z kraje stěhují naopak pryč, je jasné, že žádné dramatické přelidnění způsobené stěhováním se v oblasti nekoná. V Rumburku a ve Šluknově byl celkový přírůstek obyvatel způsoben stěhováním až třetí nejsilnější za posledních 10 let, z Varnsdorfu se dokonce o něco víc lidí odstěhovalo, než přistěhovalo.

Z čísel statistik není jasné, kdo se na Šluknovsko vlastně stěhuje, ale je pravděpodobné, že jde skutečně o Romy. Přesto je při porovnání statistik s proklamacemi místních politiků zřejmé, že něco nesedí. Například starosta Rumburku Jaroslav Sykáček v červnu 2011 řekl, že se do města v roce 2010 přistěhovalo 1200 lidí, z toho má být 90 procent Romů a dalších „nepřízpůsobivých“. Podle dat statistického úřadu to ale bylo jen 433 osob. Za rok 2011 sice statistici čísla ještě nemají, přesto je ale nutné brát Sykáčkovy údaje o dalších 1160 nových lidech v Rumburku s rezervou.

Statistiky samozřejmě mlčí o tom, jaká je sociální kompozice nově přichozích. Je ale jasné, že se do regionu postiženého vysokou nezaměstnaností asi nestěhují za práci. Je pravděpodobné, že stěhování pro Romy představuje snahu uniknout lichvářským dluhům v původním bydlišti - aby na novém místě ale vzápětí upadli do stejného vykořisťovacího mechanismu, který parazituje na lidské chudobě. Kde nic není, ani smrt nebere, kapitál však dokáže profitovat i tam.

Za stěhováním Romů stojí podle řady svědectví i realitní firmy, které lidem v původním bydlišti nabídnou za byt na první pohled lákavou částku v hotovosti, podmínkou ovšem je vystěhování do některé z ubytoven, v tomto

případě na Šluknovsko. Tam se na ně ovšem okamžitě nalepí další ti, kteří na chudobě parazitují, ať už jsou to vlastníci ubytoven (soukromí, ale v případě Varnsdorfu je to i radnice), kteří si účtují vyšší nájemné, než jaké se platí v běžných nájemních bytech,¹⁾ či teplárny, které od Romů inkasují dvojnásobek běžných cen za teplo.

Těch pár vyvolených, kteří dostali práci například u městských služeb, o ni vzápětí kvůli vládním reformám přijde a musí čekat, až ji zase dostanou. Ovšem už ne v podobě regulérního zaměstnání, ale nucené práce, nové to podmínky pro získání sociálních dávek - které jsou současně v takovéto práci jedinou mzdou.

V regionu postiženém jednou z nejvyšších nezaměstnaností v Česku přitom jiná práce není, několik přežívajících textilek a strojírenských podniků a dva dodavatelé automobilek situaci nezachráně. Dojíždět do 50 kilometrů vzdáleného Liberce či Děčína se nevyplatí, šance najít práci není ani v sousedním Německu.

BUDOUCNOST PLNÁ VÁŽNÝCH OTÁZEK

V době, kdy vláda čím dál víc škrtí i sociální příjmy potřebných, nemá zejména řada mladých lidí bez práce z vyloučených regionů kromě svěšené hlavy podle despotismu kapitalu nárok vůbec na nic. Mnozí končí ve slepé uličce pouliční kriminality, heren a drog. Jen chvilku nato přichází před romskou ubytovnu dav lidí, z nichž mnohé kromě barvy pleti od lidí v ubytovně sociálně až tolik neodlišuje. Skandováním „Chceme vaše dávky!“ a pokusy o rasistický lynč se pak bludný kruh zoufalého proletářského hledání špatných terčů uzavírá...

Otázka, jak z něj ven, nás bude, s ohledem na perspektivy zhoršování životních podmínek pracujících třídy, trápit v nadcházejících měsících spíše s větší intenzitou než menší: Jak vlastně můžou lidé bojovat za zlepšení života v okamžiku, kdy jsou nuceni žít v obklíčení mezi nezaměstnaností, snižováním sociálních příjmů a lichvářskými upíry? Kde a jak můžou udeřit tak, aby zasáhli skutečného původce své situace (kapitál a jeho stát), jestliže jim chybí zdroj proletářské moci - pracoviště? A jakým způsobem je možné překonat kontaminaci pracujících třídy rasismem?

Na paměti je pořád dobré mít stávku z mostecké továrny Grammer z ledna roku 2010 - vedli ji společně bílí a romští zaměstnanci a zaměstnankyně, kteří tváří v tvář despotii firmy přesně věděli, kdo za jejich problémy může a proti komu vést boj. Kde však leží možnosti proletářské sebeorganizace, která by integrovala zkušenost a snahy lidí, kteří jsou na pracovním trhu, i těch, kteří jsou léta mimo něj?

Kolektivně proti kapitálu (KPK)

Poznámka:

1) Nájemné se na ubytovnách nevybírám za byt či pokoj, ale za osobu. Ve Varnsdorfu radnice určila tyto poplatky u dospělého ve výši 2900 Kč za měsíc, u dětí 1450 Kč. Jeden pokoj má na ubytovně sotva 10 m², společné jsou záchody, koupelna, kuchyň a prádelna. Za cenu, kterou musí zaplatit například čtyřčlenná rodina (8700 Kč), si lze již pronajmout například dvoupokojový byt v Praze na sídlišti. In: *Aktuálně.cz* (15. 9. 2011)

SPOLEČNĚ PROTI ANTICIGANISMU

REAKCE NA RASISTICKÉ DEMONSTRACE NA ŠLUKNOVSKU

Rasistické demonstrace a pochody na Šluknovsku z konce léta a začátku podzimu 2011 nejednou přerostly za asistence aktivních neonacistů v cosi, co se dá bez nadsázky označit za nedokonaný pokus o pogrom vůči místní romské minoritě. Zajímali jsme se, jak na tuto situaci reagovaly organizace zaměřené na otázku boje s rasismem a fašismem, které fungují v rámci širšího antiautoritářského hnutí. Zeptali jsme se proto dvou aktivistů, člena Antifašistické akce a Michala Pokorného z Iniciativy Ne Rasismu!

ANTIFAŠISTICKÁ AKCE (AFA)

1) Agenda AFA se na první pohled jeví jako především „proti-neonacistická“. Do jaké míry je vzhledem k této agendě schopná nebo ochotná reagovat na události, jakými byly právě rasistické demonstrace ve Šluknovském výběžku?

AFA se snaží dlouhodobě vrátit antiautoritářskou politiku zpět na zem a neplavat ve vzdušných zámčích neuskutečnitelných cílů a utopií. Neznamená to přijímat nějaké kompromisy či se nechat vtáhnout do hry oficiální politiky nebo tlaků zvnějšku. Zůstáváme autonomní v tom, jakou politiku děláme a čeho chceme dosáhnout. Co je ovšem pro nás klíčové, je praktický přesah naší práce a vidina konkrétních výsledků - ať už z dlouhodobého či krátkodobého hlediska. Snažíme se dělat nejlépe to, na co máme. Logicky se proto systematicky a nejdůkladněji zaměřujeme na boj proti neonacismu, protože víme, že je v našich silách být v něm úspěšní.

Musím ale přiznat, že situace na Šluknovsku znovu v našich řadách otevřela debatu o tom, jak efektivní je věnovat se neonacismu, když nám hnedně střední proud. Tvrdí jsme dopadli na hubu se zjištěním, že na Šluknovsku toho moc nezmůžeme, protože se anticiganismu jednoduše nevěnujeme stejně systematicky jako neonacismu. I kdybychom se mu ale věnovali, stejně je to na nás velký oříšek či přímo ořech, který nedokážeme rozlousknout. Vem si, že anticiganismus je velkým problémem jak v zemích bývalého východního bloku, jako jsou Maďarsko či Bulharsko, tak i v západní Evropě (viz Francii). Nikde se nepodařilo přijít s receptem, jak proti němu efektivně bojovat či mu dokonce předcházet - ať už na úrovni vládních politik a států, kteří si na psaní takových receptů platí experty na danou otázku, či na úrovni nevládního sektoru a občanské společnosti a v neposlední řadě i mezi autonomními a antiautoritářskými hnutími. Prostě je to problém, který je těžko řešitelný, a bylo by naivní se domnívat, že my ho dokážeme vyřešit. Skeptici či spíše realisti by dokonce řekli, že anticiganismus - stejně jako rasismus obecně - je věčný problém, který vyřešit jednoduše nelze.

A tak nám nezbylo nic jiného než na problém na Šluknovsku jen reagovat. Pokud se snažíš problém řešit, až když vybuchla napovrch, je to pozdě a už toho moc nezmůžeš. Jediné, co můžeš dělat, je snažit se mírnit následky a bojovat proti akutním hrozbám lynčů či pogromů a využívat při tom jak poznatky, které máš z boje proti neonacismu, tak zkušenosti z praktické politiky v ulicích. Abych odpověděl slovy tvé otázky: ochotu reagovat máme velkou, problém je v tom, že i v tomto případě víme, na co máme a na co nemáme, a nutno přiznat, že chceme-li být v boji proti anticiganismu efektivnější, čekají nás roky až desítky let mravenčí, neviditelné a každodenní práce bez záruk. Nejsme to my, kdo bude sklízet plody takové práce, budou to budoucí generace aktivistů, což je potřeba si připomínat.

2) Jak moc jsou protesty proti „nepřizpůsobivým“, jak jsou někdy Romové oklíkově nazýváni, odrazem skutečných problémů, předsudků či působení aktivních a přesvědčených rasistů.

Anticiganismus je problémem všech. Je to sociální vztah, který má ve společnosti svoje funkce a svoji logiku. Své funkce plní jak mezi politickou elitou, v médiích, tak i v chudších vrstvách společnosti či mezi sociálními hnutími. Nelze tedy říct, že by bouře na Šluknovsku byly dílem několika přesvědčených rasistů, kterým se podařilo poštávat jinak hodné - či jak oni rádi říkají „slušné“ - občany proti Romům. Logiku anticiganismu na Šluknovsku jsme se snažili nalézt v naší analýze s názvem „Rozděl a schvaluj“, kterou jsme publikovali na našich stránkách [viz www.antifa.cz/content/rozdel-schvaluj]. Neřekli bychom tedy, že anticiganismus skutečné problémy odráží, nýbrž že je maskuje.

Je pro nás důležité nemluvit pouze o rasismu obecně, ale být schopni nalézt specifika anticiganismu či specifika protiromského rasismu. Když

se podíváš do historie, tak vidíš, že anticiganismus je dlouholetý fenomén jdoucí století zpátky. Romové byli vždy nejnižší na společenském žebříčku, bez silné politické reprezentace atp. a podle toho taky s nimi bylo zacházeno. Představa sociálního dna spojená automaticky s Romy koneckonců sehrála důležitou roli i v konfliktu na Šluknovsku - pouze byla upravená pro aktuální společenskou konstelaci a politické zřízení. Žel v Česku neexistuje moc analytických pramenů k tématu anticiganismu. Sociální vědci provádí výzkumy mezi Romy samotnými, ale nikdo se nesnaží uchopit anticiganismus coby celospolečenský fenomén. Důkladnější analýzy a interpretace existují jen v zahraniční literatuře.

3) Rasismus maskovaný za takzvané tažení proti nepřizpůsobivým se již vkradl i do mainstreamové politiky. V čem spatřuješ největší nebezpečí tohoto procesu?

Díky tomu, že v současné době panuje napříč celou společností názor, že za vše špatné mohou Romové, pak je na místě se obávat - což koneckonců postoje politiků ke Šluknovsku dokládají - že politikům anticiganismus poslouží jako nástroj jejich politické nadvlády, ale i jako nástroj legitimizace různých politických kroků. Vem si například, jak se Nečasovi podařilo elegantně zakrýt reformy argumentací ohledně Šluknovska. Když prohlásil, že za problémy na Šluknovsku může příliš štědrý sociální systém, říkal to proto, že obhajoval reformy sociálního systému i svou ideologii pracovitě konzervativního gentlemana, který kromě všeho jiného a cizího nenávidí zahálku.

Podobným způsobem slouží anticiganismus logice léty osvědčené strategie politické moci „rozděl a panuj“. Umožňuje vcelku snadno vrážet klín mezi chudší vrstvy společnosti a hnát je proti sobě navzájem místo toho, aby tyto vrstvy šly společně proti těm u moci. V žádném případě zde nehovořím o jakémkoli druhu konspirativní teorie, tedy že by vrcholní politici rozmýšleli situaci na Šluknovsku účelově - tím bychom totiž na jedné straně přeceňovali jejich moc a inteligenci a hlavně bychom tím vyvázali místní lidi ze spoluzodpovědnosti. Není to tak, že za vše špatné mohou ti zlí politici - ti nahoře. Za vše špatné mohou všichni a je jen na každém z nás, jak si tohle přebere a jaké důsledky pro svůj život z toho vyvodí.

Zároveň je třeba ale dodat, že právě na Šluknovsku využili napjatou situaci různé lokální politické a podnikatelské kruhy, které ji chtěly použít jako nástroj proti opozici a oponentům či k odvedení pozornosti od jiných problémů.

4) Projevy anticiganismu na Šluknovsku vzbudily poměrně silný zájem protirasisticky smýšlejících lidí v sousedním Německu. Jak je tam toto dění vnímáno?

Musím přiznat, že když jsme dělali přednáškové turné po Německu ohledně dění na Šluknovsku, byli jsme až na výjimky příjemně překvapeni. Lidé chodilo hodně, zajímali se o dění v Česku a hlavně se v tom sami angažují. Vznikla skupina Solidarity with Czech Roma, pořádají se demonstrace a Německem křížuje řada lidí, která se snaží informovat o anticiganismu v Česku - ale nejen v Česku. Je vcelku běžné, že tam nahlíží anticiganismus jako problém celé Evropy a nikoli například jen Česka.

Lidé v Německu si na rozdíl od těch v Česku soustavně připomínají osud Romů za druhé světové války, a tak jako se dnes němečtí antifašisté věnují velmi podrobně boji proti antisemitismu, stejně tak se snaží zapojovat i do boje proti anticiganismu. Starší aktivisté si rovněž pamatují podobné pogromistické nálady z počátku 90. let, kdy se v Německu pořádaly hony na cizince, a proto jsou na jakékoli náznaky podobného chování vysoce citliví.

Co já mám osobně rád na diskusích v Německu, je snaha vyhnout se viktimizaci Romů - tedy chápání Romů jako pasivních obětí všeho zlého, kterým je potřeba s dávkou paternalistické arogance pomoci. To je přesně moment, který je potřeba do nekonečna zdůrazňovat i v Česku, protože jak stát, tak člověk v tísní a další nevládky z představy pasivní oběti vychází. Tento postkřesťanský syndrom charity je prolezlý skrz-naskrz evropskou společností a stojí v přímé opozici k možnosti emancipace lidí na okraji společnosti.

Abych byl úplně otevřený, tak je potřeba říct, že se tam člověk občas setká s podobným paternalismem vůči Česku. Lidé v Německu a zejména v Berlíně si občas myslí, že jsou středem světa, že všechno v něm jsou na vrcholu vývoje, ze kterého se snaží pomáhat lidem méně rozví-

nutým, lidem z malých zemí atp. Zažil jsem několik situací, kdy jsem měl pocit, že se mě snaží tamější lidé nějakým způsobem vzdělávat ohledně problému anticiganismu, stejně tak jsem měl občas pocit, že si myslí, že je potřeba vychovávat si radikální sociální hnutí v Česku. Ted' mi to přijde docela vtipné, ale přímo v Německu jsem z toho dobrý pocit neměl.

5) Rasistické demonstrace se staly mimo jiné příležitostí pro zintenzivnění komunikace s Romy. Jak probíhá ze strany AFA a jaké z ní vyplynuly poznatky a závěry, například v otázce obrany či společných protiakcí.

Tento moment považujeme pro naši práci za velmi důležitý. Když se podíváš do posledních dekád historie evropských sociálních hnutí, tak až na několik výjimek vidíš rozdělení a profesionalizaci aktivistů na jedné straně a vyloučené a chudé lidi na straně druhé. Permanentní spolupráce mezi nimi se vytratila od doby, kdy hnutí přestala vyrůstat zdola a dominantním akterem v nich se staly mladí aktivisté z prostředí středních tříd. V Česku tomu nebylo a není o moc jinak a situace na Šluknovsku odhalila tuto realitu v plné kráse.

Asi to byli jihomexičtí zapatisté, kteří nás naučili, jak důležité je usilovat o vztahy s chudými a vyloučenými lidmi. Je potřeba sundat brýle ideologické čistoty, politické korektnosti a dogmatické arogance vlastní antiautoritářskému hnutí v otázce vztahu s lidmi mimo hnutí. Nejsme to my, kdo ví nejlépe, co je pro místní lidi nejlépeší. Neví to ani Člověk v tísni, stát, nevládní organizace, Deník Referendum či anarchisté. Ví to místní lidé samotní, jen je potřeba se jich na to ptát, získávat si jejich důvěru, naslouchat jejich problémům a ptát se na to, jaké věci je v životě nejvíce seou. Jenom takovým způsobem je možné navázat dlouhodobé vztahy založené na důvěře a respektu a jenom na základě takových vztahů je možné promýšlet nějaké společné a dlouhotrvající politické projekty. Takový přístup zároveň nechápe chudé lidi jako pouhé pasivní oběti, kterým je potřeba v duchu charity pomáhat, nýbrž jako aktivní subjekty, které ví, co chtějí, dokážou si o to říct - a to dost nahlas a kolektivně. Pozice AFA je tedy v tomhle spíše doprovodná - stojíme na straně chudých, ale víme, že nemůžeme hrát prim v jejich boji.

Je nutné si ovšem také přiznat, že AFA není na tuto novou aktivitu profilovaná a bude to běh na dlouhou trať. Je to práce časově náročná s nejistým výsledkem a s jinými druhy rizik, než které známe z boje s neonacisty. Přesto pokud nechceme stát alibisticky mimo dění, musíme tuto oblast zaměřit, naučit se v ní pohybovat a získat zkušenosti, které nám umožní efektivně dosahovat alespoň částečných vítězství.

6) Anticiganismus je v české společnosti poměrně rozšířený, jak se mu bránit v každodenním životě?

Jak jsem již říkal výše, rasismus obecně a anticiganismus partikulárně jsou, zdá se, věčné, nevyřešitelné problémy. To ale neznamená, že by měl člověk rezignovat na boj proti nim. Motorem věčnosti těchto problémů je vcelku jednoduchá skutečnost - lidský mozek je limitovaný a člověk je tvor omezený. Myšlení v rasových kategoriích (bílý, černý atp.), etnických či nacionálních kategoriích (Čech, cigán atp.) usnadňuje člověku orientaci ve složitém a komplexním světě. Jsou to pohodlné kategorie - dá se pod ně schovat či jimi vysvětlit téměř cokoli. Stejně tak se s jejich pomocí dají přiřadit stovkám tisíc lidí jako mávnutím kouzelného proutku stejné vlastnosti a charakteristiky - aniž by člověk ony lidi kdy v životě potkal. Předsudečné a mytologické vědění typu „Češi jsou bezpáteří, ale mají zlaté české ručičky“ či „Romové jsou líní, špinaví kriminálníci, kteří jedí psy“ umožňuje člověku žít v iluzi, že realita je světu kolem něho rozumí. Tyto myšlenkové kategorie do nás byly vstřípeny během procesu socializace a je tudíž extrémně náročné myslet jinak, myslet mimo ně - a to zvláště proto, že jediné myšlenkové nástroje, které k rozbití těchto nacionálních a rasových kategorií máš, pocházejí ze stejného myšlení, které chceš v sobě změnit. Proto si myslím, že bojovat proti anticiganismu v každodenním životě vyžaduje v prvé řadě bojovat proti sobě samotnému. Snažit se rozumět světu mimo kategorie rasy, národa, etnika atp. je zatraceně náročné, a proto by každý měl začít u sebe. Nepodléhat zobecňování vlastní jednorázové zkušenosti je rovněž součástí tohoto boje - když máš nějakou zkušenost s Romem, pak to neznamená, že všichni Romové jsou takoví. Stejně tak je potřeba bojovat proti nesmyslným argumentům přirozenosti, které se snaží hledat vysvětlení v genech či domněle přirozené věčnosti národů a podobně. Neplatí, že Romové jsou kriminální, protože to prostě mají v genech, či že Češi jsou makoví již od dob svatého Václava. Jak vidíš, existuje mnoho háček a náslapných min v našem myšlení, kterých je potřeba se zbavovat - to za tebe nikdo jiný neudělá.

Když začneš u sebe, pak máš samozřejmě možnost působit i na ostatní, což jinými slovy znamená být vysoce senzitivní k jakýmkoli projevům anticiganismu či rasismu obecně. Je potřeba si v sobě vytvořit

něco jako alarm, který se vždy spustí, když kolem sebe uslyšíš či uvidíš projevy rasismu - byť i v té nejlatentnější formě. Slyšíš, že se v hospodě pánové baví o Romech rasistickým způsobem? Jdi a konfrontuj je. Myslí si tvůj fotr, že vtipy na cigány jsou směšné? Běž a pošli ho do prdele. Učí tě na škole myslet česky a snaží se do tebe vštípit myšlenku odvčké a hrdinné české historie? Konfrontuj učitele s tím, že je to blábol a ať do tebe necpe oficiální ideologii. Říkají tví kámoši, sousedi či lidé z okolí, že sice nejsou rasisti, ale cigáni jsou líné kurvy? Ukaž jim, že jsou prvotřídní rasisti a navíc zbabělí natolík, že si to snaží nepřipouštět. Každý den zažiješ takových situací desítky - stačí být ve střehu. Tohle můžeš dělat každý den a věř mi, že je to vyčerpávající.

INICIATIVA NE RASISMU! (INR)

Na vyostřené napětí ve Šluknovském výběžku zareagovala také Iniciativa Ne rasismu! (INR). Jde o neformální studentskou organizaci, která se zabývá prevencí rasismu, obranou práv migrantů, Romů a dalších menšin a aktivním vystupováním proti neonacismu a neofašismu.

Jednoho ze členů iniciativy, Michala Pokorného, jsme se zeptali, jaká byla praktická reakce jejich kolektivu na rasistické demonstrace některých obyvatel Šluknovska, které velmi ochotně a aktivně podporovali i neonacisté:

„Svou účastí jsme podpořili demonstrace, které bránily romská ghetta při pokusech o pogromy organizované Kohoutem, DSSS a dalšími neonacisty na severu Čech. Dále jsme reagovali na akci DSSS a některých obyvatel Šluknovska na Palackého náměstí v Praze paralelní demonstrací na stejném místě, na které jsme s nimi mluvili a pokoušeli jsme se jim vysvětlit, proč je jejich činnost nic neřešící a zcestná. Ti tak alespoň zjistili, že existují lidé, kteří jejich aktivity neschvalují a nabízejí jiné řešení jejich nepříjemné situace. Jejich následující pochod se nám spolu s účastníky protiakce povedlo několikrát na chvíli zablokovat. Následující sobotu jsme svolali na Palackého náměstí protestní shromáždění „Chudí se perou, mocní se smějí“, které si kladlo za cíl upozornit na širší kontext nepokojů na Šluknovsku a vyvolat otevřenou diskusi všech lidí, kteří se neztotožňují s protiromskými náladami. Pár dní nato jsme uspořádali diskusi v pražském klubu Cross, při které se kromě konkrétních problémů, které se aktuálně ve společnosti objevují, řešila situace a nové možnosti v českém antifašistickém hnutí.“

Na základě kontaktu s demonstrujícími Šluknovany byl mimo jiné napsán „Otevřený dopis obyvatelům Šluknovska“, který vystihuje stanovisko INR. Dopis je zakončen jednoznačnou výzvou:

„Bojujte dál za své lepší postavení ve společnosti, za řešení zločinnosti a požadujte rovnost před zákonem. Nedopouštějte se však ve svém vzteku bezpráví na skupině lidí, která je stejně jako vy obětí. Požadujte dlouhodobá řešení. Podporujte prevenci sociopatologických jevů ve vyloučených lokalitách, kritizujte přístup k romské menšině, navazujte kontakt s Romy, kteří o něj stojí. Řešte problémy ve vaší lokalitě společně. Nepodporujte realitu, podnikatele a politiky, kteří váš problém způsobují, neustupujte jejich laciným slibům. Nespolupracujte s neonacisty, nechodte na akce, které pořádají. Nebuďte nástrojem jejich nenávislné ideologie. Protestujte sami za sebe, bez zlodějšů typu Kohout. Vytvořte občanská hnutí, která budou tlačit na zastupitele, netolerujte však mezi sebou kontraproduktivní rasistické a xenofobní chování. Nejedná se o problém rasový, ale sociální.

Budete-li vést své protesty rozumnějším způsobem, dostaví se výsledek daleko rychleji. Jinak budete stále bráni jako rasisté a sympatizanti neonacistů.“

ABC: SOLIDÁRNÍ AKCE A AKTIVITY V ROCE 2011

Anarchistický černý kříž při ČSAF by chtěl poděkovat všem lidem, kteří pravidelně či příležitostně podporovali naše aktivity během roku 2011.

Těší nás každý zájem o osudy stíhaných aktivistů a aktivistek. Naše díky patří i těm, bez nichž by se naše aktivity, především benefičního charakteru, nemohly vůbec konat. Tedy těm, kdo nám poskytují prostory pro uspořádání solidárních akcí, a těm, kteří z vlastní iniciativy udělali at' už benefiční koncert, promítání či vaření veganského jídla, z jehož prodeje šel výtěžek na naše sbírky. Bez vašeho zájmu by projekt Anarchistického černého kříže, který je zaměřen na pomoc stíhaným aktivistům, mohl jen stěží fungovat.

Při ABC-ČSAF funguje i distribuce hudebních nosičů, tiskovin, triček a dalších materiálů od spřízněných kapel a jednotlivců, kteří nám poskytli věci do distra. Těm všem patří rovněž náš dík.

Dalším projektem, který jsme rozjeli, je ABC records podílející se na spoluvydávání LP a EP sympatizujících kapel. Výtěžek z prodeje těchto hudebních nosičů pak putuje do fondu ABC, kde je rozdělen na dvě části. První jde na solidární fond a druhá na tisk propagačních materiálů.

Jelikož za sebou máme další rok činnosti, uvádíme zde souhrn akcí, které jsme během něho uspořádali, spolu s informací, na co byl výtěžek z těchto jednotlivých aktivit použit. (Záměrně neuvádíme částky, které byly zaslány na určité antifasistické aktivity jak u nás, tak v zahraničí.)

★25. - 27. 3., Praha, Liberec, Pardubice, Dačice, Žilina - ABC Action Weekend 3 na podporu ABC Moskva, výtěžek 10 000 Kč.

★10. 9., Liberec - benefit na aktivity související s ochranou a osvobozením zvířat, výtěžek 3500 Kč.

★30. 9., Poděbrady - benefit na ABC-ČSAF, výtěžek 1500 Kč putoval do fondu na stíhané aktivisty.

★28. 10., Liberec - benefit na ČSAF, výtěžek 1000 Kč.

★11. 11., Liberec (+ kasička na různých akcích) - ABC Solidarity Action sbírka na vězného aktivistu za práva zvířat Jasona Mullana. Ten byl ale krátce před vyhlášením kampaně na jeho podporu propuštěn, proto byl výtěžek 3700 Kč zaslán organizaci SHAC, která se zabývá aktivistami na ochranu zvířat.

★30. 12., Praha - benefit na ABC (proběhl až po uzavření tohoto čísla Existence).

V roce 2012 bychom rádi začali vydávat tištěný ABC bulletin. Z benefičních akcí, které jsou v tuto chvíli již naplánovány, si vás dovoluujeme pozvat na ABC Action Weekend 4, který proběhne ve dnech 2. - 4. března. Tato hudebně-politická akce bude tentokrát věnována podpoře subkulturní antirasistické kampaně Good Night White Pride (GNWP).

ABC RECORDS

ABC records vznikl jako projekt při ABC-ČSAF určený k vydávání a šíření materiálů, které budou propagační či benefiční formou sloužit k podpoře stíhaných aktivistů v České republice a na Slovensku. Dále se ABC records chystá se stejným záměrem spolupracovat se zahraničními organizacemi i jednotlivci.

Podílíme se na vydávání EP a LP spřízněných kapel, které jsou nám blízké svými postoji a myšlenkami a sami chtějí podpořit aktivity Anarchistického černého kříže. Naše materiály jsou benefiční a jsou k dostání prostřednictvím naší distribuce na koncertech a dalších akcích nebo v internetovém obchodě, který najdete na stránce www.xbastax.cz.

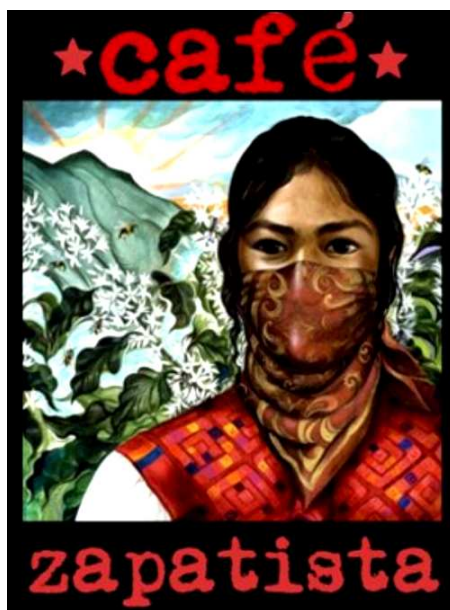
Chtěli bychom zdůraznit, že ABC records je financován z vlastních zdrojů. Na vydávání nepoužíváme prostředky z fondu ABC-ČSAF ani ty, které jsou určené na konkrétní kauzy. Je to naše dobrovolná činnost zaměřená na podporu spřízněných kapel, na propagaci ABC a hlavně na možnost finančně přispívat do fondu ABC-ČSAF, který je určen na pomoc stíhaným aktivistům. Tento projekt nám také umožňuje se v rámci mezinárodní solidarity aktivně podílet na zahraničních kampaních.

Děkujeme za jakoukoliv podporu lidem, kteří nám pomáhají, a vám všem, kteří se zajímáte o naši činnost a solidárně náš projekt podporujete jak příspěvky z různých akcí, tak i zakoupením materiálů z naší distribuce. Děkujeme všem, kteří nám věnují materiály k prodeji. Děkujeme za váš zájem o projekt Anarchistického černého kříže.

Pokud máte zájem ABC podpořit, přispět nějakým nápadem, pomoci distribuovat naše materiály či uspořádat benefiční koncert, ozvi se nám na náš kontaktní e-mail.

Naši zbraní je solidarita

ABC-ČSAF (abc-cz@riseup.net)

CAFÉ ZAPATISTA

Nabídka distribuce Anarchistického černého kříže při ČSAF se rozrostla o nový, tak trochu netradiční produkt - kávu z mexického Chiapasu. Její koupí můžete podpořit jak zapatistické pěstitele kávy, tak stíhané aktivisty. A navíc si pochutnáte na kvalitním nápoji.

Kdo jsou zapatisté a co se děje v mexickém státě Chiapas od roku 1994, kdy z džungle vyšli indiánští partyzáni, aby se postavili za svá práva a důstojný život, se můžete dočíst například zde: www.csaf.cz/index.php?clanok=270.

Zapatistické hnutí se těší po celém světě široké podpoře. O tom, že nejde jen o podporu symbolickou, svědčí například projekt ně-

ANARCHIST BLACK CROSS

meckých sympatizantů tohoto hnutí, kteří se rozhodli dovážet do Evropy kávu pěstovanou zapatistickými rolníky. Ti v roce 1990 společně rozjeli projekt příznačně nazvaný **Café Libertad**.

Začali s několika pytlí kávy. Dnes z Chiapasu dovážejí několik kontejnerů, kávu dále zpracovávají, balí a distribuují. Nejenže tak mohou reálně podporovat zapatistické hnutí, ale zároveň pro sebe vytvořili pracovní místa. Café Libertad v současné době funguje jako družstvo, kde jsou všichni zaměstnanci i vlastníci, neexistuje zde hierarchie a každý bere stejnou mzdu. Nyní je v kolektivu devět lidí, kteří pracují tři až pět dní v týdnu.

Folkert, jeden z členů družstva Café Libertad, říká: „*Od 26 let jsem pracoval jako každý vykořisťovaný, ale pak jsem chtěl zkusit něco jiného. Chtěl jsem svou utopii přenést do reality. Chtěl jsem dokázat, že se k sobě umíme chovat i jinak a jinak i pracovat, a to dokonce i v kapitalistických podmínkách.*“

Hlavním produktem v Café Libertad je vysokohorská káva z férového obchodu. Největší podíl tvoří káva od zapatistických družstev z mexického Chiapasu. Kromě toho Café Libertad dováží kávu z Kostariky či od samosprávného ženského družstva z Hondurasu. Dávají si záležet na tom, aby veškerá káva byla z biologického či k přírodě šetrného pěstování. Kromě kávy distribuují i knihy, DVD a CD, a to především o situaci v Latinské Americe. Dále mají fair-trade trička od ženského družstva z Nikaraguy, olej, víno, cukr a další produkty. Více informací získáte na www.cafe-libertad.de.

Maximum výtěžku z prodeje putuje družstvům v Chiapasu, stejně jako ostatním družstvům, od kterých Café Libertad bere kávu. Z každého kila kávy jde 40 centů na různé dobročinné projekty a Café Libertad finančně podporuje i místní sociálně-emancipační projekty. V distribuci ABC je ke každému balíčku kávy připočteno 15 Kč, které putují na konto Anarchistického černého kříže, z něhož jsou podporováni stíhaní aktivisté a aktivistky.

Káva, kterou nabízí distro ABC, je bio a pochází z horské oblasti jihomexického státu Chiapas od zapatistického družstva SSID Lequil Lum a dalšího autonomního družstva Longo Mai / Coop Agri z Kostariky, které sídlí ve městě San Jorge. Rolníci, kteří vypěstovali tuto kávu, dostali za svou práci zaplacenou plnou a spravedlivou cenu, tedy třikrát více, než kolik by jim daly nadnárodní korporace. Hmotnost jednoho balíčku je 250 gramů a zakoupit ho můžete v naší distribuci za rovných 100 Kč.

Café Zapatista můžete nyní objednávat na e-mailu distro@csaf.cz. Distribuce bude probíhat také v některých kamenných obchodech, např. v Emergency shopu (Chvalova 8, Praha 3 - Žižkov). Pro zájemce ze Slovenska můžeme doporučit, aby se obraceli na kontaktní e-mail kiwisdistro@inmail.sk, kde seženou avizovaný balíček za 5 eur. Do budoucna se připravuje samostatná webová stránka, která se bude věnovat především distribuci zapatistické kávy a informacím o zapatistickém povstání.

Tato káva má barvu země, země bohaté a nekontaminované, po tisíciletí obdělávané indiánskými kmeny Mayů - pouze přírodními metodami. Země utlačovaná a vykořisťovaná velkostatkáři a nadnárodními korporacemi podporovanými vládou. Země vzbouřené, kde se potomci původních obyvatel rozhodli vzít své životy zpět do vlastních rukou a kde jako zapatisté bojují za právo každého a každé žít důstojně a ve svobodě.

LEŽ JAKO ARGUMENT

Propadající se životní úroveň spolu se zvyšováním nezaměstnanosti každým dnem ohrožuje stále větší počet lidí. Neschopnost vlády a politickoeconomického systému jakkoliv účinně reagovat na tento trend je zřejmá. Veškerá opatření směřují pouze k ochraně zájmů kapitálu (bankovního sektoru, korporací a firem). Drobní živnostníci jsou až někde úplně na konci jakéhokoliv zájmu. Pokud jde o zaměstnance nebo nezaměstnané, nemůžeme říct, že jsou na konci zájmu. Snaha pomoci jim totiž není vůbec žádná.

Cesta, kterou se nám snaží prezentovat jako jedinou možnou, je zjednodušený ekonomický princip: minimalizovat náklady a maximalizovat příjmy. Něco takového je ovšem v sociální politice naprosto neakceptovatelný postup. Tato kupecká strategie považuje každého člověka odkázaného na sociální systém za příživníka a veškerou podporu za zbytečné plýtvání. Nejenom nezaměstnaného, ale i rodiče na mateřské dovolené, invalidního či starobního důchodce, pracovníka na nemocenské. Na druhé straně je na mzdu pracujícího uvaleno nesmírné množství daní a odvodů. A jako by toho nebylo málo, stále se zvyšují i nepřímé daně a všemožné poplatky (zdravotní, soudní, správní). Služby, které by měl svým občanům stát poskytovat jako běžný servis, se začínají stávat nedostupnými nejenom pro lidi odkázané na sociální systém, ale mnohdy i pro lidi pracující.

O to asocinálnější se jeví postoj k firmám, bankám a nadnárodním korporacím. Jejich naprosto zjevné protežování a přesouvání veškeré zátěže na zaměstnance nemůže přehlédnout snad nikdo. Různé daňové úlevy, státní garance, změny v pracovním právu... - je toho mnoho.

Každý, kdo se dostane do nezáviděníhodné životní situace tím, že se stane odkázaným na sociální systém, je postaven do role prosebníka. Desítky potvrzení, mnoho razítek a kancelářů, a to vše pro zcela nedostačující finanční dávku. Místo snahy systému opravdu pomoci je jeho zájmem maximálně pomoc znemožnit,

nebo aspoň odradit jejího od čerpání. V mnoha lidech se podaří vyvolat dojem, že slušný člověk si pomůže sám a čerpat pomoc ze systému není správné. Pobíratelé dávek jsou prezentováni jako lidé neschopní nebo dokonce vyhýbající se práci. Zneužívání sociálních dávek, jež se vyskytuje reálně v naprosto minimální podobě, je prezentováno jako ohromný problém. Pod zástěrkou boje proti němu ještě víc a víc znesnadňují jakýkoliv přístup k nim. Například nemocenské dávky jsou v dnešní době ve výši, která mnoha lidem vůbec neumožňuje pracovní neschopnost. Lidé si raději berou dovolené, a pokud to není možné, pracují i se závažnými zdravotními problémy. Být nemocní si prostě nemohou dovolit.

Pokud přistoupíme na tento demagogický výklad, nepřímo podpoříme tuto absurditu a systémovou nespravedlnost. Proto je důležité si uvědomit, že vyvolávání záměrné nevraživosti mezi pracujícími a lidmi na sociálních dávkách je záměr. Záměr, jak přesunout odpovědnost za naprosto nedostačující sociální systém na někoho jiného. Nenechme se rozdělit snůškou lži a polopравd. Naše vzájemná solidarita a spolupráce je jednou z možností, jak tento neutěšený stav změnit.

NÁVRAT NADĚJE

Je tu opět zima. Agresivní reklamy na nás začínají útočit ještě víc než po zbytek roku. Blížící se Vánoce. Zvlášť v dnešní, stále se zhoršující ekonomické situaci jsou pro mnoho lidí spíše otázkou stresu než časem klidu a relaxace.

Navíc je tu nemalé množství těch, kteří se v důsledku všemožných životních peripetií ocitli na pokraji společnosti. Lidé bez domova odkázaní jenom na milodary státu či charitativních organizací a mnohdy ani to ne. V porovnání s jejich existenčními starostmi ty naše nepůsobí zas až tak hrozivě. Zima pro ně rozhodně není synonymem vánoc. V mrazu se choulící postavy po parcích a všemožných zákoutích ztrácejí i ty naprosto poslední iluze. Bohužel nejenom iluze, ale i jakoukoliv snahu cokoliv změnit na své neutěšené životní situaci. Své zoufalství a beznaděj utápí v laciném alkoholu. Postupně rezignují.

Někdy stačí k návratu naděje pro takového člověka velmi málo. Kalíšek teplého čaje, talíř polévky. Může to být právě ten impulz, který jim vrátí snahu vzít si svůj život zpět. Začít bojovat o své právo na život, budoucnost. Pomozme jim, stačí opravdu málo. Tam, kde jsou dneska oni, může být zítra kdokoliv z nás.

NĚKDY STAČÍ MÁLO

Propagace anarchistických ideálů má v našem regionu stále značné rezervy. Tiše závidíme kamarádům ze zahraničí, kde je v běžné distribuci mnoho tiskovin s antiautoritářskou tematikou, každé druhé nároží je pokryto letáky a na mnoha pracovištích je vnímán syndikalismus jako standardní podoba odborového hnutí. Stále nářky, proč tomu tak je, jsou evergreenem již po mnoho let. Jistě je důležité hledat příčiny. Podstatné ovšem je s tím něco udělat. Oslovování a přibližování našich idejí například zaměstnancům by přitom nemuselo být až takový problém. Ekonomická krize dostává stále širší spektrum pracujících do skupiny bezprostředně ohrožených. Sociální nejistota, spolu se stále se snižující životní úrovní, otevírá mnoho otázek, na které bychom měli jasně odpovědět. Lidé se snaží hledat odpovědi, a pokud se nepokusíme v tento moment jasně prezentovat naše ideje a postoje, promeškáme další vhodnou příležitost. Navíc vykládáme prostor různým patogením ideologiím, aby nerušeně zneužívaly této situace ve svůj prospěch.

Naše možnosti jsou žel značně omezené. To ovšem není žádná omluva. Nejenže můžeme zintenzivnit naše veřejné prezentování (demonstrace, mítinky), osvětovou činnost (besedy, přednášky, workshopy) atd., ohromné rezervy jsou v naší práci, v pracovních kolektivech. Většina aktivistů se na svých pracovištích téměř neprojevuje. Někdy ze strachu, nebo jak se často říká, „aby měli klid“. Mnohdy by přitom stačilo velmi málo. Stará nástěnka, dveře od dílny, nebo cokoliv jiného se může stát vhodným místem jak pro nástěnné noviny A3, tak mnoho dalších materiálů. Postupem času si spolupracovníci začnou zvykat na tento prostor. Následně to potom vede k diskusím a dalším možnostem prezentace. Mnohdy je sice vhodnější materiály (alespoň zpočátku) zbavit log a symbolů, protože jsou pro naprostou neznalost anarchismu spolupracovníky odmítány. Postupem času jsou o to překvapenější, s čímž se to vlastně ztotožňují. Tato aktivita stojí minimální úsilí a přitom přináší neočekávaný efekt.

Proto buďme aktivní. Vždy můžeme udělat o trochu víc.

FILOZOFIE ANARCHISMU

HERBERT READ

Herbert Read (1893-1968) se věnoval převážně umělecké kritice se zaměřením na modernu první poloviny 20. století. Pokud jde o jeho filozofická východiska a politický postoj, hlásil se k anarchismu. V následující studii rozvíjí mimo jiné poněkud kontroverzní tezi o spiritualitě jako nutné součásti fungování každého společenství, tedy i toho, které je založeno na anarchistických principech a které by ji podle něj mělo institucionálně zohlednit a podporovat. Studie byla publikována v roce 1940 a dnes otvírá otázku, do jaké míry postupná sekularizace společnosti za dobu, která od vzniku textu uplynula, posiluje či naopak oslabuje autorovu argumentaci.

★ ★ ★

C'-čchi řekl Lao-c'-ovi: „Říkáš, že zde nesmí být žádná vláda. Ale pokud tu není vláda, jak se mají zlepšit lidská srdce?“ „To poslední, co bys měl dělat,“ řekl Lao-c', „je manipulovat lidskými srdci. Srdce člověka je jako pramen; když ho stlačíš, pouze vytryskne o to výš... Může být horké jako ten nejprudší oheň; chladné jako nejtvrdší led. Je tak hbité, že se v prostoru dřímání může dostat dvakrát na konec světa a zpět. Při odpočinku je klidné jako dno tůně; v pohybu tajemné jako nebe. Divoký kůň, který nemůže být spoután, takové je lidské srdce.“

Čuang-c'

Svoboda, morálka a důstojnost člověka spočívá právě v tom, že člověk koná dobro nikoliv proto, že to má nařizeno, ale proto, že ho plodí, přijímá a miluje.

Bakunin

Dokonalá společnost je ta, která vylučuje veškeré soukromé vlastnictví. Takový byl primitivní blahobyť, který byl zvrácen hříchem našich prvních otců.

Vasil Blažený

Pokud by fazole a proso byly tak hojně dostupné jako oheň a voda, něco jako zlý člověk by mezi lidmi neexistovalo.

Mencius

Charakteristickým politickým postojem dneška není přístup pozitivní, ale postoj zoufalství. Nikdo po pravdě nevěří v sociální filozofie bezprostřední minulosti. Je tu pár lidí, ale je jich stále méně, kteří stále věří, že marxismus coby ekonomický systém nabízí logickou alternativu ke kapitalismu a že v jedné zemi socialismus skutečně triumfoval. Nezměnil ale servilní povahu lidského poddanství. Člověk je všude stále v okovech. Motiv jeho aktivity zůstává ekonomický a tento ekonomický motiv vede nevyhnutelně k sociálním nerovnostem, ze kterých chtěl uniknout. Vzhledem k tomuto dvojímu selhání kapitalismu a socialismu nabralo zoufalství mas podobu, jakou je fašismus - revoluční, ale celkově negativní hnutí, které se zaměřuje na prosazení sobecké organizace moci v rámci všeobecného zmatku. V této politické divočině je většina lidí ztracena, a pokud se lidé neubírají cestou zoufalství, odebírají se do soukromého světa modlících se. Ti ostatní ale setrvávají ve víře, že nový svět by mohl být vybudován, kdybychom se vzdali ekonomických koncepcí, na kterých je založen jak socialismus, tak kapitalismus. Abychom uskutečnili tento svět, musíme upřednostňovat hodnoty svobody a rovnosti nade všechny ostatní - nad osobní blaho, technickou moc a nacionalismus. V minulosti byl tento názor zastáván největšími světovými vizionáři, ale jejich následovníci byli početně zanedbatelnou menšinou, zvláště v politické sféře, ve které byla jejich doktrína pojmenovaná *anarchismus*. Mohlo by být taktickou chybou pokoušet se opakovat základní pravdu pod jménem, které je dvojznačné - pročez „bez vladaře“, doslovně řečeno, neznamená nutné „bez řádu“, což je význam, který je anarchismu často volně přizpůsobován. Ze smyslu historické návaznosti a citu pro filozofickou poctivost však nemůžeme slevovat. Jakékoliv vágní nebo romantické asociace, které slovo získalo, jsou vedlejší. Doktrína sama o sobě zůstává absolutní a čistá. Jsou zde tisíce, ne-li miliony lidí, kteří instinktivně tyto myšlenky zastávají a kteří by tuto doktrínu přijali, kdyby jim byla řádně objasněna. Doktrína musí být rozpoznána pod společným názvem. Neznám lepší název než anarchismus. V tomto eseji se pokusím zopakovat základní principy politické filozofie tímto názvem vyjádřeně.

I.

Začneme tím, že si položíme velice snadnou otázku: Co je měřítkem lidského pokroku? Není třeba diskutovat nad tím, zda takový pokrok existuje nebo ne. Abychom se vůbec dostali k negativnímu závěru, měřítko mít musíme.

Během evoluce lidstva byl stále přítomen určitý stupeň sociální soudržnosti. Nejranější záznamy o našem druhu odkazují ke skupinovým organizacím - primitivní horda, kočovné kmeny, osady, komunity, města, národy. Zatímco se tyto skupiny rozvíjely v počtu, blahobytu a inteligenci, rozdělily se do specializovaných skupin - sociálních vrstev, náboženských sekt, učených společností a profesionálních nebo řemeslných odborů. Je tato složitost nebo rozčlenění společnosti v sobě samé příznakem pokroku? Nemyslím si, že to lze popsat do té míry, do jaké se jedná pouze o změnu kvantitativní. Ale pokud to naznačuje dělení lidí s ohledem na jejich vrozené schopnosti, a to tak, že silný člověk dělá práci, která vyžaduje velkou sílu, a k práci pro drobného je třeba zručnosti a citlivosti, pak je samozřejmě jednota celku v lepší pozici pro svádění boje za kvalitativně lepší život.

V rámci společnosti mohou být tyto skupiny rozlišeny podle toho, zda fungují coby samostatné těleso, jako armáda nebo orchestr, nebo zda jsou sjednoceny pouze proto, aby bránily své společné zájmy, a jinak působí jako samostatná individua. V prvním případě má seskupení neosobních jednotek do formy tělesa jediný cíl; v druhém případě jde o pozastavení individuálních aktivit za účelem poskytování vzájemné pomoci.

Skupina první jmenovaná - například armáda - je historicky nejprimitivnější. Je pravda, že tajemné společnosti medicínářů se na scéně objevily celkem brzy, ale takové skupiny jsou ve skutečnosti typu prvního, jednájí spíše jako skupina než jako samostatná individua. Druhý typ skupin - organizace jednotlivců pro aktivní podporu společných zájmů - nastoupil ve společenském vývoji relativně pozdě. Snažím se tím ukázat, že v primitivnějších formách společnosti je jednotlivec pouze jednotkou, zatímco v rozvinutějších formách společnosti je nezávislou osobností.

To mě přivádí k mému měřítku pokroku. Pokrok je měřitelný prostřednictvím stupně diferenciací uvnitř společnosti. Pokud je jedinec jednotkou v korporátní mase, jeho život není jen brutální a krátký, ale také jednotvárný a mechanický. Pokud je individuum samostatnou jednotkou s prostorem a potenciálem pro samostatné jednání, může se stát předmětem nehody nebo náhody, ale alespoň je schopné se rozvíjet a vyjadřovat. Může tvořit - tvořit v jediném skutečném významu tohoto slova - s vědomím síly, vitality a radosti.

To všechno se může zdát velmi prosté, ale je to základním rozdílem, který lidé neustále dělí do dvou táborů. Možná si myslíte, že rozvíjet se coby nezávislá osobnost by bylo přece přirozenou touhou každého člověka, ale zdá se, že to není pravda. Mnozí lidé nachází bezpečí v početnosti, štěstí v anonymitě a důstojnost v rutině, protože je jim to buď ekonomicky, nebo psychologicky předurčeno. Nechtějí nic lepšího než být ovci pod dohledem pastýřovým, vojáky pod dozorem kapitána, otroky v podruží tyra. Těch pár, kteří se musí rozvíjet, se stává pastýři, kapitány a vůdci těchto poslušných následovníků.

Takto servilních lidí existují miliony, ale znovu se ptám: Co je měřítkem pokroku? A opět odpovídám, že pokud můžeme hovořit o pokroku, je to pouze stupeň, v jakém je otrok emancipován a osobnost diferenciována. Otroky může být šťastný, ale štěstí nestačí. Pes nebo kočka mohou být šťastní, ale nedojdeme proto k závěru, že taková zvířata jsou nadřazena lidským bytostem - třebaže je Walt Whitman v dobře známé básni pozvedá výše jako příklady hodné následování. Pokrok je měřitelný bohatostí a intenzitou naší zkušenosti - širším a hlubším chápáním významu a rámce lidské existence.

Takové je ve skutečnosti vědomé nebo nevědomé kritérium všech historiků a filozofů. Zásluha civilizace nebo kultury není hodnocena v pojmech jejího materiálního blaha nebo vojenské síly, ale kvalitou a úspěchy jednotlivců, kteří ji zastupují - jejich filozofů, básníků a umělců.

Proto bychom mohli vyjádřit naši definici pokroku nepatrně přesněji formou. Pokrok, řekl bych, je postupné prosazování kvalitativní diferenciací jednotlivců v rámci společnosti.¹⁾ V dlouhé historii lidstva je třeba skupinu považovat za prospěšnou - za evoluční podporu. Je prostředkem bezpečnosti a ekonomického blahobytu: je základem pro ustavení civilizace. Ale budoucí krok, prostřednictvím kterého je civilizace dána její kvalitou nebo kulturou, je dosažen pouze procesem buněčného dělení, v jehož průběhu je jednotlivec diferencován, učiněn rozdílným a nezávislým na mateřské skupině. Společnost se dále rozvíjí, a tím jasněji se jednotlivec stává antitezí skupiny.

V určitých obdobích historie světa si společnost začala uvědomovat své osobnosti: bylo by možná pravdivější říci, že ustanovila takové sociální a ekonomické podmínky, které připouštěly volný rozvoj osobnosti. Velký věk řecké civilizace je věkem velkých osobností řecké poezie,

řeckého umění a řeckého řečnictví: navzdory instituci otroctví může být popsán, v porovnání s věky, které mu předcházely, jako věk politického osvobození. Blíže naší době máme ale takzvanou renesanci, inspirovanou dřívější helénskou civilizací, a navíc si vědomou hodnoty svobodného individuálního vývoje. Evropská renesance je obdobím politického zmatku, ale navzdory tyranii a útlaku není pochyb o tom, že ve srovnání s předcházejícím obdobím byla také obdobím osvobození.²⁾ Jedinec znovu přichází sám k sobě a umění je rozvíjeno a uznáváno tak jako nikdy předtím. Stále podstatněji zde však vyvstává vědomí samotné skutečnosti, že hodnota civilizace závisí na svobodě a rozmanitosti jednotlivců, kteří ji tvoří. Poprvé je vědomě rozvíjena osobnost jako taková; a od těch dob až do dneška nebylo možné oddělit úspěchy civilizace od úspěchů jednotlivců, ze kterých je tvořena. Dokonce ve vědách máme nyní tendenci se zamýšlet nad růstem znalostí například ve fyzice jako nad linií jednotlivců, táhnoucí se od Galilea k Einsteinovi.

2.

Nemám sebemenších pochyb o tom, že tato forma individualizace zastupuje vyšší stupeň evoluce lidstva. Mohlo by to znamenat, že jsme pouze na počátku takové fáze - několik století je krátký čas naší historie biologického procesu. Vyznání a kasty, stejně jako veškeré formy intelektuálního a emocionálního seskupování patří minulosti. Budoucí jednotkou je jednatel, svět v něm samotném, soběstačný a tvořivý, svobodně dávající a svobodně přijímající, z podstaty svobodný duch.

Byl to Nietzsche, kdo nás jako první obeznámil s významem jednotlivce coby pojmu v evolučním procesu - v té části evolučního procesu, která se musí ještě uskutečnit. Nicméně v Nietzscheových spisech existuje zmatení, kterého je třeba se vyvarovat. Možnost vyvarovat se ho souvisí především s vědeckými objevy, jichž bylo dosaženo od doby, kdy Nietzsche žil, takže to musí být Nietzschemu do určité míry prominuto. Mám na mysli objevy psychoanalýzy. Freud ukázal jednu věc velmi jasně: že naše rané dětství zapomínáme pouze jeho pohřbíváním v nevědomí a že problémy tohoto složitého období nacházejí své řešení v přestrojené podobě během života v dospělosti. Nerad bych do této diskuse vnášel technický jazyk psychoanalýzy, ale bylo prokázáno, že iracionální oddanost, kterou skupina projevuje svému vůdci, je prostě přenosem citové vazby, která byla rozpuštěna nebo potlačena uvnitř rodinného kruhu. Když popisujeme krále jako „otce svého lidu“, je tato metafora přesným popisem nevědomé symboliky. Navíc přenášíme do této figury všechny druhy zdánlivých ctností, které bychom sami rádi měli - je to opačný proces obětího beránka, jenž je příjemcem naší skryté viny.

Nietzsche, tak jako obdivovatelé našich soudobých diktátorů, si dostatečně neuvědomil toto rozlišení a má sklony velebit osobu, která je pouze vyhnaná do výšin nevědomými přáními skupiny, jako nadčlověka. Pravým nadčlověkem je ten, kdo se drží stranou skupiny - fakt, který Nietzsche potvrdil při jiné příležitosti. Když se jedinec stal uvědomělým nikoli pouze svým „vlastnictvím“ (Eigentum), vlastním uzavřeným okruhem přání a možností (v jakém stadiu je egoistou), ale také právy, které řídí jeho reakce vůči skupině, jeho pozici jako jejího člena, pak je na cestě k tomu stát se novým typem lidské bytosti, kterou Nietzsche nazval nadčlověk.

Jednotlivec a skupina - to je vazba, ze které pramení veškeré složitosti naší existence a potřeba je rozplétat a zjednodušovat. Z tohoto vztahu se rodí uvědomění samotné a veškeré instinkty vzájemnosti a sympatie, které se stávají morálně závaznými. Morálka, jak je často zmiňováno, předchází náboženství - v základní formě existuje dokonce mezi zvířaty. Náboženství a politika následují jako pokusy definovat instinktivní chování skupině přirozené a nakonec tu máme až příliš dobře známý historický proces, ve kterém jsou náboženské a politické instituce polapeny jednotlivcem nebo třídou a obráceny proti skupině, pro kterou byly navrženy, a to k jejímu prospěchu. Člověk tak objevuje své instinkty, již deformované definováním, naprosto potlačené. Organický život skupiny, seberegulační život, takový, jakým je život všech organických entit, je natažen na rigidní rámec zákona. Přestává být životem v jakémkoliv skutečném smyslu a funguje pouze jako konvence, konformita a disciplína.

Zde je třeba rozlišit pro život předepsanou disciplínu a zákon, který je se životem vnitřně spjat. Mé rané zkušenosti z války mě vedly k podezírání hodnoty disciplíny dokonce i v oblasti, kde je tak často považována za první zásadní krok k úspěchu. Nebyla to disciplína, ale dvě vlastnosti, které se ukázaly jako základní při stresu z boje, a nazval bych je iniciativou a volnou asociací. Tyto vlastnosti jsou rozvíjeny individuálně a mají sklon k tomu být zničeny mechanickou rutinou kasárenského cvičiště. Co se týká nevědomé poslušnosti, kterou měly disciplína a dril vstřípat, ta praskne tak snadno jako skořápka vajíčka tvář v tvář kulometům a explozím.

Zákon, který je se životem vnitřně spjatý, je zcela jiného druhu. Musíme připustit „podivuhodný fakt“, jak ho Nietzsche nazval, „že vše,

co na Zemi je či bylo svobodného, jemného, smělého, tanečního a mistrného jistého, at' už v myšlení samotném nebo ve vládnutí nebo v mluvení a přemlouvání, v umění právě tak jako v mravech, se rozvinulo teprve díky „tyranii takových svévolných zákonů“; a ve vši vážnosti řečeno, není nepravděpodobné, že „příroda“ a „přirozené“ je právě toto.“³⁾ Že „příroda“ je prostoupena „zákonem“ skrz naskrz, je faktem, který se stává jasnějším s každým pokrokem vědy; a my potřebujeme být vůči Nietzscheovi kritičtí pouze za to, že po takové zákonné „svévůli“ volá. To, čím svévolí je, není zákon přírody, at' už existuje v jakékoliv sféře, ale jeho lidská interpretace. Jedinou nezbytností je odhalit pravdu o zákonech přírody a vést naše životy v souladu s nimi.

Nejobecnějším zákonem přírody je spravedlnost (equity) - princip rovnováhy a symetrie, který provází růst forem s tou největší strukturální efektivitou. Je to zákon, který dává listu, stejně tak jako stromu, lidskému tělu a samotnému vesmíru harmonickou a funkční podobu, která je zároveň objektivně krásná. Ale když použijeme vyjádření zákon spravedlnosti, vyplyne z něj podivný nesoulad. Podíváme-li se do slovníku na definici spravedlnosti, ekvity, najdeme toto: „*abstraktní morální měřítko pro použitelnost právních norem*“. Slova, která používáme, nás tak často zrazují: užitím slova spravedlnost musíme doznat, že společné zákonné právo (statute law), které je právem předepsaným státem, není nezbytně tím přirozeným (přírodním) nebo prostě jen zákonem; že jsou tu takové principy spravedlnosti, které jsou nadřazeny těmto zákonům vytvářeným člověkem - principy rovnosti a férovosti vlastní přírodnímu řádu všehomíra.

Princip spravedlnosti byl poprvé zaznamenán v římském právu a byl odvozen analogií k fyzikálnímu významu slova. V klasické rozpravě předmětu své knihy *Starověké právo* (Ancient Law) upozorňuje Sir Henry Maine, že *aequitas* Římanů ve skutečnosti implikuje princip rovnosti nebo rovnovážné distribuce. „*Rovnoměrné rozdělení čísel nebo fyzikálních veličin je nepochybně úzce spjata s tím, jak vnímáme spravedlnost; je zde několik asociací, které si zachovávají v paměti své místo značně neustupně nebo jsou z ní s příznačnou obtížností nejlubšími mysliteli vypuzeny. Sestavení práva národů (ius gentium), které bylo Římanovi představeno slovem ekvity, bylo doslova první a nejjasnější si uvědomovanou charakteristikou hypotetického stavu přírody. Příroda implikovala symetrický řád, nejprve ve fyzikálním světě a další v morálce, a vydělávala cestu nejranější představě o řádu, který nepochybně zahrnoval přímé linie, dokonce plochy, a měřitelné vzdálenosti.*“ Zdůrazňuji původ tohoto slova, protože je naprosto nezbytné rozlišovat zákony přírody (abychom se vyhnuli zmatku, měli bychom je spíše nazývat zákony fyzikálního vesmíru) a onu teorii nedotčeného stavu přírody, která byla vytvořena jako základ Rousseauova sentimentálního egalitarismu. Byla to tato pozdní koncepce, která, jak Maine stroze zopakoval, „*pomohla nejsilněji k dosažení velikých zklamání, na která byla první francouzská revoluce tak plodná*“. Teorie je stále těž jako u římských právníků, ale je, stejně jako tehdy, obrácena vzhůru nohama. „*Říman se domníval, že by pozorným pozorováním mohly být specifikovány části existujících institucí, které se buď již projevily, nebo by pro své projevení mohly být rozvázným očistěním vytvořeny, pozůstatky takové vlády přírody, jejíž skutečnost (Říman) spíše potvrdil. Rousseauovou vírou bylo, že dokonalé společenské uspořádání se může rozvinout ze svépomocného zřetele na přirozený stav, a to společenské uspořádání celkově bezohledné k současnému stavu světa a naprosto od něho odlišné. Velkým rozdílem mezi těmito úhly pohledu je, že jeden zahrožuje a široce zahrnuje přítomnost pro odlišnost od ideální minulosti; zatímco druhý přítomnost přijímá za stejně nezbytnou jako minulost, aniž by ji přehléžel nebo cenzuroval.*“

Nechystám se tvrdit, že moderní anarchismus má jakoukoliv přímou souvislost s římskou právní vědou, ale tvrdím, že má svůj základ v zákonech přírody spíše než v přirozeném stavu. Je založen na analogiích odvozených z jednoduchosti a harmonie vesmírných fyzikálních zákonů, spíše než na jakýchkoliv domněnkách o přirozené dobrotě lidské povahy - a to je přesně místo, kde se začíná zásadně odlišovat od demokratického socialismu, který se vrací k Rousseauovi, skutečnému zakladateli státního socialismu.⁴⁾ Ačkoliv státní socialismus může usilovat o to, aby dával každému podle jeho potřeb nebo, tak jako nyní v Rusku, podle jeho zásluh, abstraktní představa spravedlnosti je jeho myšlenkám ve skutečnosti naprosto cizí. Cílem moderního socialismu je ustavit rozsáhlý systém zákonného práva, proti kterému nebudou nadále existovat spravedlivé námitky, zatímco předmětem anarchismu je rozšířit princip spravedlnosti tak, že se zákonné právo naprosto zruší.

Toto rozlišení bylo jasné již Bakuninovi, jak je patrné z následující citace:

„*Když mluvíme o právu, nemáme na mysli to, které je předepsané v zákonech a ve vyhláškách římského práva, většinou postavených na akech násilí, posvěcené časem a požehnáním některých církví, at' už pohanských nebo křesťanských - a takto přijímané jako absolutní principy, z nichž můžeme zbytek už logicky odvodit; minime spíše tu spr-*

vednost, která je založena pouze na svědomí lidstva, která je přítomna ve svědomí každého z nás, dokonce v myslích dětí a která je jednoduše přeložitelná jako rovnost.

Tato spravedlnost, která je univerzální, která ale díky zneužití moci a náboženských vlivů zatím nikdy nepřevládla, a to ani v politickém, ani v právním, ani v ekonomickém světě, tento univerzální význam spravedlnosti musí být základem nového světa. Bez něho není žádná svoboda, žádná republika, žádná prosperita, žádný mír!⁽⁵⁾

3.

Systém spravedlnosti, ne méně než systém práva, nepochybně implikuje mechanismus pro předurčování a řízení svých principů. Nedovedu si představit společnost, která neztělesňuje některou z metod rozhodčího řízení. Ale právě tak jako se u spravedlivého soudu připošou dovolávat se univerzálních principů rozumu a ignorovat zákonné právo, když přichází do konfliktu s těmito principy, tak se bude arbit v anarchistickém společenském odvolávat na tytéž principy dané filosofií *common sense*; a bude tak činit bez omezení všemi těmi legálními ekonomickými předpojatostmi, které s sebou současná organizace společnosti přináší.

Řeknou, že se odvolávám na mystické entity, k idealistickým představám, které všichni dobří materialisté odmítají. Nepopírám to. Popírám ovšem, že lze vybudovat jakoukoliv trvale udržitelnou společnost bez nějakého takového mystického etosu. Takové tvrzení bude šokovat marxistického socialistu, který je, navzdory Marxovým varováním, obvykle naivním materialistou. Marxova teorie (on sám by byl, jak se domnívám, prvním, kdo by to uznal) nebyla teorií univerzální. Nezabývá se všemi skutečnostmi života nebo se zabývala jen některými z nich, a to velmi povrchním způsobem. Marx správně odmítl nehistorické metody německých metafyziků, kteří se pokoušeli vytvořit fakta odpovídající předem koncipované teorii. Stejně odhodlaně také odmítal mechanický materialismus osmnáctého století, odmítal ho s tím, že ačkoliv by mohl vysvětlit stávající povahu věcí, ignoroval celkový proces historického vývoje - vesměra jako organického růstu. Většina marxistů zapomíná na první tezi o Feuerbachovi, která zní: „*Hlavním nedostatkem veškerého dosavadního materialismu (včetně Feuerbachova) je to, že předmět, skutečnost, smyslovost jsou pojímány jen ve formě objektu nebo nazírání; nikoli však jako smyslově lidská činnost, praxe, nikoli subjektivně.*“ Samozřejmě, když došlo na interpretaci historie náboženství, Marx ho považoval za sociální produkt; ale to má daleko k tomu považovat jej za iluzi. Ve skutečnosti musí historické svědectví nabírat celkový opačný směr a přimět nás uvědomit si, že náboženství je sociální nezbytnost. Nikdy zde nebyla civilizace bez příslušného náboženství a zjevení racionalismu a skepticismu je stále symptomem dekadence.

Nepochybně pro to existuje hlavní důvod, kterému všechny civilizace přispívají svým dílem a ve kterém je obsažen postoj srovnatelného odcizení od konkrétního náboženství dané epochy. Ale k rozpoznání a objasnění historického vývoje fenoménu, jakým je náboženství, to zdaleka nestačí. Je daleko pravděpodobnější mu poskytnout vědecké ospravedlnění, odkrýt ho jako nezbytnou „lidskou smyslovou aktivitu“, a proto vnést podezření vůči jakékoliv sociální filosofii, která libovolně vyřazuje náboženství z organizace, již pro společnost navrhuje.

Po dvaceti letech socialismu v Rusku je již jasné, že pokud nezajistíte své společnosti nové náboženství, postupně se vrátí k tomu starému. Komunismus má samozřejmě své náboženské aspekty a bez ohledu na postupné znovupřijetí ortodoxní církve je Leninovo zbožštění (posvátná hrobka, podobizna a vytvoření legendy - jsou zde všechny prvky) úmyslným pokusem vytvořit průchod náboženským emocím.⁽⁶⁾ Stále promyšlenější pokusy vytvořit výstavu pro novou viru byly činěny v Německu, kde nebyla nezbytnost určitého druhu náboženství nikdy oficiálně zakázána. V Itálii se Mussolini ani nepokoušel cokoliv udělat, na to byl až moc vychytralý, namísto toho se usmířil s převládající katolickou církví. Namísto vysmívání se těmto iracionálním aspektům komunismu a fašismu bychom je měli raději pouze kritizovat za jejich hloupost - za jejich nedostatek jakéhokoli skutečně smyslového a citového obsahu, za jejich nouzi o rituály a především za jejich nepochopení funkce poezie a představitosti v životě společnosti.

Měli bychom si být jisti, že vně trosek naší kapitalistické civilizace se zjeví nové náboženství, tak jako se zjevilo křesťanství na ruinách římské civilizace. Socialismus, se kterým přišli pseudohistoričtí materialisté, takovým náboženstvím není a nikdy nebude. A třebaže je z tohoto úhlu pohledu nutné připustit, že fašismus projevil více představitosti, je ve své podstatě také takovým fenoménem dekadence, je první vědomou obranou zkázy, která čeká stávající společenské uspořádání - tato jeho ideologická superstruktura není z těch, o něž by byl trvalejší zájem. Náboženství není nikdy uměle vytvořené - nemůžete si vybrat vaše legendy a svaté z mytické minulosti a zkombinovat je s nějakým druhem politické nebo rasové politiky, k vytvoření vhodného vyznání. Prorok, tak jako básník, se prorokem rodí. Ale i kdyby vám bylo proroka dopřáno, jste stále daleko od ustavení náboženství. K vybudování křes-

tanského náboženství, na základě poselství Krista, bylo potřeba pěti století. Toto poselství muselo být zformované, rozšířené a do značné míry vyjádřené tím, co Jung nazval kolektivním nevědomím - komplex psychologických faktorů, který poskytuje soudržnost společnosti. Náboženství se, ve svých pozdějších fázích, může snadno stát opiem lidstva, ale dokud je vitální, je jedinou silou, která může držet lidi pohromadě - která může poskytnout přirozenou autoritu, na niž se lze odvolat, když se střetávají osobní zájmy.

Nazývám náboženství autoritou přirozenou, ale obvykle bylo pojímáno jako autorita nadpřirozená. Je přirozené ve vztahu k morfologii společnosti; nadpřirozené ve vztahu k morfologii fyzikálního univerza. Ale ať uplatníme to či ono hledisko, jedná se o opozici vůči umělé autoritě státu. Stát získává svou svrchovanou autoritu pouze tehdy, když začne náboženství upadat, a veliký souboj mezi církví a státem, když končí tak rozhodně ve prospěch státu jako v moderní Evropě, je z hlediska organického života společnosti nakonec fatální. Děje se tak proto, že moderní socialismus nebyl schopen přijímat tuto pravdu, a namísto toho propojil sám sebe s mrtvou rukou státu, takže je všude poražen. Přirozeným spojencem socialismu byla církev, i když lze připustit, že vzhledem k aktuálním historickým okolnostem devatenáctého století to bylo obtížné rozeznat. Církev byla tak zkažená přílišnou závislostí na vládnoucích třídách, že jen výjimečně byli lidé schopni nahlédnout realitu a pojmut socialismus coby nové náboženství nebo jednoduše jako novou reformaci křesťanství.

Zda je za současných okolností možné najít cestu ze starého náboženství k novému, je nejisté. Křesťanství tolik kompromitovalo sebe sama, že jakákoliv reformace, která by byla dostatečně drastická, je téměř nepředstavitelná. Je pravděpodobnější, že nové náboženství by mohlo povstat krok za krokem s novou společností - možná v Mexiku, možná ve Španělsku, možná ve Spojených státech: je nemožné říct kde, protože ani zárodek takové nové společnosti není nikde evidentní a jeho plné uskutečnění leží pohřbeno hluboko v budoucnosti.

Nejsem křesťanským obrozencem - nevím o žádném náboženství, které bych doporučil, a žádném, kterému by se dalo věřit. Pouze tvrdím, že na základě důkazu historie civilizace je náboženství nezbytným prvkem jakékoliv organické společnosti.⁽⁷⁾ A jsem si natolik vědom pomalého procesu duchovního vývoje, že nejsme s to hledat nové náboženství, a tím méně očekávat jeho nalezání. Dovolil bych si pouze jednu připomínku. Náboženství je jak ve svých počátcích, tak ve svém vývoji až po své vyvrcholení úzce propojeno s uměním. Náboženství a umění jsou ve skutečnosti ne-li alternativními mody vyjádření, pak mody těsně propojenými. Stranou od v zásadě estetické povahy náboženských rituálů, stranou od závislosti náboženství na umění pro vizualizaci svých subjektivních konceptů je tu ještě identita nejvyšších forem básnického a mystického vyjádření. Poezie proniká ve svých nejintenzivnějších a nejkreativnějších chvílích na stejnou úroveň nevědomí jako mysticismus. Někteří spisovatelé - a jsou mezi těmi nejvýtečnými - svatý František, Dante, svatá Tereza, svatý Jan od Kříže, Blake - se řadí stejnou měrou jak mezi básníky, tak mezi mystiky. Z toho důvodu se může snadno stát, že základy nového náboženství budou nalezeny v umění spíše než v jakékoliv jiné formě moralistického náboženského obrození.⁽⁸⁾

Co má toto vše společné s anarchismem? Pouze toto: socialismus marxistické tradice, to znamená státní socialismus, se zcela odtrhl od religiozních posvěcení a byl směřován do takových žalostných úskoků při hledání náhražek náboženství, že je na rozdíl od anarchismu, kterému neschází mystické napětí, náboženstvím sám o sobě. To znamená, že je možné vytvořit nové náboženství vyvíjející se z anarchismu. Během španělské občanské války byli mnozí pozorovatelé zasaženi religiozní silou anarchistů. V této zemi potenciální renesance inspiroval anarchismus nejen hrdiny, ale dokonce svěťce - nový způsob života lidí, jejichž životy jsou oddány, ve smyslové představitosti a v praxi, vytvoření nového typu lidské společnosti.

4.

Řeknou, že to jsou zvučné fráze vizionáře a nikoliv praktické akcenty „konstruktivního“ socialismu. Ale skepticismus takzvaně praktického člověka je destruktivní pro jedinou sílu, která může uskutečnit socialistickou komunitu. V předválečných letech se neustále předpokládalo, že státní socialismus byl vizionářským ideálem, který není možné uskutečnit. Bez ohledu na skutečnost, že každá průmyslová země světa se během posledního čtvrtstoletí rapidně posouvala vstříc státnímu socialismu, zde máme příklad Ruska, který ukazuje, jak až je uskutečnitelná centrální organizace produkce a distribuce za předpokladu, že máte vizionáře dostatečně nemilosrdného a v tomto případě dostatečně nehumánního, aby se postaral o uvedení ideálu v praxi. Nevěřím, že tento konkrétní způsob sociální organizace může trvat dlouho, jednoduše proto, jak jsem již zmínil, že není organický. Ale pakliže takto arbitrání (nebo pokud dáváte přednost slovu logická) forma společnosti může být ustavena dokonce na několik let, o kolik je pravděpodobnější, že

může být ustavena společnost, která není v rozporu se zákony organického růstu, a že vydrží? Počátek byl učiněn ve Španělsku, navzdory občanské válce a veškerým restrikcím, které s sebou nouzový stav přinesl. Textilní průmysl v Alcoy, dřevozpracující průmysl ve městě Cuenca, dopravní systém v Barceloně - to je několik málo příkladů z mnoha anarchistických kolektivů, které efektivně působily po více než dva roky.⁹⁾ Bylo prokázáno, bez jakékoliv možnosti to popřít, že i přes všemožné přednosti nebo nedostatky anarchosyndikalistického systému může fungovat a funguje. Jakmile převažuje nad celým hospodářským životem v zemi, měl by fungovat stále lépe a poskytovat životní standard daleko vyšší než ten, který byl realizován v jakékoliv formě předšlé sociální organizace.

Nemám v úmyslu zde opakovat jakýkoliv detail syndikalistických návrhů organizace výroby a distribuce. Jasnou obecnou zásadou je, že každá forma průmyslu se zasazuje sama o sobě do federace samosprávných kolektivů; kontrola každého konkrétního odvětví spočívá zcela v rukou pracujících právě v tomto odvětví a tyto kolektivy spravují celkový hospodářský život země. O tom, že zde bude něco na způsob průmyslového shromáždění k úpravě společných vztahů mezi různými kolektivy a k rozhodování o základních otázkách politiky, se netřeba zmiňovat, ale toto shromáždění nebude v žádném smyslu správním nebo výkonným orgánem, bude tvořit jakousi průmyslovou diplomatickou službu, upravovat vztahy a zachovávat mír, ale bez vlastnictví legislativní moci a privilegovaného statutu. Mělo by zde být také odpovídající těleso k reprezentaci zájmů spotřebitelů a úpravě otázek ceny a distribuce s kolektivy.

Nepochybně bude třeba překonat všechny druhy praktických obtíží, ale tento systém je jednoduchost sama ve srovnání s monstrem centralizované státní kontroly, které ustavuje tak nehumánní odstup mezi pracujícím a správcem, že je tu místo pro tisíce nahodilých obtíží. Jakmile učiníte obživu a nikoliv zisk motivem pro sdružování se a vzájemnou pomoc, pak by veškerá vyjádření měla směřovat ve prospěch lokální kontroly, individuální iniciativy a absolutní rovnosti. Jinak bychom si měli být jisti, že nějaký deus ex machina bude kontrolovat záležitosti ve svůj prospěch a pravděpodobně se bude snažit vše zmařit pro své vlastní sadistické uspokojení.

Jediným dalším praktickým problémem k rozvaze v této fázi je to, čemu budu říkat interpretace spravedlnosti spíše než správní soudnictví. Samozřejmě, velká masa občanských a kriminálních postupů jednoduše zmizí s vymizením motivu zisku; s takovým pozůstalým nepřírozeným aktem jako hrabivost, zuřivost a samolibost se kolektivy do značné míry vypořádají, stejně jako se staré menšinové soudy vypořádaly s veškerými útoky na klid v okrese. Pokud je pravda, že jisté nebezpečné tendence přetrvávají, musí se držet v šachu. „Držet v šachu“ je klíše, které nám jako první vytane na mysl, ale vyjadřuje represivní metody staré morálky. Modernějším vyjádřením by bylo „převést je“, tedy vytvořit neškodné ventily pro emocionální energii, které se, pokud podléhají represí, stávají zlé a asociální. Například agresivní instinkty jsou využity pro různé druhy her - nejhravější národ je nyní nejméně agresivní.

Celý případ anarchismu spočívá na obecném předpokladu, který činí detailní spekulace tohoto typu celkem zbytečnými. Předpokladem je, že pravý druh společnosti je organické podstaty, nikoli pouze podobný organické podstatě, ale skutečně živá struktura s chutěmi a zažíváním, instinkty a vášněmi, inteligencí a rozumem. Tak jako jedinec může vhodnou rovnováhou těchto schopností ve zdraví udržovat sám sebe, tak může komunita žít přirozeně a volně, bez onemocnění zločinem. Zločin je symptomem společenského onemocnění - chudoby, nerovnosti a restrikce.¹⁰⁾ Zbavte společenské těleso těchto onemocnění a zbavíte společnost zločinu. Pokud tomu nemůžete uvěřit, ne coby ideálu nebo domněnce, nemůžete být anarchisty. Pokud tomu ale věříte, musíte se logicky dostat k anarchismu. Vaší jedinou alternativou je být skeptiky a autoritáři - osobami, které mají tak málo víry v přírodní řád, že se budou pokoušet učinit svět konformní k nějakému umělému systému podle svého vlastního návrhu.

5

Řekl jsem málo o aktuální organizaci anarchistické komunity částečně proto, že nemám co dodat k tomu, co bylo řečeno Kropotkinem a současnými syndikalisty, jako je Dubreuil, částečně proto, že budovat apriorní konstituce je vždy chyba. Hlavní věcí je ustavit si vlastní principy - principy rovnosti, individuální svobody, řízení pracujícími. Komunita se poté zaměřuje na ustavení těchto principů od výchozího stavu lokálních potřeb a lokálních podmínek. To, že musí být ustaveny revolučními metodami, je pravděpodobně nevyhnutelné. Ale v této souvislosti bych rád ozvil rozlišení vytvořené Maxem Stirnerem, a to mezi revolucí a vzpourou. Revoluce „závisí na převrácení podmínek státu nebo společnosti, ustavených podmínek nebo statutu, a je tedy politickým nebo sociálním aktem. Nevyhnutelným důsledkem vzpoury je proměna okolností, přestože nebyla vyvolána jimi, ale nespokojeností lidí se sebou samými, není ozbrojeným povstáním, ale povstáním jednotlivců, pro-

bouzí se bez ohledu na ujednání, která z ní pramení.“ Stirner tento rozdíl rozvedl dále, ale já chci zdůraznit, že mezi hnutím, které se zaměřuje na výměnu politických institucí, což je buržoazně socialistický názor (fabiánský socialismus), a hnutím, které se zaměřuje na to, jak se zbavit všech těchto politických institucí náraz, stojí všechny rozdíly světa. Vzpouře je proto namířena proti státu jako takovému a tento cíl bude předurčovat naše taktiky. Bylo by samozřejmě chybou vytvořit druh mašinerie, která by byla na konci úspěšné revoluce pouze převzata jejími vůdci a ti by poté převzali funkce vlády. To je krokem z bláta do louže. Právě z tohoto důvodu by se na porážku španělské vlády, nemilosrdné v tom, že zanechala moc státu v ještě nemilosrdnějších rukou, mělo nahlížet s určitou lhostejností. Během procesu obrany své existence vytvořila španělská vláda veškeré nástroje útlaku, ve formě zvláštních jednotek a tajné policie, a byla zde malá naděje, že by tyto nástroje mohly být vyraženy určitou skupinou lidí, která by byla u moci, pokud by válka skončila ve prospěch vlády.

Přirozenou zbraní dělnické třídy je stávka, a pokud jsem řekl, že stávka byla vyzkoušena a selhala, musím zopakovat, že stávka jako strategická síla je ve svých počátcích. Tato nejvyšší moc, která je v rukou dělnické třídy, nebyla doposud nikdy použita s inteligencí a odvahou. Generální stávka - například naše generální stávka v roce 1926 - je hloupost. To, čeho je zapotřebí, je velice důkladné rozložení sil, a to tím způsobem, že rozsáhlé zdroje dělníků mohou být organizovány ve prospěch útoku na zásadní místo. Stát je zranitelný stejně jako lidská bytost a může být zabít přeseknutím jediné tepny. Ale musíte se mít na pozoru před chirurgy, zda nespěchají na pomoc, aby zachránili oběť. Musíte pracovat potají a jednat rychle: událost musí být katastrofická. Tyranie, ať už osoby nebo třídy, nemůže být nikdy zničena jiným způsobem. Byl to samotný Velký povstalec, kdo řekl: „Bud'te lživí jako hadi.“

Vzpouře je nezbytná z prostého důvodu: když dojde na věc, dokonce váš člověk dobré vůle, pokud je na vrcholu, neobětuje své osobní výhody pro obecné dobro. V dravém typu kapitalismu, jaký existuje v této zemi a v Americe, jsou takové osobní výhody důsledkem procvičování prohnání a lživosti, těžko slčitelnými se smyslem pro spravedlnost (justice), nebo jsou založeny na bezcitných finančních spekulacích, které se nezajímají o to, jaké lidské prvky jsou obsaženy v abstraktním pohybu tržních cen. Během posledních padesáti let bylo každému, kdo se o to zajímal, jasné, že kapitalistický systém se dostal do vývojové etapy, ve které může pokračovat pouze pod ochranou imperiální agrese - do etapy, ve které může rozšiřovat své trhy pouze s arsenálem tržavin za zády.

Ale dokonce takové poznání - poznání, že kapitalismus vyžaduje lidskou oběť pro ukojení Molocha -, dokonce takové poznání nepřesvědčilo naše vládce, aby polidštili sociální ekonomiku národů. Nikde - dokonce ani v Rusku - nebylo upuštěno od ekonomických hodnot, na kterých se marně pokoušela ustavit sebe samu každá společnost od středověku. Pouze se opakovaně prokázalo, že v otázce duchovních hodnot nelze dojít ke kompromisu. Polovičatá řešení selhala a nyní nás obklopuje nevyhnutelná katastrofa. Zda je tato katastrofa finálním záchvatem systému odsouzeného ke zkáze, která zanechá svět temnější a beznadějnější než kdykoliv předtím, nebo zda je předešlou ke spontánní a univerzální vzpouře, to bude záviset na hbitém porozumění osudu, které je na nás. Víra v elementární dobro člověka, pokora v přítomnosti přírodního zákona, rozum a vzájemná pomoc - to jsou vlastnosti, které nás mohou zachránit. Ale musí být sjednoceny, dovedeny do nejučinnějšího stavu a oživeny vzpurnou vášní, plamenem, ve kterém jsou veškeré ctnosti uměřené a vyjasněné.

Poznámky

- 1) Stojí za povšimnutí, že toto je Platónovo měřítko pokroku v *Ústavě*.
- 2) Slohové není nadále možné považovat renesanci za epochu, jejíž příchod započal svévolně kolem roku 1400. Giotto a Masaccio mohou být považováni za vrchol gotického umění, stejně jako za předchůdce umění renesančního. Ve skutečnosti se jednalo o kontinuální proces růstu, který začal nepostřehnutelně coby nová síla křesťanství prosáklého do mrtvých forem pozdního římského umění, jež dozrálo v gotickém slohu 12. a 13. století a poté rostlo v bohatosti a mnohotvárnosti, když se během 14. století a následujících dvou stalo osobnějším a individuálnějším. Z estetického hlediska nemohou být rané a pozdní fáze tohoto procesu (gotiky a renesance) posuzovány absolutně: to, co jedna získává na vzájemné jednotě, ztrácí v různorodosti a naopak.
- 3) Nietzsche, F. 2003. *Mimo dobro a zlo*. Praha: Aurora, s. 81.
- 4) Toto je jasně prokázáno Rudolfem Rockerem v díle *Nationalism and Culture* (New York, 1937).
- 5) Bakunin, M. A. 1912. *Oeuvres*, 1. Paříž: Stock.
- 6) Pro soudobé vztahy mezi sovětskou vládou a církví viz A. Ciliga, *The Russian Enigma* (Routledge, 1940), s. 160-165.
- 7), 8), 9), 10) Srov. cit. d. R. Rockera.

Z prvního vydání v nakladatelství Freedom Press v Londýně roku 1940
přeložil -K-.

KROPOTKIN TOUR 2011

PO STOPÁCH ANARCHISTICKÉHO MYSLITELE

Anarchisté Ruska, otřeseni zármutkem, zpravují revolucionáře a pracující celého světa o tom, že 8. února ve tři hodiny ráno, v městě Dimitrově, zemřel velký revoluční vůdce, jenž celý život zasvětil neutuchajícímu boji za naprosté osvobození všech utlačovaných - PETR ALEXEJEVIČ KROPOTKIN. Necht' je tento den navždy památným pro všechny, kteří jsou utlačováni vládou a kapitálem, dnem společného mezinárodního smutku a revolučního protestu proti násilí.

- text zprávy ruských anarchistů oznamující úmrtí Petra Kropotkina

Letos uběhlo 90 let od smrti jednoho z nejvýznamnějších anarchistických myslitelů, propagátora anarchistického komunismu a autora teorie pospolitosti a vzájemné pomoci, Petra Kropotkina. Jeho dílo je dobře známé i u nás, v českém překladu vyšly v prvních třech dekádách minulého století všechna jeho dnes už klasická díla jako *Buřičovy řeči*, *Anarchistická morálka*, *Pospolitost* atd. Při příležitosti tohoto výročí jsem se vydal do Kropotkinovy rodné země, Ruska, pátrat po jeho stopách.

První zastávkou byla samozřejmě Moskva. Tam se nachází původní dům bohaté a vlivné rodiny Kropotkinů, kde mladý kníže vyrůstal. Ducha čtvrti, kterého barvitě popsal ve svých *Pamětech revolucionáře*, tam už ale nenajdete. Osamocená vila je obklopena několikapatrovými bytovými domy z jedné a betonovým komplexem ministerstva z druhé strany. Na její střeše jsou umístěny velké satelitní paraboly, okolo ní je neprůhledný plot a bránu hlídá policista v kukani. Na stožáru na dvoře vlaje černo-bílo-zelená vlajka s červeným klínem, která jasně sděluje, že v jejích útrobách se nachází sídlo ambasády Palestinských autonomních území. Slavného buřiče a anarchistu připomíná pamětní deska na fasádě, nicméně přes plot ji lze jen těžko zahlédnout.

Zatoulal jsem tedy na policejní kukaň a zkusil požádat o dovolení si ji vyfotit. Nedostal jsem ho, musela by mi ho oficiálně udělit momentálně zavřená ambasáda. V rámci možností mi ale hlídající policista naštěstí vyšel vstříc: „Můžeš si ji vyfotit od brány. Půjdu s tebou, aby na kamerách viděli, že to mám pod kontrolou a že nejsi žádný špeh.“ Vytáhl jsem tedy fotoaparát a čelil zvědavému dotazu: „Petr Kropotkin, to byl anarchista, co?“ Raději jsem rychle fofil, zablakotal něco o spisovateli a filozofovi a mizel pryč.

Po Petru Kropotkinovi je pojmenována jak ulice, tak nedaleká stanice metra, kam jsem od rezidence zamířil. Cestou jsem náhodou míjel místo, kde se poměrně nedávno stala tragédie, která ukazuje, že i po 90 letech jsme stále uprostřed boje. Improvizovaný pomník tam připomíná dvojnásobnou vraždu antifašistického právníka Stanislava Markelova a anarchistky Anastasije Baburové, provedenou neonacistickou bojůvkou.

Poslední zastávkou mého „turné“, kterou nicméně v souladu s chronologickým pořadím podle Kropotkinova životopisu zmiňují hned

jako druhou, byla Petropavlovská pevnost v Petrohradu. Její mohutné, několik metrů široké kamenné stěny jsou už z dálky, při pohledu přes řeku Něvu, impozantní. Z druhé strany pevnosti musíte při příchodu přejít úzký dřevěný mostek, z jehož zábradlí skáčou malí kluci do vodního příkopu, obklopujícího druhou stranu pevnosti. Pod mostkem je navezený písek, který funguje jako malá městská pláž.

Z pevnosti, kde kromě Kropotkina věznili i Bakunina, ale například i Trockého nebo vedoucí osobnosti kronštadtského povstání, a vedle dalších tu popravili Leninova bratra činného v anarchistickém hnutí, je dnes turistická atrakce. V jejím rohu obráceném k řece, trochu stranou hlavního proudu turistů a turistek, se nachází původní komplex cel pro politické vězně. Dnes je z něj muzeum. Na chodbách najdete medailonky nejznámějších vězňů a vězeňkyň, v jedné z cel jsou pod ochranným plexisklem pečlivě odkryty jednotlivé vrstvy stěn tak, jak o nich Kropotkin napsal ve svých pamětech. V jeho volně přístupné původní cele si úryvek týkající se pevnosti můžete i poslechnout:

A tak jsem byl v Petropavlovské pevnosti, kde v posledních dvou stoletích hynuly nejlepší síly Ruska. Samotné její jméno v Petrohradě vyslovuje se jen polohlasně.

[...] myšlenky mě zastavovaly se však jmenovitě u Bakunina, jenž - třeba že proseděl dva roky v řetězech přikovaný ku zdi v rakouském žaláři po r. 1848 a potom vydaný ruské vládě ještě šest let v Alexejevském ravelinu - vyšel však ze žaláře po smrti železného despoty energičtější než mnozí jeho druhové, kteří tuto dobu trávili na svobodě. „Vše to vydržel - řekl jsem sám sobě - ani já nepoddám se žaláři.“

Prvním mým pohybem bylo, že jsem přistoupil k oknu. Bylo prolomeno v podobě širokého nízkého otvoru o dvou loktech tlusté zdi, v takové výši, že jsem k němu sotva dosáhl rukou. Bylo opatřeno dvěma železnými rámy se skly a mimo to mříží. Za oknem asi na pět sáhů viděl jsem před sebou vnější zeď pevnosti, neobyčejně tloušťky; na ní bylo vidět řadu strážní budky. Pouze při pohledu nahoru mohl jsem rozeznat kousek oblohy.

Pečlivě prohlédl jsem celu, v níž, možná, nastávalo mi strávit několik let. Dle polohy vysokého komínu mincovny jsem tušil, že má komnata je v jihozápadním rohu pevnosti, v baště obrácené k Něvě. Budova, v níž jsem seděl, nebyla však baštou, nýbrž tím, co ve fortifikaci nazývají réduit (útočiště), tj. vnitřní, pětirohvá, dvoupatrová kamenná stavba, zvedající se trochu nade zdi bašty a ustanovená pro dvě řady děl. Moje komnata byla kasematem, předurčeným pro velké dělo, a okno - jeho střílnou. Sluneční paprsky sem nikdy nepronikly. Ba i v létě ztrácely se v tloušťce zdi. Nábytek sestával ze železné postele, dubového stolu a rovněž takové židle bez opěradla. Podlaha byla pokryta silně zabarveným plstěným kobercem, a stěny vylepeny žlutými papírovými čalouny. Aby byly utlumeny zvuky, nebyly nalepeny čalouny bezprostředně na zeď, nýbrž na plátno, pod nímž zpozoroval jsem provléknutou sítku a za ní vrstvu plstě. Teprve pod ní podařilo se mi

nahmatati kámen. U vnitřní stěny stálo umývadlo. V silných dubových dveřích byl prořezán uzavírající se čtvercový otvor k podávání potravy a podlouhlé skleněné hledítko, zakrývajcí se zevně malým příklopem. Tímto okénkem stráž, stojící na chodbě, mohla každou chvíli vidět, co dělá vězeň. Skutečně často zdvihal se příklop okénka, při čemž boty

strážce strašně skřipaly, jako by se k mým dveřím kradl medvěd. Pokusil jsem se zapřísti s ním rozhovor, tu však oko, jež jsem skličkem viděl, nabylo výrazu hrůzy a příklon byl okamžitě spuštěn. Za minutu nebo dvě opět slyšel jsem skřipot, avšak nikdy nemohl jsem dostat od strážce ani slova. Kolokolem panovalo hluboké ticho. Přišoupl jsme stoličku k oknu a pohlíželi na kousek oblohy. Marň jsem se snažil ulovit nějaký zvuk z Něvy nebo z města na protilehlém břehu. Mrtvá tišina začínala mě tísnit.

Petru Kropotkinovi se však ze spárů Petro-pavlovské pevnosti uniknout podařilo. Jeho zdraví se kvůli onemocnění souchotinami během pobytu v pevnosti zhoršilo natolik, že mu ruská oficiální místa na nátlak vlivných Kropotkinových přátel a zejména jeho sestry povolila ozdravný pobyt ve vojenské nemocnici na tehdejší okraji Petrohradu. Kropotkin byl umístěn do malého vězení pro důstojníky a vojáky, kteří onemocněli v době soudního vyšetřování. Původní komplex nemocnice v ulici Suvorovskij prospekt nedaleko moskevského nádraží stále stojí, vypátrat v něm konkrétní budovu se mi ale nepodařilo. Navíc není veřejně přístupný, protože stále patří armádě. Nicméně, během uzdravování vymysleli Kropotkinovi soudruzi osvobozující plán, který byl za dramatických okolností na poslední chvíli proveden:

Strážník došel do konce své cesty. Chytím župan: Jedna, dvě, tři! Župan je shoben a já jako blesk k vratům... Křik, vřesk strážníka se rozléhá za mými zády. Vrhle se ke mně, jak jsem předvídal, místo aby mně běžel k vratům naproti, a tím způsobem mi dal dva kroky napřed. Byl jsem však tak sláb, že naši, kteří s utajeným dechem hleděli shůry na tento šílený útek, vypravovali, že strážník byl ode mne vzdálen tři kroky a že jeho bajonet, namířený vpřed, tak tak se mne nedotýkal. - Já jsem neviděl. Slyšel jsem jen jeho divoké výkřiky, a i křik nádeníků, skládajících dříví na dvoře. Doběhnul k vratům, viděl jsem drožku, v první chvíli mě však zarazila po-

chybnost, jsou-li to naši, poněvadž jsem nemohl poznat svého přítele v důstojníku, jenž seděl v drožce. Abych jej přinutil ohlédnout se, zatleskal jsem rukama k velikému údivu našich, kteří sledovali celou tuto scénu a pokládali potlesk za výraz mé radosti. Důstojník se obrací, poznávám ho a v sekundě už jsem v drožce. Kůň uháněl jako vítr a já pocítil na svých plecích vojenský nikolajevský plášť, jež můj přítel držel pohotově spolu s vojenskou čapkou.

Po dramatickém útěku žil Kropotkin v Evropě. Působil ve Francii, Švýcarsku i Anglii, kde mimo jiné spoluzakládal časopis *Freedom*. Vydal spousty knih, brožur a článků, vedl početné přednášky a jiných propagačních akcí a samozřejmě se věnoval i vědeckému bádání. Po revoluci v roce 1917 se vrátil do Ruska s nadějí, že se bude podílet na rozvoji revoluce. Namísto toho byl ale pouze svědkem pronásledování anarchistické opozice a terčem ústrků od vládnoucích bolševiků. Nakonec se usídlil v Dmitrovu, poslední zastávce na své cestě. Místo posledního Kropotkinova pobytu popsala ve svých pamětech Emma Goldmann takto:

Ve dvou případech byl Kropotkinův byt v Moskvě zabaven a jeho rodina byla přinucena hledat si jiný. Po těchto zkušenostech se přestěhoval do Dmitrova, kde se starý Petr stal nedobrovolným exulantem. Kropotkin, v jehož domě se v minulosti scházely nejlepší myšlenky a ideje celého světa, byl přinucen vést život poustevníka. Jeho jedinými návštěvníky byli zemědělci, dělníci z vesnice a někteří příslušníci inteligence, jejichž zvykem bylo přicházet za ním se svými problémy a neštěstími. Vždy byl skrz mnoho publikací v kontaktu se světem, ale v Dmitrovu neměl k těmto zdrojům přístup. Jeho jedinými zdroji informací byly dvojce vládní noviny, *Pravda* a *Izvestija*. Během života na vesnici byl také velmi omezen ve své práci na Nové etice. Mentálně hladověl, což pro něj bylo horším mučením než skutečná, fyzická podvýživa. Je pravdou, že dostával vyšší důchod než prů-

měrný člověk, ale ani poté nedokázal dobře snášet svůj pokles. Naštěstí příležitostně obdržel z různých zdrojů pomoc v podobě zásob. Jeho soudruzi ze zahraničí, stejně tak jako anarchisté z Ukrajiny, mu často posílali balíčky s jídlem. Jednou dostal nějaké dary od Machna, toho času bolševiky označovaného jako vůdce teroru kontrarevoluce v jižním Rusku. Kropotkin zvláště trpěl nedostatkem světla. Když jsem ho navštívila v roce 1920, považovali se za šťastné, když měli jednu světlou místnost. Většinu času Kropotkin pracoval u kmitavého plamínku malé olejové lampy, což ho málem oslepilo. Během krátkých denních hodin mohl přepisovat své poznámky na stroji; pomalu a bolestně tůkal na každé písmenko.

Dmitrov, na ruské poměry malé městečko, se nachází asi hodinu a půl jízdy vlakem od Moskvy. Dům, který Kropotkin obýval, stojí dodnes; nachází se nedaleko nádraží v ulici nesooucí jeho jméno. Po jeho smrti až do roku 1942 fungoval jako Kropotkinovo muzeum. Jak připomíná zažloutlá cedule na jeho boku, později v něm bývalo květinářství, dnes ho obývá jen tlupa polodivokých koček a nachází se v něm snad jakýsi příležitostný sklad. Na přelomu milénia se uvažovalo o obnovení muzea, k tomu ale nikdy nedošlo. Před domem je postaven docela velký památník s nadživotní bronzovou sochou Petra Kropotkina sedícího na lavičce. Vedle něj bylo původně bronzové koté; jestli bylo odstraněno nebo ukradeno, nevím, dnes po něm zbylo notně ošoupané místo prozrazující, že jsem nebyl sám, kdo zatoužil po fotografii bok po boku se sedícím revolucionářem...

Dmitrovem moje „Kropotkin tour“ skončila. Na zpáteční cestě jsem ve vlaku do Moskvy už jen rozjímal nad tím, že Petr Kropotkin je jedním z mála klasiků, jehož myšlenky a dílo jsou aktuální i ono magické století poté, co byly napsány, a vzpomínal jsem na to, jak i mé samotného jeho filozofie ovlivnila. Ale to už je na jiný článek...

★

JÁ A MOJE ŽIDLE

BOHDANA

POSEZENÍ S ENZOU DEL RE (1944–2011)

Jako nekončící pokus o nabourávání zažitých klíšé, i tak vypadá zvnějšku život a tvorba svérázného italského folkaře Enzy del Re.

Že angažované umění nemůže být skutečným „uměním“? Že radikálismus a víra v revoluci postupně odumírají s přibývajícím věkem? Že hudební nástroji musí být nutně jen předměty za tím účelem vyrobené? Že imaginace a touha po umění končí před branami továren? Že práce nemůže být hrou a hra prací? A kdo to tvrdí...

NENÍ ŽIDLE JAKO ŽIDLE

Rodák z apulijského Mola di Bari si svůj nezaměnitelný hudební styl vytvořil prakticky ihned po absolvování místní hudební konzervatoře. Dlouhá léta pak osciloval a nepokrytě kličkoval mezi modernismem a venkovským tradicionalismem, mezi zemitým folkem i experimentální performancí. Řadil se mezi *cantautore*;¹⁾ písně sám skládal, opatřil textem i interpretoval.

Alessio Lega nazval příznačně Enzu del Rea „nejradikálnější a nejextrémnější osobností italské hudby“.²⁾ Del Re provokoval zkrátka vším. Nejen neortodoxním hudebním projevem, ale zejména názory a postoji, které zastával. Zprvu stoupenec Italské komunistické strany, poté radikálního levicového hnutí *Lotta continua* (Boj pokračuje), o nějaké ty roky později anarchista. Důsledný vyznavač ekologicky šetrného životního stylu a dobrovolné skromnosti, používající k přepravě výhradně prostředky veřejné dopravy a užívající při hře pouze nástroje (věci) z recyklovatelných materiálů.

Při svých produkcích si z materiálního hlediska vystačil skutečně s málem. Nejčastěji využíval části svého těla, aby jejich poplácáváním či hrou s jazykem vydával rytmické doprovodné zvuky, vzdalně připomínající monotónní hukot továrního provozu. Jindy se spoléhal na starou židli nebo kufr, které mu výtečně posloužily místo bicích. Nežádka pak jejich užití mělo i specifický nonverbální význam politického přesahu. Například židle symbolizovala del Reův odpor k porokům na elektrickém křesle, respektive k trestu smrti jako takovému.

Nevšední zpěv a doprovod, originální melodie i hravé texty plné britského politického obsahu, to vše opravňuje k tvrzení, že Enzo del Re „nedělal politické písně, ale písně politicky“, aby chom parafrázovali výrok francouzského režiséra Jeana-Luca Godarda.³⁾

PRACOVAT SI, POMALOUČKU

Del Re začal hudební dráhu v polovině šedesátých let minulého století ve Florencii, kde pracoval jako prodejce ovoce v otcově podniku. Osudovým se pro něj stalo setkání s Antoniem Infantinem, se kterým spolupracoval na jeho první desce a následně při mnoha pouličních i „oficiálních“ vystoupeních, při kterých bavili sebe i posluchače (diváky) komickými provokacemi, prosáklými šířavou kritikou kapitalistického systému.

S Infantinem se také připojil k druhé řadě divadelního představení *Ci ragione e canto* (Rozmlouvají o tom a já zpívám), uváděným divadelní společností *Nuova scena* (Nová scéna) herce Daria Fo a jeho ženy Franky Rame. Spolupráce Del Rea s Dariem Fo zdárně pokračovala, za připomenutí stojí například jejich společný kus *Avola*. Baladicky teskná i rebelující Avola reaguje na tragické události ve stejnojmenném sicilském městě. Druhého prosince roku 1968 tam policisté začali střílet do

neozbrojených stávkujících nádeníků, kteří nenásilně blokovali hlavní silnici. Střelba si vyžádala dva mrtvé a mnoho zraněných na straně stávkujících.

Enza del Re u divadelní společnosti *Nuova scena* setrval i po odchodu Daria Fo a Franky Rame a významně se podílel na podobě mnoha představení.

V roce 1973 ale i on opustil Novou scénu, aby se připojil k okruhu umělců z tzv. *Circolo Ottobre* (Říjnový kruh) při *Lotta continua*. Del Reův subverzní potenciál se naplno projevil v mnoha skladbách. Takřka kulturní se stala píseň „Lavorare con lentezza“, která lehkostí hudební i textovou zesměšňovala kapitalistický kult výkonu a která byla použita i jako úvodní a závěrečná znělka vysílání pirátského Rádía Alice.⁴⁾

„Lavorare con lentezza senza fare alcuno sforzo,
chi è veloce si fa male e finisce in ospedale,
in ospedale non c'è posto e si può morire presto...“
„Pracovat si, pomaloučku, bez námahy,
kdo je rychlý, ublíží si a končí v nemocnici,
v nemocnici není místo a může se brzy zemřít...“

V sedmdesátých letech - v době vrcholícího studentského i dělnického radikalismu - mívá del Re za den zpravidla tři „směny“. Dva koncerty odehrál zdarma v okupovaných továrnách, školách či univerzitách, za třetí pak inkasoval odměny odpovídající denní minimální mzdě dělníka v kovoprůmyslu. Slogan protestujících kovoprůmyslových dělníků znějící „je potřeba vydržet o minutu déle než zaměstnavatel“ del Re svérázným způsobem také zakomponoval do svých vystoupení. Z jeviště odcházel až poté, co hlediště (židli) opustil poslední posluchač.

Přestože vystupoval po celé Itálii, na své koncerty se dopravoval výlučně autobusem nebo vlakem. Často praktikoval divoké černé jízdy bez zaplacení jízdného. Nabídky na svezení autem rázně až vztekle odmítal i po koncertech, kdy už věděl, že zmeškal poslední metro či autobusový spoj.

BOJOVAL JSEM ZA REVOLUCI, NE ZA PENZI

Názorově se Enza del Re postupně přiklonil k anarchismu, a tak upravuje i některé své starší texty - Ho chi Min je například nahrazen Bakuninem (Viva Bakunin con buon umore, Bakunin ventiquattr' ore...).

Na konci sedmdesátých let se vrátil do rodné Mola di Bari, která pro něj nikdy nepřestala být inspirací. Ovlivňovala jej dialektem, místními legendami i kamenitou krajinou u mořského pobřeží. V Mola di Bari také vznikly del Reovy poslední dvě desky - *La legenda della nascita di Mola* (Legenda o vzniku Moly - 1992) a *Canzoni di lotta contro i nemici dell'8 marzo* (Písně o boji proti nepřítelům 8. března - 1994). Enza del Re vždy vydával skladby u malých nakladatelství, většinou preferoval nahrávky na kazetách. Ty se pak prodávaly převážně na koncertech a politických shromážděních, někdy i u Enzy doma.

S novým tisíciletím jako by se Enza del Re dostal opět na pomyslné hudební výsluní. Koncertoval s formací *Têtes de Bois*, jako host vystoupil na velkém římském koncertě 1. května 2010. V letošním roce dokončil režisér Angelo Amoroso D'Aragona hodinový dokumentární film, příznačně nazvaný *Io e la mia sedia* (Já a moje židle),⁵⁾ mapující del Reovu uměleckou tvorbu i politické názory. Del Re v něm neopomene zanařadit na komerční hudební showbyznys a ironicky prohlásit: „Já jsem bojoval za revoluci, ne za svou penzi!“

Až donedávna jste prý na Enzu Del Re mohli při troše štěstí narazit na nábřeží v Mola di Bari, kde posedával s místními rybáři, popíjel pivo a hrál karty. To je však od 6. června 2011 bohužel minulostí.

Poznámky

- 1) Složenina italských slov *cantante* (zpěvák) a *autore* (autor)
- 2) Alessio Lega in *A-rivista anarchica*, říjen 2011, dostupné na www.anarca-bolo.ch/a-rivista/365/48.htm
- 3) Godard sdílí myšlenku točit filmy politicky, nikoli dělat politické filmy, což vyjádřil v mnoha bonmotech i rozhovorech - viz například kritika filmu *Michaela Moora* zde - www.guardian.co.uk/film/2005/apr/29/2
- 4) Pirátské *Radio Alice* fungovalo v Bologni necelý rok, když jeho provoz násilně ukončila policejní razie 12. března 1976 - jen den poté, co byl během pouličních střetů policistů zabít student Francesco Lorusso.
- 5) *Io e la mia sedia*, Angelo Amoroso D'Aragona, Teca del Mediterraneo, 2011

A3 je projekt nástěnných novin, které každý měsíc vydává Československá anarchistická federace (ČSAF) a vylepují ho její členové a členky. Přidat se však může každý, kdo má zájem a rád by šířil A3 ve svém okolí. Každé nové číslo je ihned k dispozici ke stažení v tiskové podobě na stránce www.csaf.cz nebo si o něj můžete napsat na e-mail: csaf@csaf.cz.

A3 - ŘÍJEN 2011

NEBOJME SE ODMÍTNOUT KAPITALISMUS

Dnes je již zcela evidentní, že rok 2011 se stal rokem vzdoru a naděje. Ve všech koutech světa si mnozí lidé začali jasně uvědomovat, že současný systém globalizovaného kapitalismu není tak úžasný, jak se nám snaží politici a korporátní média namalovat. Lidé začínají chápat, že systém, jenž je nastavený tak, aby menšina bohatla a většina přečkávala v nejistotě, není zrovna tím, v čem by chtěli trvale žít a pracovat. Oproti předešlým letům ale nastala změna - lidé začínají vycházet do ulic, diskutovat a okupovat náměstí, aby dali svou nespokojenost veřejně najevo.

Začátkem roku se vzbouřili lidé ve většině zemí arabského světa, aby řekli NE zatuchlým autokratickým režimům. Káhírské náměstí Tahrir se stalo symbolem občanské vzpoury, stejně jako o několik měsíců později madridské náměstí Puerta del Sol. Na něm, tak jako na desítkách a stovkách dalších náměstí po celém Španělsku, se zrodilo pod heslem „Skutečnou demokracii teď“ hnutí rozhořčených, někdy nazývaných Hnutí 15. května. Okupace náměstí se po nějaké době přelily také za oceán, kde nyní probouzí nespokojené lidi ve Spojených státech a staví se proti nekontrolovatelné (a jediné skutečné) moci Wall Streetu.

Nespokojenost však může nabývat různých podob, jako byly například v létě nepokoje v anglických městech, kde zejména deklasovaní obyvatelé bez budoucnosti vyšli do ulic a někteří z nich si začali brát to, co jim na jednu stranu nutí reklama a co si na druhou stranu nikdy nebudou moci dovolit. V Řecku se zas proti moci bank a nadnárodních finančních institucí, kterým slouží tamní vláda, nebojí lidé vystoupit na generálních stávkách či střetech s policií chránící parlament.

Všem těmto událostem, které hýbají ulicemi, i když je mnohdy korporátní média přehlížejí, je společné rozhořčení ze stávajícího systému přerozdělování bohatství, z pohádky o demokracii a z nehorázné drzosti těch nahoře, kteří po nás chtějí, abychom platili za krizi, kterou jsme nezpůsobili, a nutí nás utahovat si již tak utažené opasky, aniž by tento požadavek vztáhli také sami na sebe.

Tento systém ale nenabízí alternativy, nenabízí možnost uhnout od nastaveného neoliberálního kurzu. Ničemu nepomůže výměna jedné politické partaje jinou, nemluví o tom, že skutečná moc se dnes nachází někde jinde. Hybatelem kapitalismu je touha po zisku a založen je na vykořisťování jedněch druhými. Je zbytečná snaha chytit po takovém systému, aby se reformoval. Nebojme se odmítnout kapitalismus a požadovat skutečné alternativy.

Nejde o reformy, ale o podstatu systému. Sociální požadavky rozhořčených se promítají do politických, ale nikdo z nich/nás se nechce zapojovat do zkorumpované politiky, tak jak ji známe. Je nezbytné odmítnout hrát podle jejích pravidel. I když davy na náměstích nemají definovány jasné požadavky, jednoznačné je odmítnutí stávajícího systému a potřeba hledání alternativ.

Jako anarchisté a anarchistky máme rámcovou představu o možné alternativě. Již žádné shora narysované cesty! Bylo by nezodpovědné říkat, jak by jiný svět, o němž si myslíme, že je možný, měl přesně vypadat. Víme ovšem naprosto jasně, na jakých principech by měl být založen: na odmítnutí nadvlády člověka nad člověkem, na odmítnutí jakýchkoli forem diskriminace, na svobodě, na svobodné samosprávě, na sebeorganizaci, na volitelnosti a odvolatelnosti zdoла nahoru, na sociální spravedlnosti a rovnosti všech, na solidaritě, na vlastní iniciativě a spolupráci, na možnosti důstojně žít a pracovat bez nejistoty a strachu z budoucnosti.

My jsme si kapitalismus nevybrali a nevíme, proč bychom se na něm měli podílet! Pryč s ním!

A3 - LISTOPAD 2011

ZNÁSILNĚNÁ REVOLUCE

Je tomu 22 let, co lidé na náměstích českých a slovenských měst cinkali klíči a odzvoňovali tak „konec vlády jedné strany“. Vyšli s transparenty a vlajkami ze škol a fabrik a požadovali svobodné poměry. Ani na jednom z transparentů však nebyl požadavek na nahrazení rádobysocialismu kapitalismem.

Ale byl to právě kapitalismus, který nám záhy vnutila klika ekonomů kolem Václava Klause. Jedna ideologie hlásící, že vláda komunistické strany zajistí sociální spravedlnost, byla rychle nahrazena novou agresivní a nikoho se neptající ideologií, která nás dodnes přesvědčuje, že volný trh je zárukou svobody.

Vydobytky kapitalismu po těch letech vidíme dnes více než jasně. Společnost už není rozdělena na stranické funkcionáře, prospěcháře, pracující a pár disidentů. Nyní je tu na jedné straně úzká horní vrstva stále bohatnoucích miliardářů a jim posluhující vrstva arogantních politiků, a na straně druhé pracující, kteří žijí od výplaty k výplatě, nová vrstva dlouhodobě nezaměstnaných, živořící důchodci, silící řady bezdomovců, od nichž společnosti pomáhají zimní mrazy, a někde mezi se nachází pomalu, ale jistě chudnoucí střední třída.

Pracující, kteří vyšli v listopadu 1989 z továren do ulic, po pár letech zjistili, že se nemají kam vrátit. Studenti se s plným nasazením věnovali agitaci za porážku nenáviděného režimu. Jejich dnešní a budoucí následovníci budou mít jiné starosti - kde sehnat na studium a jak se vyrovnat s celoživotním zadlužením.

Sociolog Jan Keller trefně napsal, že současná vláda věnovala 90 % lidí k 22. výročí převratu „krásný“ dárek převázaný modrou stuhou. Dárek, jenž skrývá pro pracující mnohá překvapení: možnost odpracovat si 9 let bez jakékoliv záruky v pracovním poměru na dobu určitou; možnost mnohem častěji než dosud pracovat na pouhou dohodu o provedení práce a na rozdíl od minulosti z ní při odměně nad 10 tisíc odvádět pojistné; větší šanci pracovat v noci a o víkendech, část z toho zadarmo; možnost být propuštěni i v době nemoci, a mnohdy přijít o práci i bez odstupného. A jako nezaměstnaní budou moci už po dvou měsících nastoupit na veřejně prospěšné práce, jejichž výkon byl až dosud privilegiem pouze části lidí soudně trestaných. A dalo by se pokračovat... Vskutku velkorysý dar vládnoucí třídy spodně.

Netoužíme po nesvobodném režimu, který tu byl v době před 22 lety, i když měl každý právo na práci a alespoň přijatelné sociální podmínky. Nikdy jsme ale také nechtěli kapitalismus, který nám byl vnucen, i když máme svobodu slova (hlavně pro ty, co si mohou zaplatit prostor v médiích), svobodu pohybu (hlavně pro ty, co na to mají) a můžeme jít jednou za čtyři roky k volbám (z nichž vzejdou poslanci zkorumpovaných stran, kteří se zodpovídají tak nanejšvým svým sponzorům).

Požadujeme společnost, kde bude svoboda spojena se sociální spravedlností; společnost, kde vzájemná lidská solidarita bude postavena nad

modlu peněz a asociální konkurence; společnost, která bude demokratická jak v rovině společenské, tak v té ekonomické. Již žádný princip kapitalistického vykořisťování, ale spolupráci a společné rozhodování zdola.

A3 - PROSINEC 2011

BOJ ELIT PROTI OBYČEJNÝM LIDEM

U příležitosti 22. výročí demonstrace na pražské Národní třídě, která znamenala začátek konce nenáviděného normalizačního režimu, nám na tomto místě odhalil Václav Klaus, jak to s tím převratem vlastně bylo. Řekl to jasně a bez obalu - prostě tak, jak mluví vítězové.

Krátce před listopadem 1989 ještě vlezprdelkovsky (nebo z přesvědčení?) velebil výhody socialistického hospodářství, aby pak obratem takzvaně očůral davy cinkající klíči na náměstích a započal se stejným smýšlejícím budovat kapitalismus.

Šli si za svým a svého také dosáhli. To, co údajně patřilo všem, se neuvěřitelnou rychlostí ocitlo v rukou některých. Společně s tímto procesem vznikla nová třída ekonomických elit, zatímco masy byly oblbvány frázemi, že poctivou a tvrdou prací může každý k bohatství dojít a že všichni máme stejnou příležitost.

Po 22 letech přední ideolog hospodářské transformace Klaus vítězně přiznává: „*Náš úkol byl ne zajistit každému štěstí a bohatství, náš úkol byl změnit politický, ekonomický, sociální systém z komunismu v něco docela jiného, a to se stoprocentně podařilo.*“ K tomu nezapomněl na adresu lidí rozhořčených současnými poměry dodat, že „*nespokojenost patří k lidské povaze*“.

Co nám tím vlastně sdělil? Jinými slovy řekl: Pěkně jste cinkali, pěkná hesla jste měli, nám jste ale byli od začátku ukradení. Vaše štěstí a důstojnost nás nikdy nezajímaly. Sociální systém, který vám zajišťoval bezplatnou zdravotní péči, bezplatné školství a právo na práci, jsme museli jednou provždy zlikvidovat. Právě vaše nejistota - strach ze ztráty zaměstnání, z budoucnosti dětí a vlastního stáří - nám pomáhá udržovat vás v poslušnosti. Podařilo se nám stoprocentně, ale opravdu stoprocentně, vytvořit nový systém, z něhož těžíme my, nové politické a ekonomické elity. Amen!

A že se to někomu nelíbí? Jen ať si remcat. Vždyť nespokojenost patří k lidské povaze. Dokud nespokojení bezprostředně neohrožují mocenské elity, není nikterak na škodu nechat je remcat. To přece za toho minulého režimu nemohli.

Co však může bezprostředně ohrozit stávající kapitalistický systém? Jak jsme již mohli dávno poznat u nás i jinde ve světě, volby do parlamentu to určitě nebudou. Vždyť i ty jsou už dávno v režii tohoto systému - kdo má solventnější sponzory, má lepší propagaci, a tudíž i větší šance. A velcí sponzoři zastupují kapitál a něco za své peníze také chtějí zpátky: oni nejsou charita, naopak, jdou tvrdě za svými zájmy a zisky. A obyčejný člověk je v téhle mašinérii, která mu má údajně zajistit pocit svobody a spolurozhodování, naprosto ubožák.

Ohrožením kapitalismu jsou do praxe uvedeny hodnoty a principy, které ho popírají - solidarita, spolupráce, jednota, přímá akce, skutečná demokracie a organizace zdola. Jedině na těchto principech můžeme kapitalismu účinně vzdorovat - a neefektivněji tam, kde ho to nejvíce zabolí, na pracovišti.

Někdo namítne: Ale vždyť to zavání třídním bojem. Nezavání. Třídní boj je realita, v níž žijeme. Realita o to smutnější, že tento boj je zatím veden pouze jednostranně - elitami proti obyčejným lidem, kteří nemají žádný podíl na ekonomické a politické moci. Je to boj dvou tříd, z čehož jedna leží na zemi a druhá do ní kope a zkouší, co ještě vydrží. Jednotlivé údery pocítujeme či začínáme pocítovat velmi jasně a bolestivě: propouštění, snižování či zmrazování mezd, rušení benefity, zdražování dopravy, zavádění školného, posouvání odchodu do důchodu, poplatky ze zdravotnictví, přescasy, ponižující nucené práce pro nezaměstnané... Stačí se zamyslet nad vlastními osobními poměry a nad situací svých přátel a příbuzných, kteří se dostávají do dluhových pastí, nemohou dlouhodobě sehnat práci, mají obavy o zajištění nemocných rodičů, nemohou vystačit s důchodem apod.

Jak se systém stará o to, aby se proti němu lidé nespojili? Jedny utáhne na vařeném nudli nesmyslného konzumu, nablýskaných nákupních center a oslnivých reklam. Pozornost jiných obrátí proti těm, co jsou v ještě větším svrabu - proti lidem jiné barvy pleti, imigrantům, bezdo-

movcům, nezaměstnaným... Další jsou poslušní, jelikož musí splácet půjčky a hrozba ztráty zaměstnání a příchodu exekutora za to přece nestojí.

Co s tím? Nestačí jen remcat. Nestačí jen pokorně žmoutat v ruce čepici a žádat elity, aby byli milosrdnější. Je třeba jednat - zdola se organizovat, obsadit ulice a především obsadit pracoviště a nahlas vyjádřit svůj názor. Je třeba získat vědomí své kolektivní síly a postavit se za svá práva, z nichž nám už mnoho nezbyvá. Jinde ve světě dělají lidé první krůčky, nestůjme stranou a přidejme se. Vždyť jde v první řadě právě o nás.

RECENZE

KDYŽ ZAČALA NOC

Čtvrtý sešit komiksové edice Nakladatelství Československé anarchické federace je překladem jedné z prací Thomase Fatzineka. Jeho grafický příběh *Als die Nacht begann* (Když začala noc) jsme dostali od našeho kamaráda z Vídně během anarchického knižního veletrhu „Anarh“, který se konal v květnu 2011 ve slovinském městečku Trbovlje, poté co viděl první dva sešity komiksové edice na našem stánku.

Ilustrátor Thomas Fatzinek se narodil v rakouském Linci v roce 1965. Po odchodu ze školy a vyučení se litografem pečoval o staré lidi, stal se o vězně, pracoval jako tiskař, skladník, klempíř, příležitostný dělník, obsluha kopírky či mechanik v ZOO Schönbrunn. Od roku 1994 žije trvale ve Vídni, tady také o deset let později získal diplom na vídeňské škole umění, kde studoval grafiku a jeho závěrečnou prací byl právě tento komiks. Od roku 2007 se jeho práce objevují na několika výstavách, především ve Vídni a Linci. Dva roky nato se z něj stává ilustrátor na volné noze. Je členem iniciativy „Comics gegen Rechts“ (Komiks proti pravici) a jeho komiksy (v němčině) si můžete objednat na www.pictopia.at.

V komiksu *Když začala noc* Fatzinek působivě zpracoval obraz Rakouska meziválečného období se zaměřením na události kolem 12. února 1934. Hrdinou příběhu je mladý dělník, který byl svědkem mnoha historických událostí první rakouské republiky včetně postupné perzekuce dělnického hnutí a potlačování demokracie. Později se připojí k obranným oddílům (Schutzbund) sociálních demokratů a účastní se boje o Karl-Marx-Hof proti policii a domobraně (Heimwehr). Fatzinek vypráví příběh jednoduchou, avšak fascinující formou linorytu od založení první republiky až po útěk hrdiny kanalizačním systémem v roce 1934. Čtenáři se tak odkrývá u nás ne příliš známý příběh austrofašistického režimu a dělnického odporu vůči němu. Než se Fatzinek pustil do zpracování samotného komiksu, pečlivě se věnoval studiu popisovaných historických událostí. Na komiksu pracoval celkem dva roky, a to v letech 2002 až 2004.

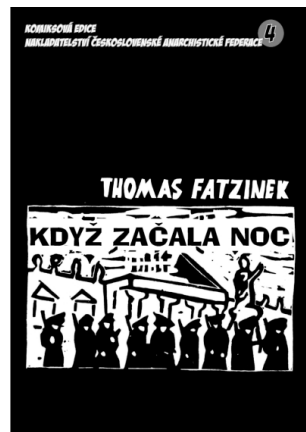
Mezi další Fatzinkovy práce patří komiks z roku 2006 - *Eine alte Geschichte* (Starý příběh). Ten se věnuje případu justiční vraždy italských anarchistů Sacca a Vanzettiho, kteří byli ve Spojených státech v roce 1927 popraveni po zmanipulovaném procesu. V roce 2009 vydává práci *Notizen zu Hermann Langbein* (Poznámky k Hermannu Langbeinovi), který přibližuje život v koncentračním táboře Osvětim. Fatzinek upravit úryvky z Langbeinovy reportáže *Die Stärkeren* (Silnější) do osobité komiksové podoby. K ilustrování popisovaných prožitých hrůz použil opět formu linorytu. Dále například pořídil ilustrace ke knize *Reichtum und Armut in Österreich* (Bohatství a chudoba v Rakousku) či připravil dětské omalovánky pro ZOO Schönbrunn.

S autorem a jeho prací se můžete blíže seznámit na jeho webových stránkách www.tomfatz.net.

Doufáme, že tento antifašistický komiks zaujme a třeba i napomůže k rozšíření poznání o podobách, které na sebe braly v minulém století různé fašistické režimy, tentokrát konkrétně v režii rakouského kancléře Dollfusse.

Čtvrtý komiksový sešit má 64 stran a za cenu 58 Kč si ho můžete objednat v distribuci ČSAF na e-mailu distro@csaf.cz.

Další místa a internetové distribuce, kde si komiks můžete zakoupit či objednat: xBASTAX (xbastax.cz), Antifa e-shop (antifa.cz), Insane society (insanesociety.net), Papagájův hlasatel (phr.cz), Phobia records (phobiarrecords.net), Kupkomiks (kupkomiks.cz), Waking the Dead (wakingthedeath.cz),

Mirus Levyt (miruslevyt.cz), Emergency records (Chvalova 8, Praha 3 - Žižkov), Rekomando (Trojanova 9, Praha 2), Comics point (Anglická 14, Praha 2), Klub Azyl (Široká 302, Liberec), Infoshop Pelech (Čápkova 48, Brno), Antikvariát Černý pes (Sedláčkova 20, Plzeň)

Nakladatelství ČSAF

KLÍČENÍ

Souběžně s tímto číslem Existence vychází první číslo časopisu *Klíčení* - čtení od dětí, který vydává ČSAF. Časopis svou koncepcí navazuje na stejnojmenný projekt legendárního českého anarchisty Michaela Káchy (viz Existence č. 4/2011). Káchovo pojetí časopisu pro malé čtenáře se vyznačovalo především úctou a důvěrou vůči dětem jako partnerům v dialogu o všech možných stránkách života a světa, a nebylo tedy postaveno na apriorní autoritě dospělých. Zároveň otevřelo i témata, která bývají v produkci pro děti do jisté míry tabuizována, protože odkazují k realitě nedokonalé a nespravedlivé společnosti. Nové *Klíčení* se snaží dostat stejným cílům a první číslo lze chápat jako pokus o dialog mezi malými a velkými autory, kteří si navzájem vyměňují zkušenosti a pohledy na současný svět. Perspektiva je jednoznačná: vychází z anarchistických hodnot a principů, jako jsou svoboda, spravedlnost, solidarita, decentralizace, dehierarchizace, samospráva práce a společnosti ad.

Skladba jednotlivých rubrik odpovídá uvedené koncepci a zahrnuje vedle základní rubriky (Od nás), která je tvořena příspěvky samotných dětí a dětí ji také redigují, i příspěvky od dospělých v dalších rubrikách. V nich se objevují ukázky ze starších literárních děl či původní autorské texty (rubrika Čtení), autorský komiks na pokračování (rubrika Komiks), ale i náměty pro ekologické hry či DIY výrobky (rubrika Dílna) a výklad pojmů, se kterými se děti buď vůbec nemají možnost běžně seznámit, nebo jsou jim předkládány ve zjednodušené a zkrácené podobě, jako je tomu u pojmu anarchismus nebo označení zapatisté (rubrika Černo-červená škola).

Hlavní zásadou časopisu je otevřenost ke spolupráci s kýmkoli, kdo souhlasí s jeho koncepcí a ideovým směřováním. Jeho budoucnost je tedy po všech stránkách i v našich rukou.

O *Klíčení* si můžete psát na e-mail distro@csaf.cz.

KALENDÁŘ ČSAF NA ROK 2012

Československá anarchistická federace připravila na tento rok nástěnný kalendář s reprodukcemi anarchistických plakátů ze španělské občanské války.

Každý měsíc je na samostatném listě společně s barevným vyobrazením plakátu. Kalendář je vytištěn na silném křídovém papíře a opatřen kartonovým zadním listem a kroužkovou vazbou uzpůsobenou pro zavěšení na zeď. Milovníci starých anarchistických plakátů mohou jednotlivé reprodukcce využít i po skončení roku 2012 a nechat si vybrané z nich například zarámovat.

Použití plakáty jsou převážně z let 1936 a 1937 a jde o propagační materiály španělských anarchosyndikalistických odborů CNT a anarchistické federace FAI, tedy organizací, které během španělské občanské války hrály významnou roli v boji proti fašistickému puči a při sociální revoluci v mnoha oblastech Španělska.

Náklad kalendáře byl omezený, pouhých sto kusů, a k dostání byl vedle distribučních stánků ČSAF při různých akcích pouze v pražském obchodě Rekomando. Nyní je již však beznadějně rozebrán.

Nakladatelství ČSAF

PO PŘEČTENÍ ZRECYKLUJTE... Č. 4

Čtvrté číslo olomouckého zpravodaje *Po přečtení zrecykluje...* se tentokrát věnuje výhradně regionálnímu dění.

První článek čtenáře a čtenářky zavede do olomouckých ulic, kde již více než půl roku pravidelně působí hnutí Critical Mass, které se snaží o větší prosazení cyklistů ve veřejném prostoru. Ačkoli o této iniciativě řada lidí dosud neslyšela, setkává se pomalu s čím dál větším zájmem. Druhý stěžej-

ní článek se zabývá další pravidelnou lokální aktivitou. Již několik týdnů stojí každý den v 15:00 před orlojem aktivisté a aktivistky z hnutí Occupy Olomouc, které reaguje na bouřlivé události na Wall Streetu. A stejně jako v Americe i zde se protestuje proti chamtivosti bank, neoliberalnímu škrtům a diktatuře peněz.

Vydavatelé doufají, že prostřednictvím svého zpravodaje dokáží ve svém okolí tyto zajímavé a inspirativní iniciativy náležitě zpropagovat a přiblížit je širšímu okruhu lidí, kteří cítí, že je „něco špatné“, ale neví, jak konkrétně se zapojit, aby ukázali svůj odpor. Lidé z redakce se také rozhodli prodloužit periodicitu informačního listu. V roce 2012 by tedy nemělo vyjít původně plánovaných šest čísel *Po přečtení zrecykluje...*, ale pouze čtyři. Tuto změnu se podle svých slov budou snažit kompenzovat vyšším nákladem jednotlivých výtisků i aktivnější diskusí s lidmi během jejich distribuce.

Ke stažení na www.csaf.cz/index.php?clanok=1215

-ppz-

A-KONTRA Č. 4/2011

A-kontra z října 2011 byla vydána především u příležitosti 8. ročníku D.I.Y. karnevalu. Podtitulem tohoto čísla je motto „Nepřízpusobiví spojte se!“ To se mimo jiné vrací ke dva roky starému Týdnu nepřízpusobivosti, kdy chtěli antiautoritářští aktivisté dát najevo, že nesouhlasí s nesmyslným rozdělováním lidí na nepřízpusobivé a ty poslušné, a hrdě se přihlásili na stranu oněch ze „slušné společnosti“ vyloučených. Téma je navíc na pozadí rasistických pochodů na severu Čech více než aktuální.

Sem nás také zavede ústřední článek „Špinavci zdraví Varnsdorfu“. Ten se stručně vrací k tomu, jak vyhozená situace začala, kdo všechno se na ni snaží přizpůsobit, kde asi leží skutečné příčiny neutěšeného stavu a v jakých podmínkách jsou „nepřízpusobiví“ nuceni žít. Článek se pak obrací k reakci odpůrců rasismu, kteří se zaměřili na přímou podporu ohrožených, například formou dětského dne během rasistických demonstrací.

Celou vnitřní čtyřstranu tvoří jako u předešlých čísel plakát a ze tří krátkých textů na poslední straně je třeba upozornit především na jeden, který reflektuje alibistickou mentalitu těch, kteří brečí nad neúspěšností veřejných akcí a vinu přitom svalují na ty, kteří se tomuto způsobu aktivity přestali z různých důvodů věnovat.

Ke stažení na a-kontra.cz/files/A-kontra-2011-4-karneval.pdf

-jk-

A-KONTRA Č. 5/2011

A-kontra pod heslem „Máte příliš mnoho peněz“ vyšla u příležitosti dvou akcí, které proběhly v sobotu 22. října 2011. Tou jednou byla pražská demonstrace ProAlto, na níž mimo jiné vystoupily špičky opozičních stran, a tou druhou pochod nespokojenosti, který byl nazván Antisystema a prošel za skandování protisystémových hesel Plzní.

Úvodní článek nese jasné poselství shrnuté v závěrečné větě: „Řešením krize nejsou škrtů na chudých. Řešením krize je vzít si zpět majetek bohatých.“ Vnitřní dvoustrana se věnuje hnutí Occupy Wall Street, které se staví proti mocí bank a korporací. A závěrečná stránka je vyplněna kratšími zprávami a přehledem chystaných akcí.

Jak jsme si již zvykli, tvoří *A-kontra* oboustranně potištěný a nadvakrát přeložený list formátu A2, z čehož celou jednu „čtyřstranu“ tvoří plakát, tentokrát se jmény českých ultraboháčů a velkým červeným přetiskem „Vylasťnit!“.

I když toto číslo *A-kontra* přináší jasná sdělení, je přesto těžko čitelné. Redakce se zřejmě nechala inspirovat vládou a začala škrtat - pro tentokrát

4/2011
PO PŘEČTENÍ ZRECYKLUJTE...

Olomoucký informační list

papercenter@csaf.cz

Jak funguje olomoucká Critical Mass?

ČYKLOHIZA

ÚVODNÍK

Mezi čtenáři a čtenářkami, kteří čtou

baše, věnujeme výhradně aktivistům a

aktivistkám v Olomouci. První číslo má

záměr do olomouckých ulic, kde již více

než půl roku pravidelně působí hnutí

Critical Mass a snaží se o větší

prosazení cyklistů ve veřejném prostoru. Ačkoli o

této iniciativě řada lidí dosud neslyšela,

setkává se pomalu s čím dál větším zájmem.

Druhý stěžej-

ný článek se zabývá další pravidelnou

lokální aktivitou. Již několik týdnů stojí

každý den v 15:00 před orlojem aktivisté

a aktivistky z hnutí Occupy Olomouc,

kteří reaguje na bouřlivé události na

Wall Streetu. A stejně jako v Americe i

zde se protestuje proti chamtivosti

bank, neoliberalnímu škrtům a diktatuře

peněz.

Vydavatelé doufají, že prostřednic-

tvím svého zpravodaje dokáží ve svém

okolí tyto zajímavé a inspirativní in-

iciativy náležitě zpropagovat a přiblížit

je širšímu okruhu lidí, kteří cítí, že je

„něco špatné“, ale neví, jak konkrétně

se zapojit, aby ukázali svůj odpor. Lidé

z redakce se také rozhodli prodloužit

periodicitu informačního listu. V roce

2012 by tedy nemělo vyjít původně

plánovaných šest čísel *Po přečtení*

zrecykluje..., ale pouze čtyři. Tuto

změnu se podle svých slov budou

snažit kompenzovat vyšším nákladem

jednotlivých výtisků i aktivnější

diskusí s lidmi během jejich distribuce.

-tb-

vyškrtala veškerá jednopísmenná slova. Domýšlení si některých spojek a předložek může někomu připadat otravné, jinému zas třeba jako docela zábavná hra s čteným textem.

Na webu časopisu není toto číslo ke stažení. Psát můžete na e-mail anna.kontra@safe-mail.net.

-jk-

V PRACH CEST Č. 2

Po třech letech vyšlo další číslo cestovatelského fanzinu, který nese název *V prach cest*.

V druhém čísle si můžete na šedesáti stranách formátu A5 (s barevnou obálkou) přečíst zápisky z Thajska, Grónska či Turecka a zavítat mimo jiné také do Španělska, Francie, Holandska, Německa, Rakouska, Rumunska a na Ukrajinu.

V *prach cest* č. 2 si za cenu 40 Kč můžete objednat na následujících e-mailech: chyba@riseup.net, zbpunk@riseup.net nebo distro@csaf.cz.

HLAS ULICE Č. 7

Šedmé číslo zpravodaje asociace Alerta vyšlo v polovině září u příležitosti 2. ročníku kulturně-protestního festivalu ScreemFest. Ten se vymezoval především proti záměru vystavět spalovnu komunálního odpadu v Komořanech. Stejným tématem se zabýval tedy i *Hlas ulice*.

Vedle odmítnutí spalovny tu naleznete také návrhy alternativ, které spočívají zejména ve snížení produkce odpadu, v důsledné recyklaci a podpoře kompostáren. V samostatném článku je popsána absurdní komunikace s oddělením odpadového hospodářství na Magistrátu města Most. S tématem ještě souvisí popis jedné akce, která proběhla ve více městech a při níž aktivisté a aktivistky Alerty nechávali na ulicích květiny zasazené do nevšedních „květináčů“ z komunálního odpadu.

Závěrečný článek reaguje na rasistické pochody ve Šluknovském výběžku a je na webových stránkách Alerty coby jakési prohlášení podepsán několika jejími členy a členkami. Ti požadují po antifašistickém hnutí adekvátní reakci, již má být masová mobilizace proti pochodům, kde jsou promícháni přespolní neonacisté s místními rasisty. Jak si to přesně představují, se nedovíme, zato je nám řečeno, že za vše může neochota „některých jedinců a organizací“ (přičemž jako jediná je jmenována Antifašistická akce). Tento text však evidentně vyplývá z absence analýzy možnosti, jak se dění na Šluknovsku postavit, absence komunikace s kritizovanými „jedinci a organizacemi“ a z mylného dojmu, že jedna jediná organizace má monopol na antifašismus.

Ke stažení na odkazu alerta.cz/wp-content/uploads/2011/09/hlas-ulice_7.pdf

HLAS ULICE Č. 8

Krátce po předešlém vyšlo osmé číslo zpravodaje asociace Alerta. To je zaměřeno, jak se píše v úvodu, na vyostřenou situaci na Šluknovsku.

Titulní text je zároveň pozvánkou na protestní shromáždění spojené s diskusí na 9. října pod heslem „Chudí se perou, mocní se smějí...“ Záměrem je říci, že příčinou problémů (nejen) ve Šluknovském výběžku není skupina lidí definovaná tmavší barvou pleti, nýbrž snaha vydělat na těch nejchudších spolu s asociální (ne)činností vlády.

Částečně související článek je postěžováním si nad nepřítomností antifašistů v ulicích. Stejně jako v podobném textu z předešlého čísla tu však není pořádně řečeno, co by v oněch ulicích měli dělat, jak je to reálné a jaký by to mohlo mít efekt. Jen další stížnost na to, že protirasistickou aktivitu přebírají „nevládkáři“ a okrajové politické subjekty, a výčitky Antifašistické akcí, že nenaplní autorovy představy. Naštěstí se zdá, že Alerta (ve spolupráci s Iniciativou Ne základnám) pochopila, že pokud chce veřejné protiakce k rasistickým pochodům, bude se o to muset sama přičinit. O tom ostatně svědčí zmíněná pozvánka nebo proběhlý protest proti protiromskému shromáždění v Praze 1. října.

Další článek se vrací k environmentálním aktivitám Alerty a představuje biomasu jako jeden z obnovitelných zdrojů energie. A jako inspiraci na závěr nabízí *Hlas ulice* stručnou zmínku o DIY koncertu v jednom z pražských podchodů.

Ke stažení na alerta.cz/wp-content/uploads/2011/10/Hlas-ulice-8.pdf. Rozsah: čtyři strany formátu A4.

obě recenze od -jk-

HLASATEL Č. 21

Po jedenácti letech přichází Papagájův hlasatel crew s novým číslem svého stávajícího plátku pojmenovaného *Hlasatel*. Vypadá moc pěkně a obsáhle. Nejspíš to bude i váš první dojem, až zine vezmete do ruky. *Hlasatel* ještě voní tiskárskou barvou a při bližším „očuchávání“ zjistíte, že opravdu nejen pěkně vypadá, ale i většina článků je zajímavá. Podtitulek zinu zní: „Otevřený punkzin pro neupjaté lidi“, a myslím si, že přesně to se tvůrcům povedlo – ukázat věci, které mají v Papagájovo *Hlasateli* rádi, poutavým a zajímavým stylem. Rozhodně nemusíš znát diskografii CRASS pozpátku, aby jsi mohl v zinu číst, články jsou přínosné i pro ty, kdo pouze vědí, že něco jako „anarchopunk“ existuje. Slovo „zine“ je v případě *Hlasatele* trochu zavádějící, jde spíše o malou brožovanou knížku nebo takovou punkovou „revue“. *Hluboká Orba* v kapesním provedení? Nesrovnával bych!

Hlasatel má 180 stran, barevnou obálku, a přečíst si v něm můžeš především množství rozhovorů. Velice zajímavý je článek o gravírování vinylů, taky se budeme pohybovat v první polovině 80. let a nosníkem budou desky CRASS Records a kapel anarchopunkové scény té doby, recenze na tuzemskou fanzinovou tvorbu, článek o pozapomenutých kapelách první punkové vlny, o historii Rudimentary Peni, cestopis „Jak jsem hledal punk“, toureport kapel V době moru a Risposta a kulturní příloha „Foto v punku“. Jak jsem již zmínil, vše napsané čtivě a poutavě, s jistým přesahem, díky kterému zine může „něco“ dát skoro každému.

Pokud bych měl z kontextu celého zinu vytáhnout nějaký článek, asi bych to nedokázal. *Hlasatel* je kompaktní. Přesto, nejvíc mě asi zaujaly rozhovory s Inym, Ucházím, Sheeva Yoga, článek o gravírování vinylů a celkově psaní o anarchopunkových skupinách. Všechny texty do sebe pěkně zapadají, a když jsem zine dočetl, složil jsem jeho tvůrcům pomyslnou poklonu. Velice mě potěšilo, jak velký důraz byl v anarchopunkové scéně kladený na práva zvířat a potažmo vegetariánství. V *Hlasateli* se dozvíte i to, že Rat (Varukers, Discharge) zmiňuje jako své oblíbené jídlo rybu, a naopak zpěvačka Vice Squad že je dlouholetá vegetariánka. Líbí se mi, že články tě uvedou do problematiky, ale názor si musíš udělat vždy jen ty sám. Jediný článek, respektive report (autor at' to bere spíše jako připomínku), bych napsal k cestopisu „Jak jsem hledal punk“. Připomínku bych směřoval k tomu, že autor nejde do hloubky a drží se jen kapel, které zná pouze on sám... Nenajdeme tam nějaké plošnější informace. Pijde mi to jako hledat punk v Praze, jít na Václavské náměstí a přitom se nezastavit na 007.

Rozhovory s Inym, Ucházím i Sheeva Yoga jsou velice obsáhlé a poutavé. Abych řekl pravdu, tak jsem snad ještě nikdy nečetl tak dlouhý rozhovor jako právě s Inym. Přesto jsem se v něm neztratil a bavil mě až do samého konce. Iny je prostě osobnost! Ve všech rozhovorech zaznívají zajímavé otázky a snad i proto se nám dostává poutavých odpovědí. V recenzích na tuzemskou fanzinovou tvorbu jsou zachyceny „aktuální“ výtvoři české tvorby poslední doby. Pěkné shrnutí a rozcestník pro všechny, kdo si ziny stále s oblibou kupují.

Rád sleduji domácí kreslíře pohyblující se v hardcore/punku. No, není jich nějak extra moc a třeba práce od Závise, Gizberna, chlapíka z Rapsód beru jako klasiky. Připsat si k nim můžeme i chlapíka Bena, který nakreslil obálku, a moc se mu povedla. Obal prodává a v případě *Hlasatele* to jde jednoznačně ruku v ruce s jeho obsahem.

V „kulturní příloze“ se *Hlasatel* zabývá fotografií v hardcore punku, respektive najdeme zde rozhovory se čtyřmi nadšenci (a nadšenkyňi) do focení. Jsou to Siky, Vojta Florián, Jana Chřůvch a Roman Lářiš. Uvidíme pár fotografií od každého z nich a v rozhovorech se o jejich práci dozvíme více. Dojde i na recenze publikací zachycujících hardcore/punk fotografii, samozřejmě z poslední doby.

Aby toho nebylo málo, nechýbí ani hudební příloha v podobě lisovaného CD prachatické skupiny Ucházím s názvem *Marnostroj*.

Máme tedy další přínosný pohled na punk i hardcore. *Hlasatel* je „otevřený punkzin pro neupjaté lidi“, a to není málo!

Zin si můžete objednat na webu www.phr.cz.

(S)

ZPRAVODAJ SDT

15. číslo zpravodaje iniciativy Skutečná demokracie teď! (SDT), který vychází v tradičním formátu 4 stran A4, vyšlo 23. října 2011 a jeho ústřední článek se věnuje globálnímu dni akcí vyhlášenému na 15. října. Podle informací z domácích a zahraničních médií se ohlíží za protesty ve Spojených státech, Itálii, Velké Británii, Belgii, Španělsku a na dalších místech. V kratších textech se dovíme výsledky průzkumu, jak jsou na tom Češi s ochotou demonstrovat či jak se na Hradě kupčí s prezidentskými milost-

mi. Celá jedna strana je pak věnována reportu z dvoudenní generální stávky, která ochromila Řecko ve dnech 19. a 20. října a jejíž doprovodné demonstrace se opět neobešly bez bojů s policií. Novinkou však tentokrát bylo, že se k policejním obráncům parlamentu přidaly velmi důrazně také řeckými komunisty ovládané odbory PAME. V této souvislosti je paradoxem, že triapadesátiletý demonstrant od stalinistů zemřel poté, co se udusil policejním slzným plynem.

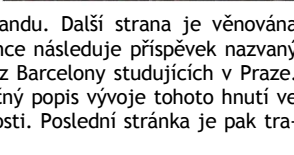
Č. 16: SDT se v úvodu svého 16. zpravodaje zaměřila na represe, které uplatňují úřady a policie po celém světě vůči hnutí „Occupy“. Dočist se můžete, jak se postupuje proti rozhořčeným v Chicagu, Sydney, Melbourne, Londýně či Oaklandu. Další strana je věnována stručným zprávám, po nichž na třetí stránce následuje příspěvek nazvaný „Osobní dojem z 15M“ od dvou studentů z Barcelony studujících v Praze. Spíš než o vylíčení dojmů však jde o stručný popis vývoje tohoto hnutí ve Španělsku se závěrečnou výzvou k vytrvalosti. Poslední stránka je pak tradičně věnována představení SDT.

Č. 17: Informační čtyřstránka SDT z 6. listopadu se hned zkraje zabývá aktuální situací v Řecku, které je nuceno plnit podmínky diktované Mezinárodním měnovým fondem, a postavením tamních obyvatel, z nichž se mnozí dostali díky politice vládních škrtů do těžkých existenčních potíží. Zpravodaj se vrací také k probíhajícím protestům ve Spojených státech, kde v Oaklandu při nevybíravém útoku policie utrpěl jeden z demonstrantů frakturu lebky. Brutální chování policie při rozbíjení stanových okupací je hlášeno i z dalších míst Spojených států, například z Denveru, Portlandu, Nashvillu. Další dva kratší texty nás zavedou do Británie k protestním stánům, které stojí před katedrálou svatého Pavla, a k reakci premiéra na srpnové rioty.

Č. 18 a 19: Opravdu nezvyklé - v jeden den (13. listopadu) vyšla hned dvě čísla informačního listu iniciativy SDT. Obě čísla tvoří převážně informace zpracované ze zpráv mainstreamových médií. V 18. čísle se dočtete o protestech proti G20, demonstraci na Ukrajině, generální stávce v Izraeli, protestech Occupy v Londýně a Oaklandu a o bubnech, co na Hradě vyháňely politiky. 19. číslo Zpravodaje SDT přibližuje pochod z New Yorku do Washingtonu, studentský protest v Londýně, aktuální situaci v Řecku a Itálii či plány na válečné tažení proti Íránu. Najdete tu také text vzkazu, který předala skupina Anonymous českým médiím.

Č. 20 a 21: Tak to vypadá, že jev, který jsme u předešlých dvou čísel označili za nezvyklý, se stává asi běžným. 20. listopadu vyšla najednou opět dvě čísla - 20. a 21., i když obě jsou označena jako 21. číslo. Možná by neškodilo, kdyby si grafik zpravodaje dával trochu víc záležet. Ale co, chybovat může každý.

Titulní článek 20. čísla je věnován situaci v Řecku - demonstracím a stávkám, stejně jako otázce dluhu, chování dnes již premiéra Papandreou a jmenování nové řecké vlády, kde je jedním z ministrů i bývalý člen fašistické bojovky. Zpravodaj doplňuje informace o protestních akcích „Složenkou pro Kalouska“ a „Rekviem za zadlužené studenty“. 21. číslo se skládá převážně z kratších článků mapujících projevy nespokojenosti ve světě - konkrétně v Maďarsku (kde proběhla 23. října velká protivládní

demonstrace), Spojených státech (kde policie násilně zasahovala proti hnutí Occupy), Portugalsku (kde se pochodovalo proti škrtům) a Itálii (kde byl přivítán odchod premiéra Berlusconiho). Celou jednu stranu pak zaujímá článek „Tak vypadá revoluce“, který najdete i na stránkách časopisu, který právě držíte v ruce.

Č. 22 a 23: Tak opět dvě čísla v jeden den (27. listopadu). Možná by nebylo na škodu, kdyby vydavatelé udělali jen jedno číslo zpravodaje, které by mělo dvojnásobný rozsah.

Ale nyní k obsahu: 22. číslo je věnováno 17. listopadu ve světě - demonstracím v České republice, Řecku, Itálii, Chile, Kolumbii a ve Spojených státech. 23. číslo zpravodaje začíná informací o důsledcích jednoho z brutálních policejních zásahů proti hnutí Occupy, tentokrát v Kalifornii. Následuje několik drobnějších zpráv. Za zmínku stojí přepis projevu Slavoje Žižeka, který měl 17. listopadu při pražské demonstraci pořádané iniciativou ProAlt.

Č. 24 a 25: 4. prosince vyšla další dvě čísla Zpravodaje SDT. Ve 24. se dočtete o policejním násilí proti hnutí Occupy v Seattlu, v jehož důsledku jedna z demonstrantek potratila, o existenci Occupy v Leedsu či o násilném policejním vyklizení táborů Occupy v Los Angeles a Filadelfii. Vedle dalších kratších zpráv je tu také článek o účincích „pepřového“ spreje, který policisté ve Spojených státech s takovou oblibou používají proti demonstrantům. 25. číslo je uvedeno zprávou o mohutné stávce státních zaměstnanců ve Velké Británii, následuje informace o tom, jak na Ukrajině lidé rozzlobení úmrtím hladovkáře vyrazili proti úřadům s vidlemi a lopatami. Celé dvě strany jsou pak věnovány historii, konkrétně velké stávce, která zasáhla Velkou Británii v roce 1926.

Č. 26: Další týden a s ním další číslo Zpravodaje SDT. Opět zaměřeno především na hnutí Occupy ve Spojených státech, především na policejní represe vůči němu. V kratších zprávách zavítáme do Maďarska, Peru, Itálie, Velké Británie, Ruska, Řecka a Německa.

-jk-

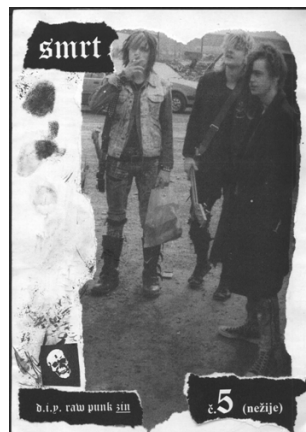
SMRT Č. 5

Další číslo DIY raw punk zinu *Smrt* je právě venku. Uvnitř můžete najít rozhovory s kapelami Kobra11, Kuolema, Supraphon Family a cosi jako „mini-rozhovory“ s Midnatt Död, Zkažená mysl a Poltergeist. Do toho všeho jsou přimíchány dopisy, reporty z koncertů a turné (Festa Desperato/Midnatt Död a Evidenze Smrti/Risposta) a celé je to okořeněno smrtící hrstí recenzí na kapely, jejichž názvy něco řeknou jen skutečně zasvěceným - těm je také je tento zin hlavně určen.

A abychom si v tomhle kotli přihlíželi i vlastní polivčičku, nesmíme opomenout poukázat na stránku, která informuje o projektech, jakými jsou Anarchistický černý kříž a Nakladatelství ČSAF.

O svou vlastní *Smrt* si můžete napsat na e-mail kiljusystem@seznam.cz nebo si ji objednat přes web www.miruslevy.cz. Zin má něco přes 80 stran formátu A5 a jeho cena je rovných 50 Kč.

-lks-

ABC ACTION WEEKEND 4
SUPPORT THE CAMPAIGN
GNVP

jonestown
d-beat / crust

BRIGADE
hc/punk

2.3. 2012
PODLUKY U HOŘOVIC.
U JACKIEHO
START 20:30 VLEZ 100.-

PRŮVOD Z KONCERTU
LA PERIFERIA
"GOOD NIGHT WHITE PRIDE"

CSAF.CZ | GNVP.CZ | PERIFERIA.CZ | ANTIFA.CZ

KDE SI MŮŽETE (NEJEN) TISKOVINY ČSAF ZAKOUPIT?

REKOMANDO

Polí 5 & Day After aliance
Trojanova 9, Praha 2

Chvalova 8
Praha 3 - Žižkov

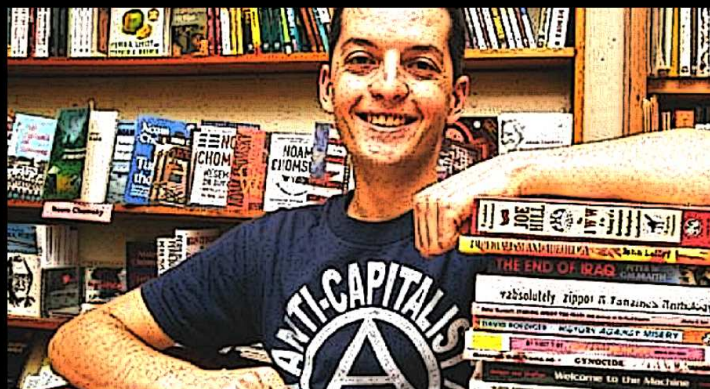

Čápkova 48, Brno
www.pelech.info

ANARCHISTICKÝ ČERNÝ KŘÍŽ

Když se kvůli svým aktivitám zaměřeným proti státu a kapitalismu či na ochranu přírody a práv zvířat dostaneš do potíží, neváhej se obrátit na Anarchistický černý kříž (ABC). Tento projekt pomáhá v mnoha zemích antiautoritářským aktivistům a aktivistkám bránit se státní represí. Dle svých možností se snaží poskytovat pomoc právní, finanční, informační a především solidární.

Aktivity ABC mohou mít různé podoby: informační kampaně o kauzách jednotlivých stíhaných aktivistů a aktivistek; veřejné protestní akce, jako jsou například demonstrace před ambasádami; zasilání protestních dopisů, faxů a e-mailů; komunikace se stíhanými apod.

Ústřední činností ABC je získávání finančních prostředků. To závisí především na solidárním přístupu celého antiautoritářského hnutí a všech, kterým je projekt ABC sympatický a jsou přesvědčeni o jeho potřebnosti. Prostředky se ABC snaží získávat pořádáním benefičních koncertů, tombol a sbírek, distribucí benefičních nahrávek spřízněných kapel a materiálů, jako jsou tiskoviny, trička, placky apod. Přispět na stíhané můžeš i ty. Je třeba mít na paměti, že v podobné situaci se může ocitnout každý, kdo se pokusí vzdorovat nespravedlivému systému. Naší zbraní je solidarita!

WWW.CSAF.CZ / ABC-CZ@RISEUP.NET / KONTO: 8760190237/0100